



*Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego miasta Bytomia za rok 2016*



Bytom 2017

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Bytomia za rok 2016”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Bytomiu

mgr Jolanta Wąsowska

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	4
1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	4
2.	Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	6
3.	System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	7
	Wnioski.....	7
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	9
1.	Stan sanitarny szpitali.....	9
2.	Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych.....	12
3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	12
4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	14
5.	Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek.....	15
	Wnioski.....	15
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	16
1.	Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów.....	20
2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	21
3.	Piekarnie.....	22
4.	Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	22
5.	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	22
6.	Akcje.....	23
7.	Interwencje.....	26
	Wnioski.....	27
IV.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli	28
1.	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	28
2.	Ocena jakości wody w pływalniach.....	29
3.	Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	29
V.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	31
1.	Domy pomocy społecznej.....	32

2.	Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	33
3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług	33
4.	Dworce kolejowe i autobusowe.....	35
5.	Ustępy publiczne.....	35
6.	Noclegownie.....	35
7.	Apteki.....	36
8.	Baseny kąpielowe.....	36
9.	Obiekty sportowe.....	37
10.	Domy przedpogrzebowe.....	37
11.	Składowiska odpadów komunalnych.....	38
12.	Cmentarze.....	38
13.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami.....	38
14.	Inne informacje.....	39
15.	Interwencje.....	39
	Wnioski.....	41
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	42
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych.....	43
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	46
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	48
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	49
5.	Interwencje.....	49
	Wnioski.....	49
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	51
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	51
2.	Nadzór nad środkami zastępczymi.....	56
3.	Choroby zawodowe.....	56
4.	Interwencje.....	58
	Wnioski.....	58
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	60
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	64
X.	Działalność laboratoryjna.....	80
XI.	Podsumowanie.....	82

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2016 roku na terenie Bytomia przeprowadzono łącznie 751 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych. Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych spadła w porównaniu do roku ubiegłego o 15.

Na podstawie analizy zachorowań na wybrane choroby zakaźne zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2016 roku zarejestrowano ogółem 45 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 22 zachorowania na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B, 23 zachorowania na wzv typu C. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B o 2 przypadki, natomiast wzrost w liczbie wzv typu C o 7 przypadków. Nie zarejestrowano wirusowego zapalenia wątroby typu A oraz ostrego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2016 r. zarejestrowano 28 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 16 przypadków więcej niż w roku ubiegłym, 1 przypadek posocznicy oraz 1 przypadek zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 99 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (tak jak w roku poprzednim), 6 przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (spadek o 4 przypadki), 141 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 53 przypadki), 146 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych (spadek o 87 przypadków). Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2016 roku zarejestrowano 85 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 3 przypadki mniej niż w roku 2015. Utrzymująca się wysoka liczba tych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

W 2016 r. na terenie miasta Bytomia wystąpiło 11 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową spadła o 2 ogniska.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w :

- oddziałach szpitalnych – 10 ognisk, narażone były łącznie 372 osoby, zachorowały 22 osoby, w 6 przypadkach nastąpił zgon pacjentów z powodu chorób zasadniczych. We wszystkich ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, z tego w 7 ogniskach zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, w 3 ogniskach - przez rotawirusy.
- mieszkaniu prywatnym – 1 ognisko, narażone były 3 osoby, chore 3 osoby. Czynnikiem etiologicznym zachorowań była Salmonella z grupy D typ enteritidis, nośnika zakażeń nie potwierdzono.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano spadek liczby zachorowań na następujące choroby :

- płonica – 86 zachorowań (spadek o 22 przypadki),
- krztusiec – 13 zachorowań (spadek o 11 przypadków),
- różyczka – 10 zachorowań (spadek o 4 przypadki),

natomiast wzrost liczby zachorowań na choroby :

- ospa wietrzna - 872 zachorowania (wzrost o 333 przypadki),
- świnka – 20 zachorowań (wzrost o 7 przypadków).

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 4 przypadki, zarejestrowano 63 zachorowania.

Zanotowano spadek liczby osób szczepionych przeciwko wściekliźnie narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta o 12 przypadków w porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2016 roku przeciwko wściekliźnie po ekspozycji zaszczepiono 32 osoby.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 2 zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (spadek o 4 przypadki), 8 zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych (wzrost o 6 przypadków), natomiast nie rejestrowano zachorowań na inne wirusowe zapalenie mózgu, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone oraz zapalenie mózgu inne i nieokreślone.

Ponadto w 2016r. zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołanego przez *Streptococcus pneumoniae* (spadek o 1 przypadek) oraz 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołanego przez *Neisseria meningitidis*, natomiast nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa. W 2016 roku zarejestrowano 44 zachorowania na gruźlicę, to jest o 12 przypadków mniej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W roku 2016 zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 4325 przypadków w roku 2015 do 3512 przypadków w roku 2016.

W 2016 roku zarejestrowano 9 przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi, to jest o 7 przypadków więcej niż w roku poprzednim.

W 2016r. prowadzony był nadzór epidemiologiczno- wirusologiczny nad grypą w Systemie Sentinel w 2 wytypowanych podmiotach leczniczych. Prób do badań w kierunku grypy nie pobierano.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2016 roku o 90 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepione zostały w 2016 roku 2844 osoby.

Od roku 2008 obserwuje się spadek zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. W 2016 roku zarejestrowano 1 przypadek, to jest o 1 mniej niż w roku poprzednim.

W przypadku zachorowania przeprowadzono wnikliwe dochodzenie epidemiologiczne, osoby z kontaktu objęto nadzorem oraz skierowano do lekarza celem włączenia chemioprophylaktyki. Niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

W roku ubiegłym na terenie Bytomia przeciwko meningokokom ogółem zaszczepionych zostało 140 osób, tj. o 51 osób więcej niż w roku poprzednim.

Ponadto w 2016r. zarejestrowano 5 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (spadek o 2 przypadki), natomiast nie rejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*. Zarejestrowano także 14 przypadków róży, to jest o 5 przypadków więcej niż w roku ubiegłym.

W 2016 roku zarejestrowano również 9 przypadków lambliozy (tak jak w roku 2015), 14 przypadków nowo wykrytego zakażenia HIV (o 3 mniej niż w roku 2015), 1 przypadek AIDS, 8 przypadków kiły (o 3 więcej niż w roku 2015), 1 przypadek rzeżączki, 1 przypadek chlamydiozy, a także 1 przypadek mikobakteriozy.

W 2016 roku w szpitalach na terenie miasta Bytomia wystąpiło 11 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 3 mniej niż w roku ubiegłym. Łącznie ogniska objęły 25 pacjentów, nie notowano zakażeń u personelu medycznego. W 6 przypadkach nastąpił zgon pacjentów z powodu chorób zasadniczych. W 10 przypadkach ognisk były to zakażenia szerzące się drogą pokarmową. We wszystkich ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, z tego w 7 ogniskach zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, w 3 ogniskach - przez rotawirusy.

Ponadto w oddziale szpitalnym wystąpiło ognisko zakażenia ran pooperacyjnych wywołane przez *Acinetobacter baumannii*, w którym zakażeniu uległo 3 pacjentów.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2016r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2016 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Bytomia pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 49 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2016 roku na terenie miasta Bytomia sprawowano nadzór nad 41 punktami szczepień. Skontrolowano 40 punktów szczepień, przeprowadzając 62 kontrole.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2016r. poradnie POZ zgłosiły 87 dzieci oraz 100 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym. PPIS w Bytomiu wystosował 23 wezwania zobowiązujące rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień.

Ponadto PPIS w Bytomiu w związku z niedopełnieniem obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym wydał 6 upomnień oraz 8 tytułów wykonawczych i 8 wniosków do wojewody celem wszczęcia egzekucji administracyjnej.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2016 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całonocne dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest podmiotom leczniczym celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2016 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga

kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.

2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. W roku 2016 wdrożono procedurę wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do rodziców, którzy nie realizują obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2016 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie Bytomia:

- Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15,
- SP ZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10,
- Szpital i Ambulatorium z Izbą Chorych Aresztu Śledczego w Bytomiu, ul. Wrocławska 4,
- Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” w Bytomiu, ul. Konstytucji 9.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W nadzorowanych szpitalach łącznie przeprowadzono 57 kontroli, ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w szpitalu będącym pod nadzorem ŚPWIS w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 7 decyzji nakazujących terminowych.

Decyzje dotyczyły najczęściej poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektów, tj. malowania pomieszczeń, wymiany zniszczonej wykładziny podłogowej, płytek podłogowych i ściennych, wyposażenia punktów wodnych w salach chorych w pojemniki na zużyte ręczniki jednorazowego użytku, dozowniki na mydło w płynie, odnowienia zniszczonych mebli i sprzętu stanowiącego wyposażenie oddziałów (szafki przyłóżkowe, szafki na odzież dla pracowników, przewijaki dla niemowląt, fotele dla rodziców, ławki dla pacjentów, kozetki, baterie umywalkowe, zlewy, umywalki, lampy oświetleniowe), odnowienia futryn, drzwi i stolarki okiennej w salach chorych, wymiany kabiny prysznicowej.

Nałożono 1 mandat karny w wysokości 200 zł.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 11 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów ujętych w uprzednio wydanych decyzjach, 2 decyzje o odmowie zmiany decyzji, 1 decyzję o uchyleniu zarządzenia ujętego w wydanej decyzji.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku 1 szpitala – Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Bytomiu – w pralni należącej do szpitala, natomiast w pozostałych 3 szpitalach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z uprawnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu

odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami.

W 2 szpitalach sterylizacja narzędzi odbywa się w sterylizatorniach centralnych zlokalizowanych w obiekcie, w 1 szpitalu w sterylizatorni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy, natomiast w 1 szpitalu – Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno- Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” nie używa się narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku.

Szpitaly posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie sterylizacji sprzętu medycznego.

W 1 szpitalu stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku preparatu do dezynfekcji rąk w gabinecie lekarskim. Wszczęto postępowanie administracyjne, strona usunęła nieprawidłowość w terminie 7 dni od daty podpisania protokołu, decyzji nie wydano.

Stan sanitarno – higieniczny większości szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach, przeprowadzane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.

Ponadto przeprowadzono kontrole tematyczne szpitali pod kątem oceny spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia celem wydania opinii sanitarnych. Wydano 1 opinię sanitarną o spełnieniu wymagań.

Szpitaly posiadają programy zaopiniowane programy dostosowania, które są stopniowo realizowane.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych, które nie wykazały nieprawidłowości.

W 1 szpitalu przeprowadzono kontrolę tematyczną dotyczącą oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego Oddziału Psychiatrii. Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno- sanitarnego: brudne, zakurzone ściany z zagrzybieniami w salach chorych, korytarzach komunikacyjnych, pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, gabinecie diagnostyczno- zabiegowym, nieczynna umywalka w pomieszczeniu higieniczno- sanitarnym, brak mydła w płynie, ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, brak bieżącej ciepłej wody w oddziale. Wydano decyzję nakazującą terminową, która jest w trakcie realizacji oraz wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

W 2 szpitalach przeprowadzono kontrole tematyczne pod kątem spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych pomieszczeń bloków operacyjnych. W 1 szpitalu kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno- sanitarnego: zakurzone ściany i sufity w pomieszczeniach bloku operacyjnego, zniszczone szafki służące do przechowywania odzieży pracowników w szluzach szatniowych. Wydano decyzję nakazującą terminową, która jest w trakcie realizacji.

Ponadto w 1 szpitalu przeprowadzono kontrolę tematyczną dotyczącą oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w związku z przygotowaniem do Świątowych Dni Młodzieży.

W szpitalu stwierdzono nieprawidłowości: brudne, zakurzone ściany i sufity z zaciekami i ubytkami tynku w gabinecie lekarskim, w pokoju przygotowawczym pielęgniarskim, dyżurce lekarskiej i pielęgniarskiej, pokoju badań, pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych dla pacjentów i personelu, salach chorych, korytarzu komunikacyjnym, brudowniku, gabinecie diagnostyczno- zabiegowym, pracowni rtg, zniszczony podest przy stole zabiegowym, ubytki w wykładzinie podłogowej, skorodowana, uszkodzona armatura, brak deski sedesowej w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych dla pacjentów, uszkodzone płytki podłogowe i ścienne. Wydano decyzję nakazującą terminową, która jest w trakcie realizacji.

W 2016r. w szpitalach na terenie Bytomia wystąpiło 11 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu - 5 ognisk, w SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4 - 5 ognisk, w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 – 1 ognisko. W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 11 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2016 roku rozpatrzono 5 interwencji dotyczących :

- stanu sanitarno- technicznego w Oddziale Klinicznym Pediatrii- odcinek biegunkowy Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15. Kontrola wykazała nieprawidłowości: zagrzybienie, odpadająca farba, zacieki na ścianie i suficie w sali chorych, zagrzybione fugi przy brodziku w kabinie prysznicowej. Wydano decyzję nakazującą terminową, która została wykonana.

- stanu sanitarno- higienicznego pomieszczeń parteru budynku Oddziału Klinicznego Pediatrii Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15.

Kontrola wykazała nieprawidłowości: zniszczone płytki podłogowe, wykładzina podłogowa, drzwi, ławki dla pacjentów, zniszczony, brudny, sprzęt i wyposażenie (kozetka, bateria umywalkowa, lampy, elementy oświetleniowe), brudne, zakurzone ściany w poczekalni, toalecie dla pacjentów. Nałożono mandat karny w wysokości 200 złotych. Wszczęto postępowanie administracyjne oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowym. Strona usunęła wszystkie nieprawidłowości, decyzji nie wydano.

- stanu sanitarno- higienicznego pomieszczeń budynku Oddziału Klinicznego Pediatrii Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15

Kontrola wykazała nieprawidłowości: brak ciepłej wody w oddziałach, brak ręczników jednorazowych i papieru toaletowego we wszystkich pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, nieczynna umywalka w pomieszczeniu higieniczno- sanitarnym w odcinku dzieci starszych II. Wszczęto postępowanie administracyjne wydano zalecenia doraźne. Strona usunęła nieprawidłowości, decyzji nie wydano.

- pogryzienia przez pluskwy dziecka hospitalizowanego w odcinku niemowlęcym Oddziału Klinicznego Pediatrii Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15.

W piśmie skierowanym do szpitala PPIS w Bytomiu polecił niezwłocznie rozeznąć sprawę oraz podjąć działania mające na celu likwidację problemu. Strona poinformowała o przeprowadzeniu kontroli wewnętrznej w odcinku, sposobie postępowania z materacami, pościelą, kocami po wypisie pacjentów. Ponadto poinformowano o przeprowadzeniu zabiegów dezynsekcji i deratyzacji w Oddziale Klinicznym Pediatrii, potwierdzonych protokołami zabiegów.

- stanu sanitarno- higienicznego pomieszczeń Oddziału Neurochirurgii i Neurotraumatologii SP ZOZ Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10. Kontrole przeprowadzone w ramach bieżącego nadzoru nie potwierdziły zarzutów opisanych we wniosku.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajdują się 3 zakłady opiekuńczo – lecznicze i 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy. W 2016r. skontrolowano 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze. Kontrole w zakładach opiekuńczo – leczniczych przeprowadzono w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

Zakłady te ocenia się jako dobre. Są one w pełni dostosowane do wymogów rozporządzenia MZ z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Obiekty wyposażone są w instalacje wodociągowe i kanalizacyjne. Jakość wody jest monitorowana. Placówki zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu jednorazowego użytku. Odzież ochronna i środki ochrony indywidualnej są odpowiednie i w wystarczającej ilości. W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku. Skontrolowane zakłady opiekuńczo – lecznicze posiadają własne pralnie. W obydwu skontrolowanych obiektach wytwarzane są odpady medyczne, odbierane przez uprawnione firmy, z którymi zakłady mają podpisane umowy. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę odpady przechowywane są w wydzielonych chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne. Zakłady posiadają opracowane i wdrożone procedury p/epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną brudną i czystą.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem Sekcji Epidemiologii znajduje się 70 podmiotów, w skład których wchodzi 117 obiektów. Ponadto nadzorem objętych jest 31 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych. W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie Bytomia, w 2016 r. przeprowadzono 92 kontrole w 69 obiektach.

W zakresie nadzoru sprawowanego przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska nad obiektami, w których prowadzona była działalność lecznicza, w 2016r. przeprowadzono 3 kontrole, podczas których, w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano: 1 obiekt – miejsce stacjonowania karettek, 1 – NZOZ Caritas Stacja Opieki oraz przeprowadzono 1 kontrolę na wniosek strony w celu wydania opinii o spełnieniu wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia dla Stacji Pogotowia.

Skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Spełniają one wymogi rozporządzenia MZ.

W 2016r. w 6 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego.

Nieprawidłowości dotyczyły: brudne i zakurzone ściany i sufity z zaciekami w gabinetach lekarskich, gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, pomieszczeniu porządkowym, pomieszczeniu socjalnym, szatni dla personelu, klatce schodowej, poczekalni dla pacjentów, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, ubytki w kafelkach ściennych , niesprawne lub brak dozowników ze środkiem dezynfekcyjnym do rąk, z mydłem w płynie oraz pojemnika z ręcznikami jednorazowego użytku przy punktach wodnych w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, w gabinetach lekarskich, w pomieszczeniu sterylizatorni, w pomieszczeniu porządkowym, w pracowniach laboratoryjnych, brak procedury mycia i dezynfekcji rąk, brak prowadzenia kontroli procesów sterylizacji testami biologicznymi, brak zachowanego ciągu technologicznego w pomieszczeniu sterylizatorni.

Wydano 4 decyzje nakazujące, nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł, w 2 przypadkach wydano zalecenia doraźne. Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 1 decyzję zmieniającą termin wykonania nakazów ujętych w uprzednio wydanej decyzji.

Jako złe pod względem sanitarno- technicznym oceniono 2 obiekty, w których wydane decyzje są w trakcie realizacji. Negatywnie ocenione obiekty to:

1. NZOZ „OMNIS” ul. Św. Cyryla i Metodego 38, 41-909 Bytom,
2. NZOZ ILMED ul. Chorzowska 14, 41-902 Bytom.

Na negatywną ocenę placówek miały wpływ nieprawidłowości, dot. stanu sanitarno-technicznego obiektów: brudne, zakurzone ściany i sufity w pomieszczeniach, brak kontroli skuteczności procesu sterylizacji.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa w zależności od rodzaju skażenia po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny lub medyczny - pakowana w worki foliowe odpowiedniego koloru i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Odpady medyczne segregowane są w miejscu wytwarzania i gromadzone do zamykanych i oznakowanych pojemników. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, odpornych na przekłucie opisanych datą otwarcia i kodem odpadu. Do czasu odbioru i transportu do utylizacji przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym na ten cel. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów medycznych do utylizacji.

Odpady medyczne zakaźne za wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego. W okresie sprawozdawczym nieprawidłowości dot. postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 2 obiektach. Nieprawidłowości dotyczyły : braku procedury postępowania z odpadami medycznymi, braku oznakowania pojemników do gromadzenia odpadów. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W 2016 roku zarejestrowano 1 interwencję dotyczącą ambulatoryjnego podmiotu leczniczego:

- Centrum Medyczne "Silesiana" ul. Wrocławska 78, 41-902 Bytom dot. braku zachowania rozdziału czasowego przyjęć dzieci zdrowych i chorych. Wydano zalecenia doraźne. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 220 obiektów.

W 2016r. skontrolowano 63 obiekty, przeprowadzając łącznie 64 kontroli, w tym 53 kontrole sanitarne, 2 kontrole sprawdzające, 9 kontroli na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Nie wydano decyzji nakazujących, nie nałożono mandatów karnych.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. W gabinetach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajdują się 3 praktyki pielęgniarek.

2 praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczone są w nich usługi na rzecz uczniów szkoły, 1 praktyka zlokalizowana jest w obrębie podmiotu leczniczego.

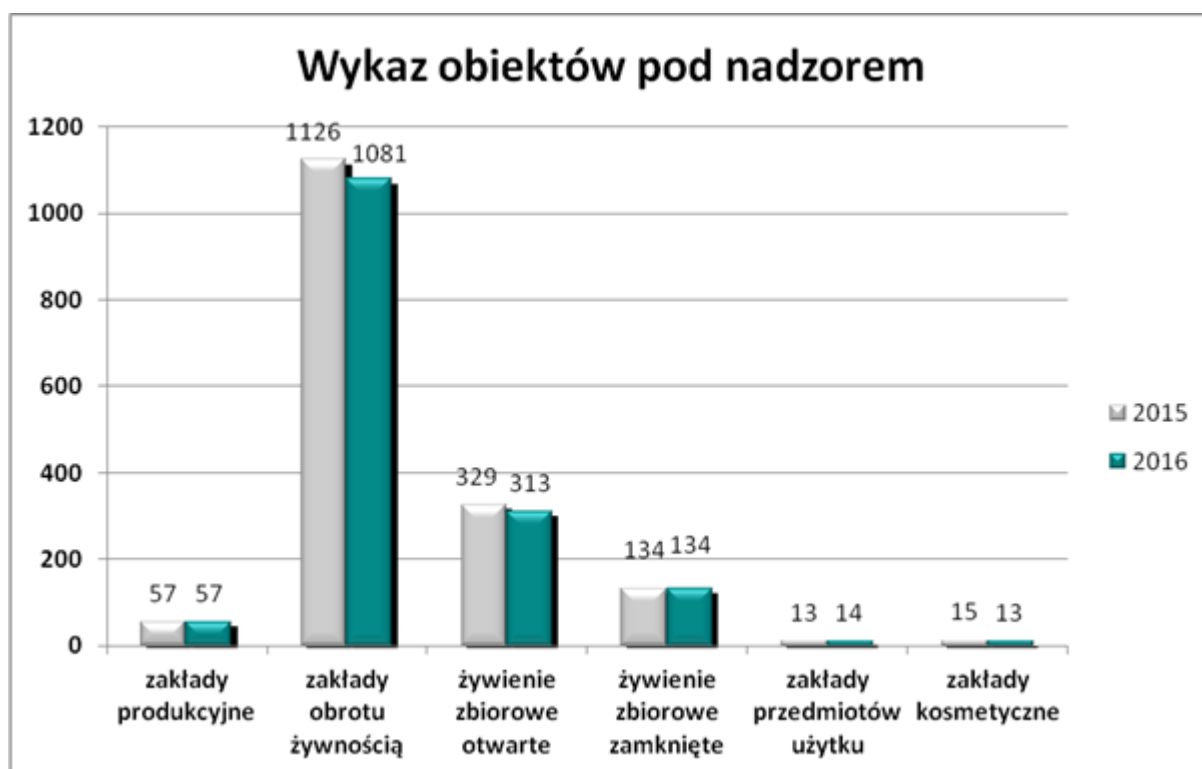
W 2016r. skontrolowano 3 praktyki zawodowe pielęgniarek, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wnioski:

1. Stan sanitarny szpitali z roku na rok ulega poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach. Utrzymanie we właściwym stanie infrastruktury szpitali wymaga ze strony zarządzających obiektami właściwego zaplanowania niezbędnych prac remontowych i bieżącej ich realizacji.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi, a także stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2016 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Bytomia, skontrolowali **1186** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów kosmetycznych, co stanowi **73,6 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.



Najliczniejszą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W tej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Bytomiu można stwierdzić, że w 2016 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu nieznacznie zmalała w stosunku do 2015 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2016 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **21,7 %** niż w roku 2015.

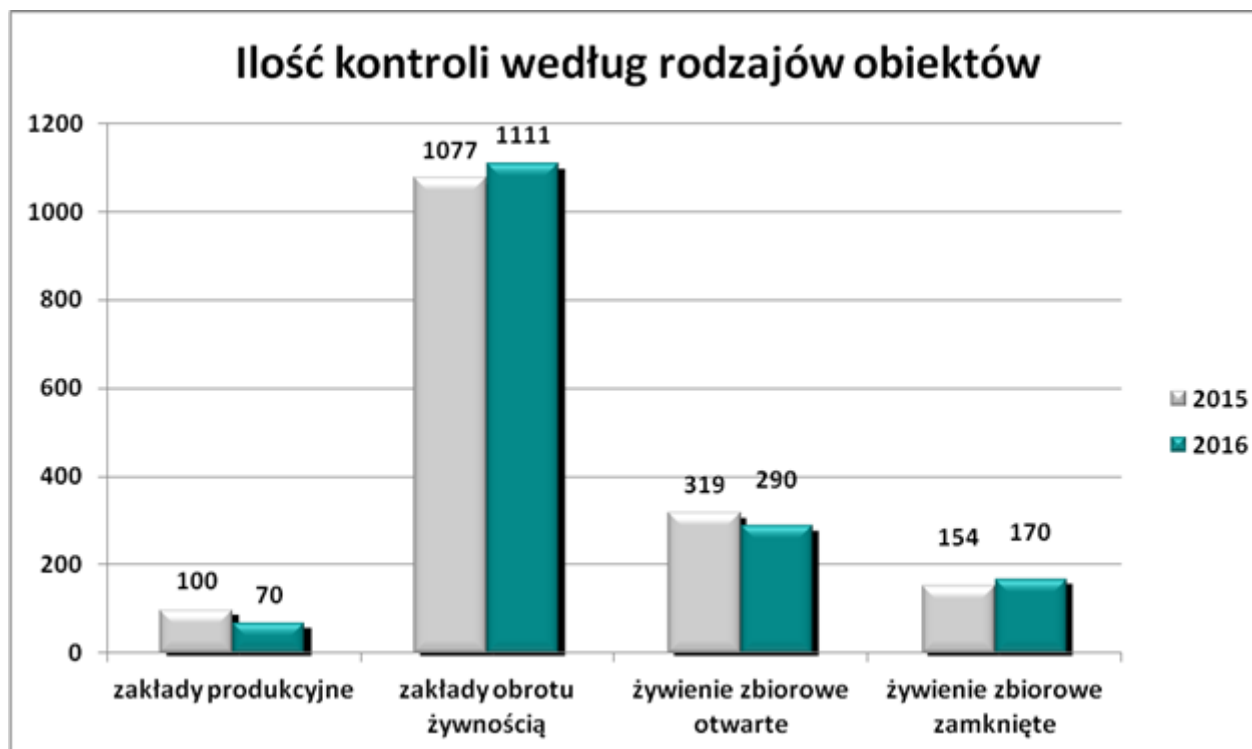
Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2015 do 2016

Rodzaj obiektu	Bytom			
	2015		2016	
	zaplanowane	wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	40	39	51	45
Obrót	601	499	725	640
Żywnienie otwarte	180	142	226	189
Żywnienie zamknięte	104	98	124	121
RAZEM	925	778	1126	995

W roku 2016 wykonano **995** kontroli z **1126** zakładów zaplanowanych do kontroli (w tym **5** kontroli w miejscu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz przeprowadzono **10** kontroli planowanych w zakładach obrotu kosmetykami). W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **88,4** %.

Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli do kontroli zaplanowanych, spowodowane było likwidacją zakładów lub zawieszeniem działalności albo z zamknięciem obiektów przez właścicieli bez poinformowania PPIS w Bytomiu.

Na terenie miasta Bytomia w 2016 roku przeprowadzono **1656** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz kosmetykach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Porównując dane z rokiem 2015 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2016 r. zwiększyła się.

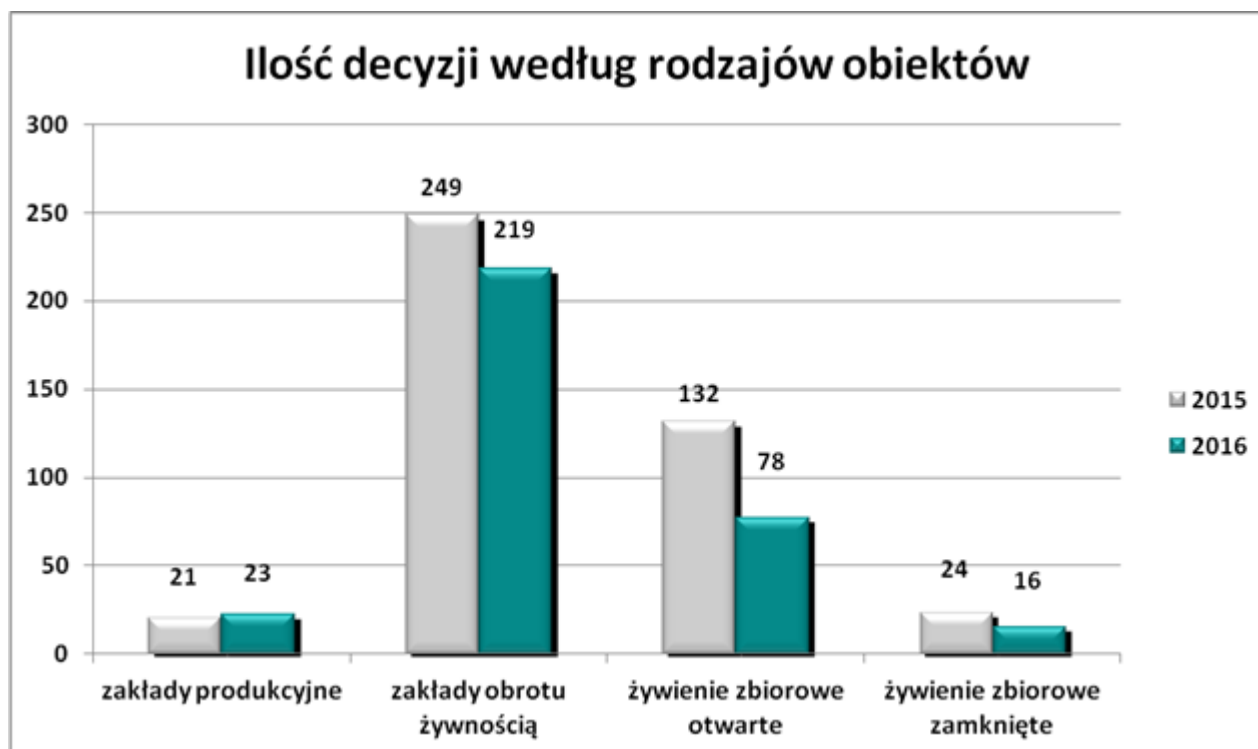


Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **1111** (o 3,2 % więcej niż w 2015 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o **30 %** mniej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o **9,1 %** w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego liczba kontroli zwiększyła się o **10,4%** w stosunku do roku 2015. Ponadto w roku 2016 przeprowadzono **5** kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **10** kontroli w zakładach obrotu kosmetykami.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2015 i 2016.

Rok	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Powiat	5	6	5	6	5	6	5	6	2015	2016	2015	2016
Bytom	167 4	161 2	110 4	118 6	166 1	165 6	426	336	3 / 600	14 / 3740	69 / 11900	40 / 7450

W roku 2016 na terenie miasta Bytomia wydano ogółem **336** decyzji administracyjnych, tj. o **21,1 %** decyzji więcej niż w 2015 roku.



Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2016 liczba wydanych decyzji zmniejszyła się w przypadku prawie wszystkich typów zakładów.

Wśród zakładów obrotu żywnością ilość decyzji administracyjnych zmniejszyła się o **12 %** w stosunku do 2015 roku, natomiast wśród zakładów żywienia zbiorowego – otwartego zmniejszyła się o **40,9 %**, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego również zmniejszyła się o **33,3 %**.

Harmonogram kontroli zakładów branży spożywczej na rok 2016 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i ŚPWIS w Katowicach oraz w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu. Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF i RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2015 i 2016.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2015 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2016 r.</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji represyjnych</i>	<i>% obiektów złych</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji represyjnych</i>	<i>% obiektów złych</i>
Bytom	1104	72	6,5	1186	71	6

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone powierzchnie ścian, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki, zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- zły stan techniczny powierzchni szafek,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2015 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2016 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
Bytom	1104	69 / 11900	6,25	1186	40 / 7450	3,4

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zaleca producent, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia / orzeczeń do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym zmniejszyła się. W roku sprawozdawczym nałożono o **29** (tj. o **42 %**) mniej mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych.

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2016 do badań laboratoryjnych na terenie miasta Bytomia pobrano **292** próbki, tj. o **11%** więcej próbek niż w roku 2015, w którym pobrano **262** próbki.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **182** próbki,
- pod względem organoleptycznym przebadano **15** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **81** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **85** próbek,

- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **18** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **5** próbek, tj. **1,7%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi mniejszy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **6** próbek, tj. **2,3 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **3**, stwierdzono obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae*. Jedna próbka została zdyskwalifikowana pod względem fizyko-chemicznym, gdyż stwierdzono w niej obecność benzoapirenu (szproty wędzone). Pod względem organoleptycznym zdyskwalifikowano również jedną próbkę soku tłoczonego jabłkowo-porczejkowego.

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie miasta Bytomia zewidencjonowanych jest **28** piekarni, z których skontrolowano **26**. W trakcie kontroli w **4** zakładach pobrano ogółem **24** próbki, w tym **8** próbek sanitarnych – wytrzepek z koszyków oraz zmiotek, z czego żadna z próbek nie została zdyskwalifikowana w zakresie zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2016 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie miasta Bytomia przeprowadzono **40** kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

W związku ze stwierdzonym przekroczeniem benzo(a)pirenu w badanej próbce tj. „szprot XL wędzony na ciepło” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu przesłał powiadomienie alarmowe w ramach funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.

W roku sprawozdawczym w rejestrze PPIS w Bytomiu na terenie miasta Bytomia znajdowały się **2** wytwórnie oraz **12** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **5** miejsc obrotu. Ogółem przeprowadzono **5** kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

W roku 2016 przeprowadzono **10** kontroli sanitarnych oraz skontrolowano **10** obiektów obrotu kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków będących w obrocie. W ewidencji znajdowało się **13** obiektów obrotu kosmetykami.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

Ponadto pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu kosmetykami znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **5** próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

6. Akcje.

W 2016 roku pracownicy sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku wraz z pracownikami sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2016 roku na terenie miasta Bytomia przeprowadzono następujące akcje:

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	6	6	6	0	0	0	1	100	1 zalecenia doraźne	-
2.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	3	3	4	0	0	0	0	0	0	W tym 1 kontrola z udziałem przedstawiciela PLW
3.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	10	10	10	0	0	0	0	0	0	-
4.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	13	13	13	0	0	0	0	0	0	-
5.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	11	0	0	0	0	0	0	0	-	-
6.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	111	6	6	0	0	0	0	0	0	W ramach przeprowadzonych kontroli dokonano 8

													pomiarów tłuszczu
7.	Akcja Żłobki 2016	NS.HŻŻ	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	-
8.	Światowe Dni Młodzieży 2016	NS.HŻŻ	10	10	10	0	0	0	0	0	0	0	-
9.	Szpitaly psychiatryczne	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	-
10.	Żywnienie pacjentów w szpitalach	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	-
RAZEM		-	170	54	55	0	0	0	1	100	1 zalecenia doraźne	0	-

7. Interwencje

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **59**, w tym anonimowych **18**.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **49**, w tym anonimowych **3**; zasadnych **13** w tym anonimowych zasadnych **2**.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem **2**, w tym anonimowych **0**.

L. p.	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych /niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	21	17	17	2/6	6/1600	7/10	-	-	-
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	35	29	28	1/4	2/350	5/23	1	-	PPIS w Katowicach
3.	Nieprawidłowe żywienie dzieci w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego	2	2	2	-	-	1/1	-	-	-
4.	Inne (nie podlegające IS)	1	1	-	-	-	-	1	-	US w Bytomiu
SUMA		59	49	47	3/6	8/1950	13/34	2	-	-

W roku sprawozdawczym w powiecie bytomskim podobnie jak w roku ubiegłym najczęściej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2016 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o **32 %** w porównaniu do roku 2015, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **72** interwencje.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji zarządzających w roku 2016 zmniejszyła się w stosunku do roku 2015.
3. W roku sprawozdawczym nałożono mniejszą ilość mandatów za bieżący stan sanitarno - porządkowy w zakładach w porównaniu do roku ubiegłego.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu wśród kontrolowanych zakładów stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2015 jak i 2016 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2016 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2015 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2016 roku były, podobnie jak w poprzednim roku sprawozdawczym zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli

Łącznie w 2016r. w ramach nadzoru terenowo-laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **219** próbek wody, w tym przebadano pod względem:

- bakteriologicznym -**209**
- fizykochemicznym – **104**

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia i zarządców pływalni wynosiła **383**.

Wydano **2** decyzje (legionella).

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 17712 (SUW Bibiela; SUW Miedary; SUW Zawada; SUW Kozłowa Góra ;zbiorniki Mikołów- woda z ujęć powierzchniowych SUW Goczałkowice ,Czaniec, Dzieńkowice);dystrybutor: Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.)*

Miasto Bytom korzysta z wody dostarczanej z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącej z ujęć wód głębinowych zasilających Stacje Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim, „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Zawada” w Karchowicach, gm. Zbrostawice oraz z ujęć powierzchniowych: Stacja Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie i Dzieńkowice, Czaniec i Goczałkowice - zbiorniki Mikołów (dzielnice Szombierki i Bobrek). Pierścieniowy układ sieci wodociągowej daje możliwość mieszania wody z różnych źródeł oraz zmiany kierunku zasilania.

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana była systematycznie w wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Łącznie w 2016r na terenie miasta, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **61** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym-**61**, pod względem bakteriologicznym -**57**.

Niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników mikrobiologicznych stwierdzono w **1** próbce wody (bakterie grupy coli, Esherichia coli).

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Bytomia wynosiła **235**.

Niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego stwierdzono w **1** próbce wody (bakterie grupy coli).

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2016r eksploatacja sieci rozdzielczej – Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. zgłosił **159** awarii sieci wodociągowej.

2. Ocena jakości wody w pływalniach

W 2016r na nadzorowanym terenie czynnych było 6 pływalni opartych na wodzie wodociągowej (w tym 5 krytych i 1 odkryta).

W 2016r w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach przeprowadzonych przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **43** próbki wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa, chlor wolny, mętność, pH, potencjał redoks i chloroform.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do nitek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **148**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Pseudomonas aeruginosa, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, chlor wolny, chlor związany, pH, potencjał redoks, azotany i chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **23** obiektach, w tym: szpitale-**4**; domy dziecka-**3**; domy pomocy społecznej-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie-**10**; internaty-**1**; zakłady opiekuńczo-lecznicze (podmioty lecznicze) -**1**; noclegownia-**1**; specjalne ośrodki wychowawcze-**2**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **5** obiektach, w tym:

- inne świadczące usługi hotelarskie-**2**
 - Rezydencja Bristol Kaiserhof 1858, Bytom, ul. Dworcowa 16
 - Wynajem Pokoi, Bytom, ul. Zabrzeńska 110
- szpitale-**3**
 - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4, Bytom, al. Legionów 10
 - Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu, Bytom, ul. Żeromskiego 7
 - Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu Oddział Obserwacyjno - Zakaźny i Hepatologii Zakaźnej, Bytom, al. Legionów 49

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał **2** decyzje nakazujące podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Do końca 2016r przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w **1** obiekcie tj. Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu, Bytom, ul. Żeromskiego 7.

Natomiast przeprowadzone w styczniu 2017r rekontrolne badania wody ciepłej pobranej w Szpitalu Specjalistycznym nr 1 w Bytomiu Oddział Obserwacyjno - Zakaźny i Hepatologii Zakaźnej, Bytom, al. Legionów 49 wykazały że, obecnie spełnia ona obowiązujące wymagania.

Jeden obiekt (Wynajem Pokoi, Bytom, ul. Zabrzeńska 110) zaprzestał działalności. W pozostałych 2 obiektach nadal podejmowane są działania naprawcze.

Ogółem w 2016r na obecność bakterii legionella pobrano **115** próbek wody, w tym zakwestionowano – **27**.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

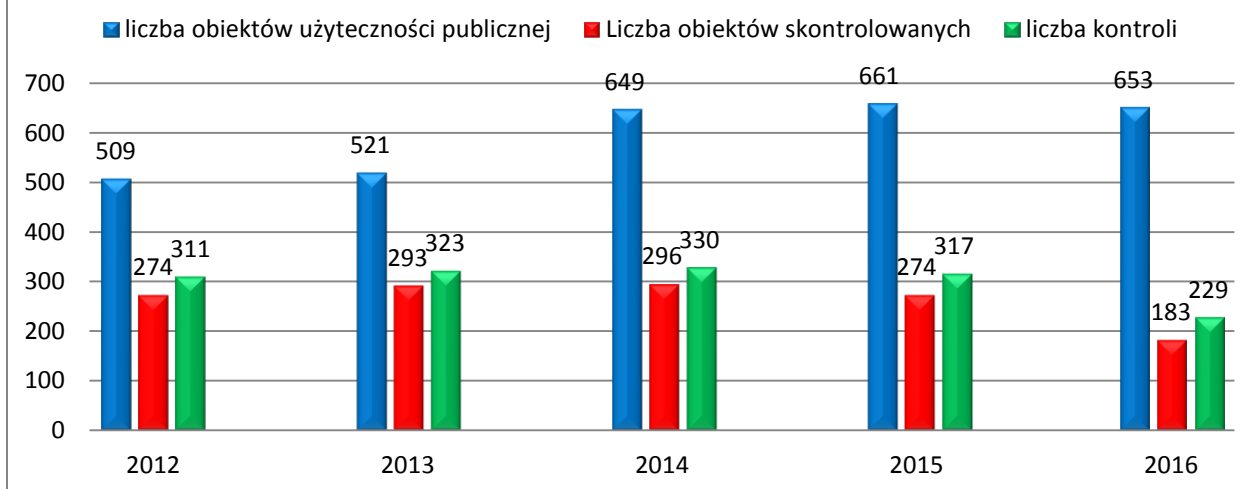
W 2016r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 183 obiektach użyteczności publicznej, spośród 653 ujętych w ewidencji, co stanowi 28 %. W porównaniu do 2015r., w którym skontrolowano 274 obiektów użyteczności publicznej, spośród 661 ujętych w ewidencji, co stanowiło 41,5 %, istotnie obniżono poziom bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej.

Kontrole przeprowadzone w 2016r. objęły między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 54 obiekty, spośród 218 ujętych w ewidencji, co stanowi 25 %,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 15 obiektów spośród 19 zewidencjonowanych, co stanowi 79 %,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 7 spośród 15 zewidencjonowanych, co daje 47 %,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano wszystkie zewidencjonowane obiekty,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 8 domów spośród 12 zewidencjonowanych, co stanowi 67 %,
- noclegownie – skontrolowano 1 zewidencjonowany obiekt,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 4 z 7 zewidencjonowanych, co stanowi 57 %,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 10, spośród 24 zewidencjonowanych, tj. 42 %,
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, prosekorium, tereny rekreacyjne) – skontrolowano 45 obiektów spośród 354 zewidencjonowanych, co stanowi 13 %.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. W 2016r. przeprowadzono łącznie 229 kontroli sanitarnych.

Ewidencja obiektów użyteczności publicznej



Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosektoria, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, apteki, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji są 4 domy pomocy społecznej, 7 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz 1 placówka zapewniająca opiekę całodobową. Skontrolowano 8 obiektów, w których przeprowadzono 8 kontroli.

W roku sprawozdawczym wydano 2 decyzje administracyjne dot.:

1. Dom Pomocy Społecznej „Pomocna Dłoń” w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 450 - podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono brudne z ubytkami tynku ściany i sufity korytarzy komunikacyjnych, brudne, uszkodzone ściany w jednym pokoju, w związku z tym wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości w terminie do dnia 31.03.2017r.

2. Dom Seniora „Dolomity” w Bytomiu, ul. Strzelców Bytomskich 450 - podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono brudne z ubytkami tynku ściany i sufity korytarzy komunikacyjnych, ubytki w tynku oraz brudne ściany w jednym z pokoi, w związku z tym decyzją PPIS w Bytomiu nakazano usunięcie nieprawidłowości w terminie do 31.03.2017r.

Wymienione 2 obiekty oceniono jako złe.

Pozostałe skontrolowane obiekty uznano jako dobre. Obiekty te są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, następuje systematyczna poprawa w zakresie wyposażenia -

sprzęty i urządzenia są wymieniane na nowe, często dostosowane dla potrzeb osób stale leżących. Nie wydano decyzji unieruchamiających i nie nałożono mandatów karnych.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS na terenie Bytomia funkcjonuje ogółem 16 obiektów, w tym 1 hotel i 15 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym nadzorem objęty był 1 hotel, w którym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Skontrolowany obiekt jest skategoryzowany, dysponuje jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotel ma podpisaną umowę z pralnią. Bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych.

Oprócz hotelu, w ciągu minionego roku skontrolowano 3 inne obiekty, w których są świadczone usługi noclegowe w których przeprowadzono 3 kontrole. W wyniku sprawowanego nadzoru wydano 1 decyzję na obiekt świadczący usługi noclegowe w Bytomiu, ul. Chorzowska 28A nakazującą: odnowić powierzchnie kabin prysznicowych odnowić powierzchnie ścian i sufitów.

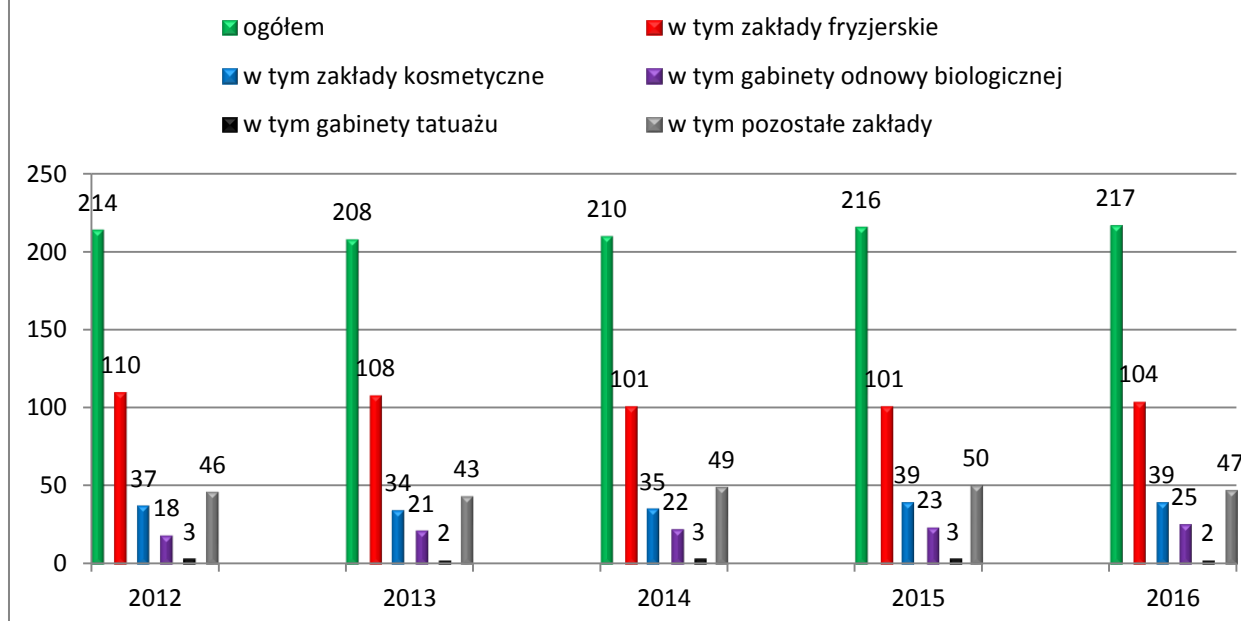
Ogólnie, wymienione obiekty, poza jednym w/wym. gdzie nie zakończono postępowania w roku sprawozdawczym oceniono jako dobre, spełniające wymagania sanitarno – higieniczne i techniczne. Nie wydano decyzji unieruchamiających oraz nie nałożono mandatów karnych.

W roku 2016r. wydano 1 decyzję nakazującą, natomiast w 2015r. na terenie Bytomia nie wydano decyzji nakazujących w tej grupie obiektów, a podobnie jak w roku ubiegłym, w tej grupie obiektów nie nałożono mandatów karnych.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 217 zakładów należących do tej grupy obiektów, w tym: 104 to zakłady fryzjerskie, 39- kosmetyczne, 2- tatuażu, 25- odnowy biologicznej, 47- to zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

Ewidencja zakładów usługowych



W 2016 roku skontrolowano 97 zakładów, przeprowadzono 131 kontroli sanitarnych.

Jeden zakład oceniono jako zły pod względem technicznym i 3 pod względem sanitarno – higienicznym. Nałożono 16 mandatów karnych na łączną kwotę 1600,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan, brak stałego zaopatrzenia w sterylne narzędzia wielokrotnego użycia. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane były terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające. Termin wykonania zaleceń doraźnych w 3 zakładach nie upłynął przed końcem 2016r. w związku z tym, 1 zakład fryzjerski, 1 gabinet kosmetyczny i 1 salon fryzjersko – kosmetyczny oceniono jako złe pod względem sanitarno - higienicznym. Podstawą oceny 1 obiektu jako zły pod względem technicznym było stwierdzenie podczas kontroli przeprowadzonej w 2016r. nieprawidłowości, w związku z którymi wydano decyzję nakazującą: zapewnić zmywalną niezniszczoną armaturę sanitarną przy umywalce na zapleczu socjalnym, odnowić powierzchnie ścian w pomieszczeniu socjalnym i usunąć zacieki oraz odnowić powierzchnię sufitu w pomieszczeniu socjalnym w terminie do dnia 31.12.2016r.

W porównaniu do roku 2015r, w którym nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 1450 zł, w roku sprawozdawczym odnotowano wzrost stwierdzonych nieprawidłowości skutkujących nałożeniem większej ilości mandatów karnych – 16 na większą kwotę tj. 1600 zł.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowym, 1 dworcem autobusowym, 1 przystankiem autobusowym i 4 przystankami kolejowymi. W minionym roku skontrolowano 4 obiekty przeprowadzono łącznie 4 kontrole.

Dworzec PKP w Bytomiu oceniono jako dobry. Przeprowadzono gruntowny remont hali dworca. W roku sprawozdawczym do użytku podróżnych oddano wyremontowaną toaletę. Również dworzec autobusowy oceniono jako dobry. Na terenie wymienionych obiektów na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w koszach, zmiatanie podłoża itp., a także prace konserwacyjne.

Poza dworcami, skontrolowano 1 przystanek komunikacji międzynarodowej i 1 przystanek kolejowy. Skontrolowane przystanki jako dobre. Dworce i przystanki oznakowane są jako miejsca, w których zakazane jest palenie wyrobów tytoniowych.

Analogicznie do roku ubiegłego, w wymienionej grupie obiektów, w roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych, nie wydano decyzji unieruchamiających, nie nałożono mandatów karnych.

5. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 15 ustępów publicznych. Skontrolowano 7, przeprowadzono w nich 9 kontroli sanitarnych.

W roku sprawozdawczym w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą w ustępie na terenie Marketu Simply w Bytomiu, ul. Kolejowa 18 zapewnić bieżącą ciepłą wodę przy umywalkach. Zarządzenie decyzji zostało wykonane terminowo, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

Stan pozostałych skontrolowanych ustępów ogólnodostępnych nie budził zastrzeżeń. Nie wydano decyzji unieruchamiających ani nie nałożono mandatów karnych. Ustępy publiczne ocenia się jako dobre. Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy.

W roku 2016r. wydano 1 decyzję nakazującą, co stanowi o poprawie ogólnej oceny w tej grupie obiektów w stosunku do roku ubiegłego, w którym wydano 2 decyzje nakazujące. Podobnie jak w roku ubiegłym, w tej grupie obiektów nie nałożono mandatów karnych.

6. Noclegownie

Na terenie miasta funkcjonuje 1 noclegownia, którą skontrolowano dwukrotnie w ramach bieżącego nadzoru oraz w związku z interwencją. W wyniku interwencji przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny spełnienia wymagań higieniczno – zdrowotnych ogrzewalni przy noclegowni. Przeprowadzona na tę okoliczność kontrola nie potwierdziła zasadności interwencji, nie stwierdzono obecności insektów ani ich śladów, o czym była mowa w interwencji. Noclegownię oceniono jako dobrą. Pomieszczenia noclegowni sprzątane

są przez osoby korzystające z obiektu pod nadzorem kierownictwa. Osoba zgłaszająca się do noclegowni otrzymuje komplet pościeli, ręczników, odzieży i środki higieny osobistej. Łazienki i ubikacje są wyłożone glazurą kafelkową, dostępna jest kuchnia z pełnym wyposażeniem, pralnia wyposażona w pralki automatyczne, suszarnia, świetlica i magazyn odzieży.

Ocena obiektu jest zbieżna z oceną dokonaną w roku ubiegłym.

7. Apteki

Ogółem w ewidencji są 64 apteki. Skontrolowano 6, przeprowadzono 6 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną, której termin wykonania nakazów nie upłynął przed końcem 2016r. w związku z tym jedną aptekę oceniono jako złą. Jest to apteki w Bytomiu, ul. Chorzowska 86 dla której wydano decyzję nakazującą: odnowić powierzchnię ścian i sufitów oraz usunąć zacieki i odnowić powierzchnię sufitu i ścian w pomieszczeniu biurowym, odnowić powierzchnie ścian.

Pozostałe skontrolowane apteki oceniono jako dobre. Wyposażone są w instalację wodno-kanalizacyjną. Właściciele aptek posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami mającymi wymagane zezwolenia.

W roku 2016r. wydano 1 decyzję nakazującą, co stanowi o poprawie ogólnej oceny w tej grupie obiektów w stosunku do roku ubiegłego, w którym wydano 4 decyzje nakazujące.

8. Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Bytomiu jest 6 obiektów obejmujących baseny całoroczne i sezonowe, w tym 5 basenów krytych całorocznych i 1 basen odkryty - sezonowy.

Skontrolowano wszystkie zewidencjonowane baseny w których przeprowadzono 8 kontroli.

Wydano 2 decyzje nakazujące:

1. Basen Kryty w Bytomiu, ul. Chorzowska 28a – w wyniku kontroli stwierdzono zniszczoną, zakamienioną armaturę sanitarną przy natryskach w szatni damskiej i męskiej, ubytki w kafelkach podłogowych oraz zniszczoną wykładzinę podłogową w siłowni, odpryski, odpadające płyty farby nad niecką basenową, zawilgocenia ścian, zniszczoną powierzchnię desek w saunie, brudne, zakurzone ściany i sufity, zniszczoną, niezmywalną powierzchnię wyposażenia dla pracowników. W związku z tym, decyzją PPIS w Bytomiu nakazano usunięcie nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w roku sprawozdawczym wykazała usunięcie części nieprawidłowości. Termin wykonania pozostałych do wykonania nakazów wyznaczono na 31 maja 2017r.
2. Pływalnia Kryta w Bytomiu, ul. Parkowa 1 - podczas kontroli stwierdzono zacieki i odpadający tynk, ubytki kafelek, brudne ściany i sufity w części pomieszczeń, zniszczone, uszkodzone kabiny prysznicowe w pomieszczeniu dla osób sprzątających, zniszczoną, popękaną tapicerkę na urządzeniach do ćwiczeń. W związku z tym,

decyzją PPIS w Bytomiu nakazano usunięcie nieprawidłowości w terminie do 31.05.2017r.

W pozostałych skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Pozostałe 4 skontrolowane pływalnie ocenia się jako dobre. Przeprowadzone w nich kontrole nie wykazały nieprawidłowości uzasadniających wszczęcie postępowania administracyjnego.

W roku 2016r. wydano 2 decyzje nakazujące, natomiast w roku 2015r. nie wydawano ani jednej decyzji nakazującej, co świadczy o pogorszeniu się stanu technicznego wymienionych wyżej obiektów, ponieważ w 2015r. również były w nich przeprowadzane kontrole sanitarne. Podobnie jak w roku ubiegłym, w tej grupie obiektów nie nałożono mandatów karnych.

9. Obiekty sportowe

Liczba obiektów w ewidencji wynosi 23, skontrolowano 9 obiektów sportowych, przeprowadzono 11 kontroli. Skontrolowane obiekty oceniono: 6 jako dobre i 1 jako zły. W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję na obiekt sportowy w Bytomiu przy ul. Dzierżonia 2A – przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości technicznie, wobec czego decyzją nakazano: usunąć naloty, uzupełnić ubytki w tynku, odnowić powierzchnie ścian, zapewnić nieuszkodzoną, zmywalną powierzchnię drzwi, zapewnić w terminie do dnia 31.12.2016r.

Wydano także 1 decyzję prolongującą na wniosek strony ustalając nowy termin wykonania nakazów do dnia 31.12.2016r. dla obiektu sportowego w Bytomiu przy ul. Niepodległości 17, w którym decyzją z 2015r. nakazano: usunąć przyczynę powstawania zacieków, uzupełnić ubytki tynku, odnowić powierzchnie ścian i sufitów w terminie do dnia 31.12.2015r.

Ponadto, w wyniku kontroli przeprowadzonych w 2016r., w innych obiektach sportowych nie stwierdzono obiektach nieprawidłowości uzasadniających wszczęcie postępowania administracyjnego, nie wydano decyzji unieruchamiających, nie nałożono mandatów karnych.

10. Domy przedpogrzebowe

Na terenie miasta Bytomia działa 1 dom przedpogrzebowy, który był skontrolowany w roku sprawozdawczym. Skontrolowano także zakłady świadczące usługi w zakresie transportu pogrzebowego. Skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Potwierdzono, że usługi świadczone w tych zakładach odbywają się z poszanowaniem zwłok i szczątków ludzkich.

W wyniku sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2016r. nie wydano decyzji unieruchamiających ani nie nałożono mandatów karnych, podczas gdy w 2015r. wydano 1 decyzję administracyjną.

11. Składowiska odpadów komunalnych

Skontrolowane w 2016r. wysypisko śmieci na terenie Bytomia podlega Bytomskiemu Przedsiębiorstwu Komunalnemu. Na terenie składowiska znajduje się budynek biurowo-socjalny z portiernią. W części socjalnej znajduje się jadalnia, szatnie, natryski oraz sanitariaty. Budynek jest ogrzewany, wyposażony w bojler do ogrzewania wody.

Dezynfekcja natrysków oraz wc prowadzona jest na bieżąco. Pracownicy wyposażeni są w odzież ochronną, mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Teren jest ogrodzony. W skład składowiska, poza budynkiem biurowo- socjalnym, wchodzi zbiorniki odcieków, waga, pompownie, brodzik do mycia kół samochodowych. Zastosowana jest strefa ochronna w postaci pasa zieleni. W niecce w warstwie żwiru zamontowany jest drenaż odprowadzający ścieki oraz instalacja odgazowująca. Na podstawie przeprowadzonej w roku sprawozdawczym kontroli składowisko oceniono jako dobre, nie stwierdzono naruszeń przepisów.

12. Cmentarze

Ogółem w ewidencji na terenie Bytomia jest 19 cmentarzy. W roku sprawozdawczym skontrolowano

5, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych.

Cmentarz w Bytomiu, ul. Powstańców Śląskich - decyzja z dnia 16.09.2013r. nakazująca naprawienie ogrodzenia oraz wyburzenie pozostałości po zabudowaniu z terminem do dnia 31.07.2014r. Decyzję prolongowano na wniosek strony w 2015 r. oraz dwukrotnie w 2016r. Prolongowany termin wykonania nakazów decyzji nie upłynął w 2016r.

Skontrolowane cmentarze w roku sprawozdawczym, podobnie jak w roku ubiegłym, oceniono jako dobre. Nie stwierdzono zalegania odpadów komunalnych. Wszystkie cmentarze posiadają punkty czerpalne wody. Nie wydano nowych decyzji administracyjnych, nie wydano decyzji unieruchamiających, nie nałożono mandatów karnych.

13. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono dwuetapowe działania w ramach realizacji Kampanii Społecznej: „Mam świadomość jak być zdrowym”. Działania adresowane były do personelu zakładów usługowych: fryzjerzy, kosmetyczki, tatuażyści, personel gabinetów odnowy biologicznej. Zadania I etapu Kampanii były realizowane we współpracy z Sekcjami: Higieny Pracy, Epidemiologii, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego i Oświaty Zdrowotnej.

Realizacja II etapu prowadzona była przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska, którzy prowadzili wizytacje w zakładach usługowych, mające na celu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług, w efekcie czego 23 zakładów z terenu Bytomia oceniono pozytywnie.

14. Inne informacje

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym prowadziła m.in. czynności dot. imprez masowych, ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich, przewozu zwłok i prochów ludzkich, opiniowanie procedur.

Wydano 8 opinii dot. imprez masowych, nadzorowano 8 imprez masowych, które przebiegały z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego.

Wydano 41 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok.

Ekshumacje odbywały się pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu.

Wydano 13 decyzji zezwalających na przewóz zwłok i urn, po ich zaplombowaniu.

Wydano 32 postanowienia zezwalające na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Pozytywnie zaopiniowano 26 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych i tatuażu.

Wydano 1 inną opinię na temat stanu sanitarnego obiektu na wniosek strony.

15. Interwencje

W 2016 roku do PSSE w Bytomiu wpłynęło ogółem 86 wniosków mieszkańców o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta Bytom. PPIS w Bytomiu rozpatrzył 71 spraw, 15 przekazał do rozpatrzenia innym organom zgodnie z kompetencjami. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska przeprowadzili 42 kontrole interwencyjne. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano: 1 decyzję zarządzającą, oraz zalecenia doraźne związane wynikające z nałożenia 1 mandatu karnego na kwotę 100 zł. Jedna interwencja okazała się zasadna.

Największa liczba zgłoszonych interwencji - 42 dot. zagrożenia spowodowanego obecnością insektów, gryzoni i zwierząt. 3 zostały przekazane do rozpatrzenia innym organom. 25 rozpatrzono w formie pisemnych odpowiedzi udzielonych zainteresowanym stronom oraz 14 zgłoszeń wymagało przeprowadzenia kontroli. Administratorzy i zarządcy budynków, bez konieczności wdrażania działań represyjnych ani administracyjnych przeprowadzali zabiegi DDD co potwierdzili dołączonymi do akt protokołami z przeprowadzonych zabiegów. Część zgłoszeń stanowiły interwencje związane z uciążliwymi lokatorami, którzy poprzez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych stwarzali dogodne warunki do namnażania się insektów i gryzoni. W stosunku do roku ubiegłego ilość zgłoszeń w tej grupie zmniejszyła się o 8.

Druga grupa co do ilości zgłoszeń - 10, stanowiły interwencje dot. złego stanu sanitarnego budynków - klatek schodowych, piwnic, i strychów. Przekazano do rozpatrzenia innym organom 2 interwencje, natomiast 3 rozpatrzono pismem do strony. W grupie tej przeprowadzono 5 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Administratorzy bez nakazu usuwali powstałe nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego. W stosunku do roku ubiegłego liczba wzrosła o 5.

Kolejną grupę stanowiły interwencje dot. niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej. Wpłynęło 7 zgłoszeń. W grupie tej przeprowadzono 7 kontroli wydano 1 decyzję nakazującą oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 100zł wraz

z zaleceniami doraźnymi. Zasadne interwencje dotyczyły Sklepu z odzieżą używaną w Bytomiu ul. Witczaka 4. Kontrola wykazała nieprawidłowości co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej nakazującej: zapewnić łatwo zmywalne powierzchnie podłóg w pomieszczeniach sklepu, uzupełnić ubytki w podłodze w pomieszczeniach sklepu, zapewnić drzwi do WC o powierzchni zmywalnej, z możliwością ich zamykania, zapewnić bieżącą ciepłą i zimną wodę przy punktach wodnych, zapewnić nieuszkodzoną szafę na odzież o powierzchniach zmywalnych na zapleczu socjalnym. Nakazy decyzji zostały wykonane w terminie, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

W tym samym obiekcie nałożono również grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100 zł. i wydano zalecenia doraźne tj.: wyczyścić koszyki na zakupy, podłogi w pomieszczeniach sklepu, wieszaki, wykładzinę na zapleczu, uporządkować pomieszczenie gospodarcze, usunąć pajęczyny.

Również zalecenia doraźne zostały wykonane terminowo, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

6 zgłoszeń dotyczyło gromadzenia odpadów stałych. 2 zgłoszenia bez wstępnego rozpatrzenia i 1 po wstępnym rozpatrzeniu przekazano do Urzędu Miasta w Bytomiu, zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową. 3 zgłoszenia zostały w całości rozpatrzone pismem przez PPIS w Bytomiu i nie wymagały przeprowadzenia kontroli. W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego liczba zgłoszeń wzrosła o 1.

Następną grupę stanowiły interwencje dot. awarii kanalizacyjnych. Wpłynęło 5 interwencji, przeprowadzono 6 kontroli, nie wydano decyzji, 1 interwencję rozpatrzone pismem, 1 przekazano do rozpatrzenia do PINB w Bytomiu.

Wpłynęło także 5 interwencji dot. zagrzybienia mieszkania. 2 zgłoszenia zostały w całości rozpatrzone przez PPIS i wymagały jedynie pisemnej odpowiedzi do strony, a 3 zostały w całości przekazane do rozpatrzenia PINB w Bytomiu. W poprzednim roku sprawozdawczym liczba interwencji w tej grupie wynosiła 2.

Wpłynęły również 2 rozpatrzone zgłoszenia dot. uciążliwości zapachowych (przeprowadzono 1 kontrolę). 1 zgłoszenie rozpatrzone odpowiedzią do strony.

Rozpatrzone również interwencje, które dot. złego stanu sanitarnego posesji, wpłynęło 5 zgłoszeń, z czego 2 przekazano do rozpatrzenia innym organom (w tym 1 po wstępnym rozpatrzeniu) przeprowadzono 5 kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto wpłynęły 2 interwencje w sprawie zanieczyszczonych piaskownic, przeprowadzono 1 kontrolę, na 1 odpowiadano pismem. 1 zgłoszenie dot. gromadzenia nieczystości płynnych bez wstępnego rozpatrzenia, zostało przekazane do WIOŚ w Katowicach.

Na interwencję w sprawie oskarżenia o kradzież gazu i odcięcia dopływu gazu odpowiadano pismem do Strony.

W grupie interwencji dot. uciążliwości powodowanych przez hałas nie wpłynęły żadne interwencje.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego liczba zgłoszonych interwencji wzrosła nieznacznie z 83 do 86. Natomiast liczba zasadnych zgłoszeń zmniejszyła się o 8.

Wnioski:

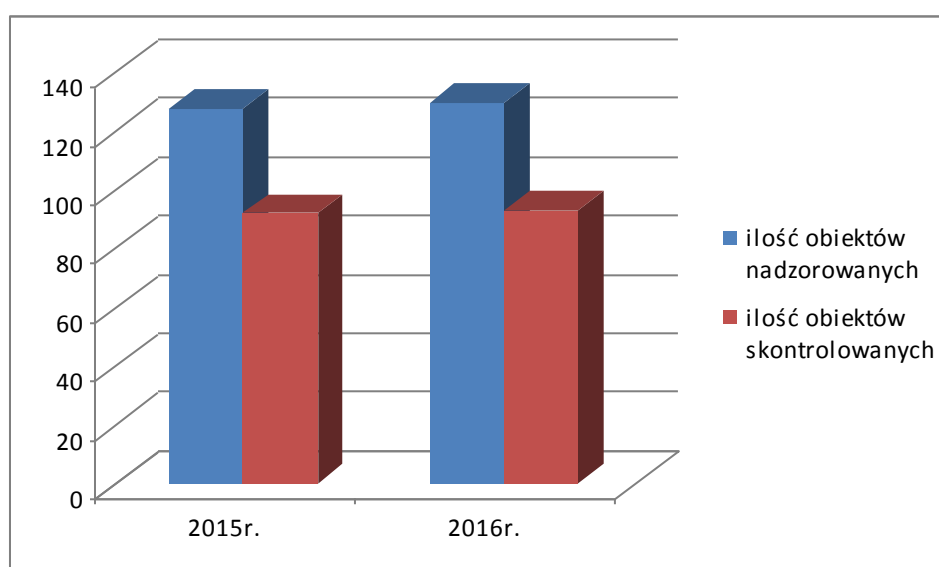
1. W dalszym ciągu (od 2012r.) brak podstawy prawnej regulującej szczegółowe wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, co daje podstawy do dużej swobody interpretacji nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych.
2. W 2016r. podobnie jak w latach ubiegłych, największa liczba wniosków o interwencje dotyczyła miasta Bytomia. W przeważającej części interwencje dotyczyły zagrożenia związanego z obecnością zwierząt: ptaków, gryzoni i insektów które mogą roznosić niebezpieczne choroby, zanieczyszczać otoczenie oraz powodować szkody.
3. Przeprowadzone kontrole w 2016 r. wykazały, że najczęściej nieprawidłowości stwierdzono w grupie obiektów: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.
4. Kontrole w obiektach użyteczności publicznej obejmowały sprawdzenie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie. W czasie trwania roku sprawozdawczego, podczas kontroli informowano osoby kontrolowane o konieczności uzupełniania znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych o papierosy elektroniczne , co wynikało ze zmian wprowadzonych do ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2016r. na terenie m. Bytomia bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 130 obiektów, skontrolowano w tym okresie 93 obiekty, co stanowi 71,5%.

W porównaniu do roku 2015r. sytuację ilustruje poniższy wykres.



Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2015 zwiększyła się. Utworzono 4 nowe placówki:

- Prywatne Przedszkole Tygryskowo”, Bytom, ul. Kruszcowa 4
- Punkt Przedszkolny – Społeczne Zintegrowane Przedszkole Sportowe, Bytom, ul. Chorzowska 22
- Sala Zabaw „Tęczowa dolina”, Bytom, ul. Orzegowska 13
- Gimnazjum dla młodzieży ZDZ, Bytom, ul. Powstańców Śląskich 6.

2 placówki zlikwidowano:

- Szkoła Komunikacji Społecznej Erga, Bytom, ul. Moniuszki 20
- Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa, Bytom, ul. Żeromskiego 26.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2016r. pod nadzorem było 37 szkół, w tym 19 szkół podstawowych, 8 gimnazjów, 1 liceum ogólnokształcące, 1 szkoła policealna i 8 zespołów szkół. Skontrolowano 30 z nich – w porównaniu do roku ubiegłego liczba ta uległa zwiększeniu.

W wyniku przeprowadzonych planowanych kontroli wydano 1 nową decyzję administracyjną nakazującą na ZSO nr 11 w Bytomiu przy ul. Szymały 124 dotyczącą złego stanu higieniczno-sanitarnego ścian i sufitu w sali gimnastycznej. W porównaniu z rokiem 2015 liczba ta uległa zmniejszeniu.

Zwiększyła się liczba decyzji zmieniających termin wykonania nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych - z 17 decyzji prolongowanych w roku 2015 do 23 w roku 2016r.

Nadal istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje znaczne pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego i tak np.:

1. Szkoła Podstawowa nr 6, Bytom, ul. Królowej Jadwigi 2, decyzja administracyjna z 2007r. z terminem wykonania do 31.03.2017r. po 8 prolongatach – dotyczy sali gimnastycznej.
2. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, Bytom ul. Nickla 19 - decyzja administracyjna z 2008r. z terminem wykonania do 31.12.2017r. po 10 prolongatach – dotyczy pomieszczeń sanitarnych.
3. Szkoła Podstawowa nr 9, Bytom, ul. Matejki 15 - decyzja administracyjna z 2009r. z terminem wykonania do 31.12.2017r. po 4 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych i stolarki okiennej w pomieszczeniach.
4. Szkoła Podstawowa nr 37, Bytom, ul. Narutowicza 9 - decyzja administracyjna z 2009r. z terminem wykonania do 31.12.2017r. po 8 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego podłogi w sali gimnastycznej.
5. Szkoła Podstawowa nr 5, Bytom, Aleja Legionów 6 - decyzja administracyjna z 2009r. z terminem wykonania do 31.12.2017r. po 8 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego podłóg w salach zajęć, za korytarzach oraz na klatce schodowej oraz z terminem wykonania do dnia 31.12.2018r. dotyczy złego technicznego stolarki okiennej.

W roku sprawozdawczym wyegzekwowano 1 decyzję wydaną w latach wcześniejszych, dot.: Szkoły Podstawowej nr 33 w Bytomiu przy ul. Matki Ewy 9. W placówce zapewniono osłony punktów świetlnych i odmalowano ściany i sufity w pomieszczeniach szkoły. W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym liczba decyzji wyegzekwowanych uległa zmniejszeniu.

We wszystkich placówkach szkolnych jest odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach współpracy z pielęgniarką szkolną w 9 szkołach podstawowych i gimnazjach wykonano badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów zgodnie

z wytycznymi GIS. Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1403 uczniów. W większości placówek w oddziałach szkolnych odnotowano przekroczenia przyjętych norm. Wyniki w formie tabelarycznej zostały przesłane dyrektorom szkół, z uwzględnieniem zarówno niskiej 10% jak i wysokiej 15% normy, celem wykorzystania w ramach profilaktyki zdrowotnej.

Przedszkola i inne formy

W 2016r. pod nadzorem PSSE w Bytomiu były 52 przedszkola, w tym 9 niepublicznych.

Utworzono 2 nowe placówki przedszkolne:

1. Prywatne Przedszkole Tygryskowo”, Bytom, ul. Kruszcowa 4
2. Punkt Przedszkolny – Społeczne Zintegrowane Przedszkole Sportowe, Bytom, ul. Chorzowska 22.

W porównaniu z 2015r. liczba przeprowadzonych kontroli zwiększyła się i wyniosła 59.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w przedszkolach w roku sprawozdawczym wydano 7 nowych decyzji nakazujących, tj:

1. Przedszkole nr 39, Bytom, ul. Zabrzeńska 66
 - nieprawidłowe przechowywanie pościeli
 - zły stan technicznego schodów przy wejściu głównym.
2. Przedszkole nr 44, Bytom, ul. Reptowska 26
 - zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny instalacji wod-kan.
 - zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny płytek podłogowych ścian oraz urządzeń sanitarnych przy salach zajęć.
3. Przedszkole nr 49, Bytom, ul. Mochnackiego 53
 - brak osłon na grzejnikach c.o. w salach zajęć
 - zły stan techniczny stolarki drzwiowej w salach zajęć i szatni uczniowskiej.
4. Przedszkole Miejskie nr 33, Bytom, ul. Konstytucji 1
 - brak osłon na grzejnikach c.o. w salach zajęć
 - brak osłon punktów świetlnych w korytarzu i na klatce schodowej.
5. Przedszkole Miejskie nr 21, Bytom, ul. Olimpijska 1a
 - zły stan techniczny nawierzchni drogi dojścia do placu zabaw od głównego wejścia do budynku na terenie ogrodu przedszkolnego.
6. Przedszkole Miejskie nr 58, Bytom, ul. Nowa 66
 - zły stan techniczny nawierzchni drogi dojścia do budynku przedszkola na terenie placówki.
7. Przedszkole Miejskie nr 32, Bytom, ul. Arki Bożka 19
 - zły stan techniczny nawierzchni schodów dojścia do placu zabaw na terenie ogrodu przedszkolnego.

Liczba wydanych nowych decyzji nakazujących w porównaniu do roku 2015 uległa zdecydowanemu zwiększeniu.

Na 13 placówek wydano decyzje administracyjne zmieniające termin wykonania nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu do 2015r. liczba decyzji prolongujących zwiększyła się.

Istnieją jednak placówki publiczne, w których stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ pogorszeniu, a nakazy ujęte w decyzjach nie są realizowane terminowo, min. są to:

1. Przedszkole Miejskie nr 32, Bytom, ul. Arki Bożka 19, decyzja administracyjna z 2006r. z terminem wykonania do 30.09.2017r. po 10 prolongatach – dotyczy pomieszczeń sanitarnych.
2. Przedszkole Miejskie nr 15, Bytom, ul. Szymały 122, decyzja administracyjna z 2008r. z terminem wykonania do 31.12.2016r. po 7 prolongatach – dotyczy pomieszczeń sanitarnych i podłóg w salach zajęć.
3. Przedszkole Miejskie nr 10, Bytom, ul. Strzelców Bytomskich 152 – decyzja administracyjna z 2009r. z terminem wykonania do 01.09.2017r. po 7 prolongatach – dotyczy stolarki okiennej w pomieszczeniach.
4. Przedszkole Miejskie nr 33, Bytom, ul. Konstytucji 1, decyzja administracyjna z 2010r. z terminem wykonania do dnia 31.12.2017r. po 5 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń sanitarnych dla dzieci oraz złego stanu technicznego stolarki okiennej w salach zajęć oraz podłogi w sali zajęć.

W 7 obiektach nakazy wydane w latach wcześniejszych zrealizowano w całości. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba wykonanych decyzji zwiększyła się. Dotyczyły one:

1. Przedszkole Miejskie nr 59 Bytom ul. Łużycka 12
- zakupiono nowe meble edukacyjne.
2. Przedszkole Miejskie nr 25 Bytom ul. Olejniczaka 9
- wymieniono okna na nowe z pcv.
3. Przedszkole miejskie nr 18 Bytom ul. Piłsudskiego 24
- odmalowano klatkę schodową.
4. Przedszkole Miejskie nr 49 Bytom ul. Mochnackiego 53
- zapewniono właściwy stan techniczny podłogi.
5. Przedszkole Miejskie nr 40 Bytom ul. Orzegowska 8a
- zapewniono prawidłową nawierzchnię dojścia do placówki.
6. Przedszkole Miejskie nr 39 Bytom ul. Zabrzeńska 66
- zapewniono właściwe przechowywanie pościeli.
7. Przedszkole Miejskie nr 32 Bytom ul. Arki Bożka 19
- doprowadzono do właściwego stanu technicznego stopnie schodów.

Stan sanitarno-higieniczny wszystkich nadzorowanych niepublicznych przedszkoli jest prawidłowy.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. 8 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Stwierdzono, że wszystkie placówki posiadają place zabaw, które są wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży. Niektóre z nich w miarę potrzeb zatrudniają pielęgniarki do wykonywania w/w przeglądów.

Żłobki

Pod nadzorem w roku sprawozdawczym było 6 placówek, w tym 2 kluby malucha. W 2016r. skontrolowano 6 placówek. W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny i techniczny w pomieszczeniach i na terenie placówek jest prawidłowy.

Wykonano w całości 2 decyzje administracyjne, tj.

1. Klub Malucha „KoliKoli” Bytom ul. Żeromskiego 2 - zapewniono we właściwym stanie technicznym ścianę z oknami

2. Żłobek Niepubliczny „Elfik” Bytom ul. Miarki 5/19 - wykonano remont sali zabaw dzieci.

Liczba wykonanych decyzji w porównaniu do roku ubiegłego uległa zwiększeniu.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2016r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu znajdowało się 7 świetlic środowiskowych oraz 3 warsztaty terapii zajęciowej. Skontrolowano 7 placówek, w tym 6 świetlic środowiskowych. Podobnie jak w roku ubiegłym stan sanitarno-higieniczny tych placówek nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2016 roku dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach. Skontrolowano 1 przedszkole - zmierzono w nim 110 dzieci w 5 oddziałach oraz 1 szkołę podstawową – zmierzono w nim 94 dzieci w 5 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W Przedszkolu Miejskim nr 59 w Bytomiu w 2015 roku zgodnie z decyzją PPIS zakupiono nowe meble z regulacją wysokości posiadające stosowne certyfikaty. Dzieci posiadają stanowiska pracy przedszkolaka dostosowane do zasad ergonomii.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii posiadające stosowne certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2016r. w 10 szkołach, dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna, stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Podobnie jak w roku ubiegłym w roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 11 w Bytomiu przy ul. Szymały 126.

W 2016r. prolongowano 9 decyzji administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych, liczba ta uległa zdecydowanemu zwiększeniu.

2 decyzje dotyczyły złego stanu technicznego podłóg w salach gimnastycznych:

- Szkoła Podstawowa nr 37, Bytom, ul. Narutowicza 9
- Gimnazjum nr 11, Bytom, Tysiąclecia 7.

Jedna decyzja dotyczyła zawilgocenia ścian w sali gimnastycznej:

- Szkoła Podstawowa nr 6, Bytom, ul. Królowej Jadwigi 2.

2 decyzje dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego sufitów w salach gimnastycznych:

- Gimnazjum nr 1, Bytom, ul. Tarnogórska 2
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7, Bytom, ul. Siemiradzkiego 9.

4 decyzje dotyczyły zapewniania prawidłowej nawierzchni boiska:

- Gimnazjum nr 9, Bytom, ul. Świętochłowicka 12
- Gimnazjum nr 2, Bytom, pl. Klasztorny 2
- Szkoła Podstawowa nr 9, Bytom, ul. Matejki 15
- Internat Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej, Bytom, ul. Zabrzańska 93.

W bieżącym roku sprawozdawczym nie wyegzekwowano żadnej decyzji wydanej w latach wcześniejszych, co powoduje pogorszenie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego bloków sportowych w gminie.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków rzadko, w miarę indywidualnych potrzeb.

Wszystkie szkoły posiadają boiska lub teren rekreacyjny trawiasty.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2015, jak i w 2016r. W żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych).

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2015, jak i 2016 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Zaplecza pracowni chemicznych są uporządkowane. Magazynowane substancje i preparaty chemiczne, które są wykorzystywane w czasie zajęć praktycznych z chemii – przechowywane prawidłowo. Pojemniki prawidłowo oznakowane.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki aktualne, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Na wyposażeniu pracowni chemicznych znajdują się apteczki pierwszej pomocy. We wszystkich pracowniach lub na ich zapleczach zapewniono bieżącą wodę. Większość szkół realizuje zajęcia z chemii wyłącznie w formie teoretycznej, podobnie jak w roku ubiegłym.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach oceniano gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń, zdecydowana większość gabinetów posiada nowo zakupione wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują min. regularnych przeglądów czystości skóry głowy dzieci oraz zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez

dyrektorów okresowych przeglądów czystości skóry głowy w przypadku podejrzenia wystąpienia wszawicy, odnotowując ten fakt w dokumentacji medycznej.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2016r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 12 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 7 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania, w tym 4 wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻ w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 440 dzieci i młodzieży. W 7 placówkach prowadzono dożywianie dla dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2016” zgłoszonych zostało 19 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania, podobnie jak w roku ubiegłym. W czasie trwania turnusów skontrolowano 13 placówek, w tym 4 wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻ w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Wszystkie placówki prowadziły dożywianie dzieci i młodzieży. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 589 dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2015 liczba kontroli sanitarnych przeprowadzonych w obiektach wypoczynku zimowego i letniego utrzymuje się na stałym poziomie.

We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2016r. została zgłoszona 1 interwencja dotycząca Domu Dziecka Nr 1 w Bytom przy ul. Matki Ewy 5 – interwencja imienna, dot. uszkodzonej sieci wodno-kanalizacyjnej na zewnątrz sąsiadującej z placówką działki. Kontrola odbyła się dnia 07.09.2016 r., spisano protokół oględzin – interwencja bezzasadna.

W porównaniu z rokiem 2015 liczba interwencji znacznie się zmniejszyła.

Wnioski:

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie.

W roku 2016 wykonano w całości 11 decyzji administracyjnych nakazujących wydanych w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2015r. realizacja nakazów zmniejszyła się.

Wydano 8 nowych decyzji administracyjnych, podobnie jak w roku ubiegłym i 37 decyzji zmieniających termin. W porównaniu z 2015r. ilość decyzji prolongowanych zwiększyła się.

W czasie przeprowadzanych kontroli w 2016r. nie wydano zaleceń pokontrolnych w zakresie bieżącej czystości i porządku.

Na terenie działania PPIS w Bytomiu we wszystkich kontrolowanych placówkach opracowane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych, w tym dot. wszawicy- opracowane zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie miasta Bytomia nadzorem objętych jest 275 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest ;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych ;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych;
- kontrola warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących tworzywa sztuczne;
- kontrola warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w narażeniu na rtęć i jej związki;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego zakładów w związku z wniesionymi wnioskami o interwencję;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- nadzór nad środkami zastępczymi.

W roku 2016 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Bytomia skontrolowanych zostało 79 obiektów, w których przeprowadzono 98 kontroli.

W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy

- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;

- Brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- Nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- Nie zamieszczono na stanowiskach pracy informacji o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- Przekroczeń NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy powyżej dopuszczalnych norm;
- Nie sporządzono programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia;

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w kabiny natryskowe;
- Brak wentylacji w pomieszczeniach higienicznosanitarnych i pomieszczeniach pracy;
- Uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa;
- Brak żarówek w punktach oświetleniowych w pomieszczeniach sanitariatów

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Niewłaściwych kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych nie uwzględniono brakujących informacji dotyczących właściwości fizycznych i chemicznych mieszanin oraz numerów rejestracji właściwej dla składników mieszaniny;
- Brak kart charakterystyki i spisu stosowanych w działalności i wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- Pracownicy nie zapoznali się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- Niewłaściwe oznakowania opakowania wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej, na oznakowaniu opakowania mieszaniny chemicznej nie zamieszczono nazw substancji chemicznych stwarzających zagrożenia dla zdrowia;
- Nie poinformowano Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych o wprowadzaniu do obrotu mieszanin stwarzających zagrożenie wytwarzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- Nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- Nieprawidłowego oznakowania miejsca składowanych substancji i mieszanin chemicznych;
- Nie oznakowano właściwie pojemników, zbiorników, rurociągów zawierających substancję chemiczną, mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie dla zdrowia;
- Brak instrukcji składowania załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych.

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Nie przeszkolono pracowników w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne;

- Nie uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Brak rejestru prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Brak uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Brak przekazywania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym właściwemu PWIS niezgodnie z obowiązującym wzorem-§ 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.
- Brak pomiarów stężenia substancji chemicznych o działaniu rakotwórczym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 28 decyzji administracyjnych nakazujących.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne, w których na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. W 2016r. w 4 zakładach stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto w „Węglukoks Kraj Sp. z o. o. KWK „Bobrek-Piekary” Bytom, ul. Konstytucji 76 przekroczenia czynników szkodliwych – hałas i pyły węgla kamiennego zaw. SiO₂ utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki. Zakład realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzał i nadal wprowadza nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawca dostarczał na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, stwarzających zagrożenia wykazały, iż pracodawcy rzetelnie wywiązują się z realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tekst jedn: Dz. U. Z 2015r., poz. 1203 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.

Na terenie miasta Bytom znajdują się dwa podmioty odpowiedzialne za produkcję detergentów: NEXUS Sp. z o.o. 41-902 Bytom, ul. Siemianowicka 98 i Triochem Sp. z o.o. 41-909 Bytom ul. Szyby Rycerskie. W b.r. przeprowadzono 1 kontrolę u producentów detergentów. Triochem Sp. z o.o. 41-909 Bytom ul. Szyby Rycerskie jest producentem mieszanin chemicznych, znajdujących zastosowanie w przemyśle włókienniczym (apretury, środki wykończeniowe do tkanin, żywice do powlekania), w budownictwie (środki gruntujące), detergenty przeznaczone do stosowania w sektorze przemysłowym i niedostępne dla ogółu konsumentów. Producent przekazuje Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych informację o wytwarzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwarzających zagrożenie mieszaninach chemicznych.

Ponadto przeprowadzono 2 kontrole u dystrybutorów w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów, które nie wykazały uchybień. Skontrolowane produkty posiadały oznakowanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz aktualne karty charakterystyki sporządzone w języku polskim, posiadają treść i format zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań są spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyki. Wprowadzane do obrotu detergenty spełniają wymogi rozporządzenia nr 648/2004/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. Urz. UE L 104 z 8.4.2004, str. 1 z późn. zm.).

W Bytomiu znajduje się podmiot zajmujący się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 takich jak nadmanganian VI potasu, toluen, aceton, kwas siarkowy, solny. Jest to Przedsiębiorstwo Wielobranżowe B&K Bytom ul. Dunikowskiego 18. Prowadzi na bieżąco i przechowuje dokumenty handlowe dot. wprowadzania do obrotu prekursorów kat. 2 zawierające nazwę prekursora, ilość i wagę, nazwę i adres odbiorcy oraz deklarację klienta dot. wykorzystania prekursorów. Posiadane deklaracje klienta są zaktualizowane zgodnie z obowiązującymi wzorami. Przedsiębiorca zarejestrował się u Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych w Łodzi jako wprowadzający do obrotu prekursorzy kategorii 2.

Na terenie miasta Bytom znajduje się producent wełny mineralnej - PETRALANA S.A., ul. Mazowiecka 11, 40-732 Katowice - Zakład Produkcyjny 41-905 Bytom, ul. Konstytucji 74. Prowadzona jest produkcja wyrobów z wełny mineralnej skalnej z przeznaczeniem do sektora budowlanego do izolacji elewacji zewnętrznych budynków mieszkalnych, przemysłowych, ścianek działowych, dachów, wypełnień ekranów akustycznych. Firma Petralana jako producent wyrobów z wełny mineralnej współpracuje z Europejską Radą Certyfikacji Wyrobów z Wełny Mineralnej EUCEB, posiada własne laboratorium zakładowe, w którym wykonywane są analizy chemiczne i wystawiane certyfikaty dotyczące stałości i właściwości użytkowych wg normy PN-EN 13162:2013-5. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przekroczenia NDN hałasu na stanowisku pracy - operator pieca Wydział Produkcji – Piecownia, czynników rakotwórczych, stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych. W związku z czym wydano 1-decyzję administracyjną.

Ponadto skontrolowano firmę produkującą e-liquidy - płyny do napełniania papierosów elektronicznych (o różnej zawartości nikotyny i walorach smakowych) - Hangsen Sp. o. o. 41-902 Bytom, ul. Siemianowicka 98. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzanych do obrotu e-liquidów naruszające art. 31 rozporządzenia (WE)

1907/2006 (REACH) oraz art. 15 ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (j.t. Dz. z 2015r. poz. 1203). W związku z czym wydano 1-decyzję administracyjną.

Na terenie miasta Bytom przeprowadzono 1 kontrolę u producenta produktu biobójczego w firmie Centrala Obrotu Towarami Masowymi DAW-Bytom Sp. z o. o. 41-902 Bytom, ul. Wrocławska 8. Produkowany olej kreozotowy gatunek B jest stosowany do zabezpieczania drewna przed wpływami atmosferycznymi oraz szkodnikami. Głównymi odbiorcami są krajowe nasycalnie podkładów kolejowych. Firma DAW-Bytom jest członkiem CEFIC Europejskiej Rady Przemysłu Chemicznego grupy CCSG producentów węgla – podgrupy Europejskiej Rady Kreozotowej. Kontrole nie wykazały uchybień, wprowadzane produkty biobójcze posiadają aktualne numery pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników na rtęć i jej związki skontrolowano 2 obiekty wykorzystujące odczynniki chemiczne zawierające rtęć lub jej związki. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 1 zakładzie w zakresie niewłaściwego wyposażenia stanu higieniczno-sanitarnego w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, w ślad za czym wydano jedną decyzję administracyjną

W ramach nadzoru w zakresie kontroli warunków pracy i narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle tworzyw sztucznych przeprowadzono 6 kontroli. W 2 zakładach stwierdzono uchybienia w zakresie: oceny ryzyka zawodowego, nieodpowiedniego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych, obniżenia natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W ślad za czym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą oraz 1 upomnienie.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują, aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010 ze zm) oraz zgodny z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. (Dz.U.U.E.L.2015.132.8 z dnia 2015.05.29) - dla substancji i mieszanin wprowadzonych po 01 czerwca 2015r. Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie u większości dostawców są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.).

Na terenie miasta Bytom prowadzi działalność 37 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, dibenzo(a)piren, dimetyloamilina, benzydynę, bromian potasu, związki chromu VI, tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, dibenzo(a,h)antracen, dimetyloanilina, hydrazyna, wodzian hydrazyny, siarczan hydrazyny, siarczan kadmu, tlenki niklu, arsenu III tlenek (arszenik), tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, chlorek

kobaltu 6 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, smoły węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, czerwień zasadową, bromian potasu, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi

Na terenie miasta Bytomia przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu 4 kontrole w zakresie ustawowego przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych. W punkcie handlowym „Vapoexpert” w Bytomiu, ul. Gliwicka 20/6 Zaulek 1 przeprowadzono 3 kontrole, w trakcie których stwierdzono wprowadzanie do obrotu tzw. „dopalaczy”. Zabezpieczono 2 szt. produktów, które zostały przebadane przez Laboratorium Toksykologiczne „ToxLab” Sp. z o.o. z Katowic celem identyfikacji substancji w nich zawartych. Badania wykazały, iż substancje te wykazują działanie psychoaktywne i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Wspólnie z Policją ustalono zarządcę i właściciela budynku przy ul. Gliwickiej w Bytomiu. W chwili obecnej PPIS w Bytomiu oczekuje na podanie przez w/w danych najemcy sklepu, celem prowadzenia dalszego postępowania.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wniesioną do PPIS w Bytomiu interwencją dot. nielegalnej sprzedaży środków zastępczych w Bytomiu, przy pl. Grunwaldzkim 8 przez firmę Cannabimed Sp. z o.o. z Piekar Śląskich. Kontrola nie potwierdziła sprzedaży dopalaczy. Dodatkowo prowadzono stały monitoring obiektów, w których w latach ubiegłych wprowadzono do obrotu środki zastępcze. Przeprowadzono łącznie 127 wizytacji. Sklep przy ul. Korfantego 35 prowadzony przez spółkę Rico Grande z Pabianic oraz sklep przy ul. Piłsudskiego 26 prowadzony przez spółkę PBO International Sp. z o.o. z Poznania są zamknięte, bez śladów prowadzenia jakiegokolwiek działalności.

W związku z potrzebą podniesienia wiedzy pracowników Służby Więziennej w Polsce w zakresie środków zastępczych oraz przygotowanym programem szkoleniowym pt. „Dopalacze – czym są i jak działają” pracownicy Sekcji Higieny Pracy zgodnie z wytycznymi GIS przeprowadzili szkolenie dla pracowników Aresztu Śledczego w Bytomiu. Ponadto w PSSE w Bytomiu przeprowadzono szkolenie dla pracowników zatrudnionych w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Ośrodkach Socjoterapii, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zakresie środków zastępczych.

3. Choroby zawodowe

W roku 2016 roku PPIS w Bytomiu wydał 52 decyzje w sprawie chorób zawodowych, w tym 18 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 34 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylice płuc (14), przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (1), nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi

(1), choroba skóry (1), przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy (1).

W/w choroby były spowodowane działaniem pyłów zwłókniających, nadmiernego wysiłku głosowego, azbestu, czynników alergizujących i drażniących skórę oraz sposobem wykonywania pracy.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2015 i 2016

Numer choroby zawodowej i nazwa	2015r.	2016r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3-pyllice płuc	8	14
poz.6 – astma oskrzelowa	1	0
poz. 15 – przewlekła choroba narządu głosu	0	1
poz. 17 - nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	0	1
poz. 18 – choroba skóry	0	1
poz. 19 - przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy	1	0
poz. 20 - przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy	0	1
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (...)	1	0
Razem	11	18

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Bytomia w porównaniu do roku 2015 wzrosła liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 11 na 18). W roku 2016 pojawiły się przypadki, których nie notowano w 2015r., tj. przewlekła choroba narządu głosu (poz. 15 - 1 przypadek), nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (poz. 17 – 1 przypadek), choroba skóry (poz.18 – 1 przypadek) oraz przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 20 - 1 przypadek). W stosunku do 2015r. wzrosła ilość stwierdzonych chorób zawodowych, głównie z poz. 3 – pylice płuc (z 8 na 14 przypadków).

4. Interwencje

W 2016r. wpłynęło 5 wniosków o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- nieprawidłowych warunków higienicznosanitarnych w sklepie „Biedronka” z Bytomia, ul. Jajnty;
- uciążliwości dla mieszkańców zakładów – Skup złomu „Marex” z Bytomia, ul. Św. Elżbiety, warsztat samochodowy w Bytomiu przy ul. Piątka, „Drog-Bud” Bytom, ul. Łokietka
- nieprawidłowości w zakresie kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu liquidów do e-papierosów przez firmę „Hangsen” Sp. z o.o. z Bytomia;

W związku z wniesionymi interwencjami przeprowadzono 5 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 2 z wniesionych wniosków były zasadne, w związku z powyższym wydano 2 decyzje administracyjne. Trzy wnioski były niezasadne - kontrole nie potwierdziły informacji zawartych we wnioskach o interwencję.

Wnioski:

1. W kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.
3. Porównując ilość wydanych kart stwierdzeń chorób zawodowych w roku sprawozdawczym do 2015r., w 2016r. zauważalny jest wzrost ogólnej liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
4. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.

5. Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (jedn. tekst Dz.U z 2015 r., poz.1203 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.
6. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2016 – 2017 pt. „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie” pracownicy promowali wśród pracodawców zrównoważone życie zawodowe. W ramach powyższej kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz namawiali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.
7. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015r. poz. 298 ze zm.) stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia – w widocznym miejscach wywieszane są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.
8. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że ilość obiektów objętych nadzorem zmniejszyła się. W 2016r. całkowicie uległy likwidacji 2 takie obiekty na terenie Bytomia.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ozarówce, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Miasto Bytom swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 6 944 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest 38,9 % powierzchni miasta, z czego 2,8 % stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2016 roku.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 1 opinię (pozytywną) w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - wniosek dotyczył zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- b.** 5 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c.** 3 opinie (wszystkie pozytywne) w sprawie zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- d.** 1 postanowienie (pozytywne) w sprawie uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany planu, a postępowanie nie zostało zakończone do dnia 21 października 2010 r. (na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jedn. tekst: Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 130, poz. 871)).

Dla miasta Bytomia uzgodniono i zaopiniowano pozytywnie:

Ad a. na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko :

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Karbia w Bytomiu, przyjętego uchwałą nr IX/129/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 maja 2015 r., dla terenu położonego przy ulicach: Świętej Elżbiety i Konstytucji w Bytomiu,

Ad b. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Witolda Gombrowicza i Tadeusza Boya – Żeleńskiego w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ulicy Cegielnianej w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Żołnierskiej w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ulicami Strzelców Bytomskich i Długą w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Wiejskiej w Bytomiu,

Ad c. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Hutniczej w Bytomiu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Witolda Gombrowicza i Tadeusza Boya – Żeleńskiego w Bytomiu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta Bytomia, zwanego planem „Blachówka” – rejon ulic: Polnej i Blachówka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

Ad. d. na etapie uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany planu, a postępowanie nie zostało zakończone do dnia 21 października 2010 r. (na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jedn. tekst: Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 130, poz. 871)):

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta Bytomia, zwanego planem „Blachówka” – rejon ulic: Polnej i Blachówka.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. Uzgodniono 57 wniosków dotyczących tego zagadnienia (w tym 2 negatywnie), m.in. dla inwestycji pn: rozbudowa hali produkcyjnej o część magazynową, zmiana sposobu użytkowania dawnej kwiaciarni na lokal gastronomiczny, budowa wylotu z kanalizacji deszczowej do rowu bez nazwy 1 wraz z umocnieniem, zarurowanie rowu (przepust rurowy), zmiana sposobu użytkowania pomieszczenia gospodarczego na salon fryzjerski itp.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- 10 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 1 opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,

- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły inwestycje drogowe – ok. 55 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym: inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, obiekty przemysłowe, inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką oraz inne.

Ad. 4 W roku 2016 uzgodnionych zostało 28 dokumentacji projektowych (wszystkie pozytywnie), natomiast w 2015 roku liczba ta wynosiła 33.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywnościowo-żywnościowe – ok. 39%. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz obiekty ochrony zdrowia. Pozostałe dokumentacje zaopiniowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu dotyczyły obiektów wychowania i nauczania, obiektów sportu i rekreacji oraz inne.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 70 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 61 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 9 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), w 2015 r. wydano 73 opinie sanitarne oraz 7 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 15 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywnościowo-żywnościowe – 41 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – 20 %, obiekty ochrony zdrowia – 13 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania, obiekty sportu i rekreacji, obiekty handlowo-usługowe oraz inne.

W 2016 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 69 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Bytomia.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2016 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców Bytomia.

Porównując rok 2016 i 2015 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 11 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy.

W roku 2016 w Bytomiu, przeprowadzono 29 wizytacji, w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 140 porad dot. pozyskania partnerów lub inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono:

- 12 akcji profilaktycznych,
- koordynowano 8 konkursów - w tym, w jednym opracowano regulamin do konkursu plastycznego pt. „Stop - AIDS”,
- zorganizowano 3 wystawy (prac konkursowych: „Stop –AIDS”, i wystawy antybiotykową i antynikotynową),
- przeprowadzono w 5 szkołach dla uczniów realizujących program: „Znajdź właściwe rozwiązanie” warsztaty nt. antytytonizmu,
- przeprowadzono 11 warsztatów nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dla uczniów w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Dopalacze –wypalacze, nowe narkotyki”,
- 1 warsztat - szkolenie dla osadzonych w areszcie śledczym, w związku z zawartym porozumieniem z zakresu antytytonizmu.

W roku szkolnym 2015/2016 oraz 2016/2017 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych: klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 33 szkołach. W roku szkolnym 2016/2017 chęć udziału w niniejszym programie zadeklarowała jedna nowa szkoła.

Zasadnicze działania

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla osób, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.
- Koordynowano konkursu Wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym.
- Koordynowano konkursu na etapie powiatowym na projekt edukacyjny „Trzymaj Formę” (prezentacja multimedialna).
- Uczestniczono w obradach w jury piosenki I międzyszkolnego Konkursu Piosenki o zdrowiu dla uczniów szkół specjalnych zorganizowanego przez Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach.
- Przeprowadzono 5 wizytacji programowych.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej edycji.
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały.
- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu 2016/2017.
- Przeprowadzono dystrybucje materiałów edukacyjnych kolejnej edycji programu.
- Przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do gimnazjów, zachęcając ich do udziału.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu, to zbyt mała liczba i różnorodność materiałów edukacyjnych.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2016

Działania podjęte w 2016 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową.

- Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu. W ciągu roku 2016 przeprowadzono 12 akcji profilaktycznych, w których uczestniczyło 3211 osób, przeprowadzono 199 pomiarów stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących.
- Przygotowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnym nt. profilaktyki antytytonizmu w PSSE Bytom.
- Przeprowadzono narady, w związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową.
- W związku z nawiązanym porozumieniem z Aresztem Śledczym w Bytomiu, przygotowano i przeprowadzono szkolenie-warsztat dla 13 osadzonych.
- Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- Zorganizowano wystawę nt. profilaktyki antytytoniowej na terenie zakładu Acerol Mittal Distribution Solutions Poland Bytom.
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Wszystkie akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest

- Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności tytoń,
- Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 36 przedszkolach na terenie miasta Bytomia, do kolejnej edycji 2016/2017 nie przystąpiło żadne nowe przedszkole.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program.

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach przedszkolnych.
- Przeprowadzono 10 wizytacji programowych.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2015/2016.
- Dostarczono i omówiono materiały edukacyjne do przedszkoli do nowej edycji na rok 2016/2017.

Wnioski Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów. Jest to już IX edycja programu.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III klas szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia,
- uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 8 placówkach.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach szkolnych.
- Przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzenie sprawozdania z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany - jedynie poradnik, dlatego też szkolni koordynatorzy programu niechętnie go realizowali.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe to:

- integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia,
- ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza,
- przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy,
- uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami,
- uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 23 szkołach gimnazjalnych i podstawowych.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę programową szkołom.
- Przygotowano i przeprowadzono w 7 zainteresowanych szkołach warsztaty o tematyce antynikotynowej dla uczniów.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrzadowany. Do dyspozycji szkolnego koordynatora tylko poradnik dlatego, aby zachęcić do realizacji programu wprowadzono warsztaty profilaktyczne nt. antynikotynizmu dla zainteresowanych szkół.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji programu to:

- Przeprowadzono 22 narady w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS”, „Jeden test dwa życia” oraz dostarczano materiały oświatowo-edukacyjne.
- Przekazano do mediów informację na temat obchodów Światowego Dnia AIDS.
- Współorganizowano z Oddziałem Rejonowym PCK Bytom, Miejską Biblioteką Publiczną w Bytomiu konkurs plastyczny pt. „Stop -AIDS”. Do konkursu wpłynęło 10 prac z szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Zorganizowano z Miejską Biblioteką Publiczną w Bytomiu wystawę wszystkich prac konkursowych.

- Zaproszono szkoły do udziału w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”. Zaproszenie przyjęło 11 szkół ponadgimnazjalnych.
- Poinformowano szkoły o szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice oraz uczestniczono w nim osobiście.
- Dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”
- Koordynowano konkurs plastyczny, w związku z projektem „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”
- Czynnie uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2016r. w Bytomiu i Piekarach Śląskich, gdzie prezentowano materiały edukacyjne, w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Łącznie uczestniczyło 28 osób (uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich opiekunowie).
- Dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjnych wśród zainteresowanych osób.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 20 szkołach ponadgimnazjalnych, a w roku szkolnym 2016/2017. Z uwagi na „małą” krótką edycję chęć realizacji zadeklarowało tylko 14 szkół w tym jedna po raz pierwszy.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu w 2016r.
- Przeprowadzono naradę z Dyrektorem Liceum Mistrzostwa Sportowego w Bytomiu, które nie uczestniczyli wcześniej w programie, aby zachęcić go do realizacji dodatkowej edycji.
- Przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu, w nowej szkole.
- Dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowano program.
- Sporządzono wykaz szkół, które realizują program 2016/2017 i które zrezygnowały z kolejnej dodatkowej edycji program.

Wnioski Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. W roku szkolnym 2016/2017 w pierwszym semestrze wprowadzono dodatkową krótką edycję programu. Część szkół, ze względu na krótki czas trwania (jeden semestr), zrezygnowała z dalszej kontynuacji programu. W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi w realizacji. Uznali, że w jednym semestrze, nie są w stanie wygospodarować wymaganej liczby godzin.

Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu

i innych Środków Psychoaktywnych w tym realizacja Kampanii – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” w ramach projektu KIK/68

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

Zasadnicze działania

- Promocje kampanii poprzez zamieszczenie na stronach internetowych PSSE Bytom informacji zawierających treści edukacyjne dot. kampanii.
- Zapewniono odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację 10 akcji profilaktycznych, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno - edukacyjnymi.
- Przeprowadzono w zainteresowanych szkołach warsztaty dot. substancji psychoaktywnych.
- Przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla, testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono rozdawnictwo materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

Wnioski. Akcje profilaktyczne cieszą się dużym zainteresowaniem.

Udział wzięło łącznie 2940 osób.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

Program był realizowany w roku szkolnym 2015/2016 w Bytomiu, w 13 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II, natomiast roku 2016/2017 do programu przystąpiły 4 kolejne szkoły. Łącznie program realizowany jest w 17 szkołach.

Zasadnicze działania

- Przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy nt. profilaktyki WZW B i C , ph. „Podstępne WZW”.
- Wyłoniono prace na poziomie powiatowym zgodnie z wytycznymi, następnie przekazano je do WSSE Katowice.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 3 wizytyacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.

- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2016/2017.
- Przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu.
- Uczestniczono w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dostarczono materiały edukacyjne, gdzie realizowany jest program.

Wniosek. Program oceniono jako potrzebny i chętnie jest realizowany w szkołach. Do etapu Wojewódzkiej Olimpiady zakwalifikowali się uczniowie, którzy wykonali banner z Technikum nr 3 z Zespołu Szkół Mechaniczno-Elektronicznych w Bytomiu.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,
- podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 9 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiły 3 kolejne szkoły. Łącznie program realizowany jest w 12 szkołach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową i zaproszono szkoły do kolejnej edycji 2016/2017.

Wniosek. Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania,
- kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów,
- motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów,
- zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 13 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiły 2 kolejne szkoły. Łącznie program realizowany jest w 15 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 3 wizyty programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na realizację programu.
- Zaproszono na szkolenie zorganizowane przez WSSE w Katowicach szkolnych koordynatorów programu.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Żywność na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez właściwe odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej.
- Poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach.
- Podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczną, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 28 placówkach oświatowych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 8 nowych placówek. Łącznie program realizowany jest w 36 placówkach oświatowych.

Zasadnicze działania:

- Rozpropagowano konkurs na najlepszą prezentację multimedialną z przeprowadzonych działań edukacyjnych pt. „Jak wstąpić do Klubu Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisję konkursową i rozstrzygnięto konkurs zgodnie z wytycznymi.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji programu w roku szkolnym 2016/2017.
- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.
- Przeprowadzono 2 narady dla koordynatorów przedszkolnych, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Rozpropagowano konkurs na piosenkę pt. „Jestem w Klubie Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisję konkursową i rozstrzygnięto konkursu zgodnie z wytycznymi.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne, jednak brak wystarczającej ilości materiałów dla realizatorów programu, brak materiałów dla dzieci. Brak zainteresowania wśród rodziców warsztatami: „Godzina ze zdrowiem”.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych.

Cel główny programu : dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2015/2016 do programu przystąpiło 18 placówek gimnazjalnych. W roku 2016/2017 przystąpiły jeszcze 2 placówki. Łącznie program realizowany będzie w 20 gimnazjach tj. 100%

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla koordynatorów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono kolejną edycję.
- Dystrybuowano materiały programowe.
- Przygotowano i przeprowadzono 9 warsztatów nt. dopalaczy w szkołach gimnazjalnych, w związku z realizacją programu w roku 2016.

Wnioski. Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. Oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

„Europejski Kodeks walki z Rakiem - Skóra pod lupa”

Program lokalny wprowadzony dzięki współpracy z Centrum Onkologii w Gliwicach- Zakład Epidemiologii Śląskiego Rejestru Nowotworów w Gliwicach.

Cel programu:

- budowanie odpowiedzialnych zachowań oraz prozdrowotnych postaw wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem czerniaka,
- przekazanie wiedzy na temat Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

W roku szkolnym 2015/2016 w II semestrze realizowany był w 11 placówkach oświatowych (szkołach podstawowych i gimnazjalnych). W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 8 nowych placówek. Łącznie program realizowany jest w 19 szkołach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę pilotażowego programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w PSSE Bytom.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach .
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji kolejnej edycji programu w roku szkolnym 2016/2017.
- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu dla szkolnych koordynatorów programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany w szkołach. Z uwagi na zainteresowania oraz na posiadane materiały edukacyjne, podjęto decyzje o jego kontynuacji.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2016r. to:

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel - kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 12 porad i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie oraz MOSIR, którzy wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”.
- Przeprowadzono dwie akcje profilaktyczne, podczas których wyeksponowano materiały informacyjno- edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”
- W PSSE Bytom, w okresie wakacyjnym wyeksponowano materiały edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”.
- Przygotowano i poprowadzono podczas półkolonii w czterech placówkach warsztatów w formie zabaw i gier edukacyjnych nt. między innymi bezpiecznego opalania.
- Nawiązano współpracę z Górnśląskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu- oplakatowanie kolejki wąskotorowej na trasie Bytom-Nakło-Chechło. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy oraz święta na odcinku : Bytom-Zalew Nakło-Chechło-Miasteczko Śląskie. Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w powiecie tarnogórskim. Przez okres lipiec-sierpień tego roku podróżowało ok 9 tys. osób.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykoodporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono 26 porad w placówkach przedszkolnych zwracając uwagę na problem antybiotykoodporności, jak i również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.
- Przekazano materiały informacyjno –edukacyjne i zwrócono uwagę aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach.
- Podczas 2 akcji, zorganizowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi, dodatkowo podczas akcji w C.H. Agorze Bytom – „Jesień ze zdrowiem” , zorganizowano punkt dla dzieci, gdzie kolorowano obrazki o tematyce antybiotyków.
- Od 14.11-30.11.2016r. zorganizowano wystawę antybiotykową w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu w związku z Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach przypadający 18 listopada.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Wniosek Akcje uznano za potrzebną.

Organizacja Światowego Dnia Zdrowia

Hasło – „Pokonaj Cukrzycę’

Zasadnicze działania

- Wysłano informacje do lokalnych mediów, w sprawie obchodów i hasła Światowego Dnia Zdrowia 2016.
- Zwrócono się z pismem do Oddziału Rejonowego PCK w Bytomiu z prośbą o pomoc przy organizacji akcji Światowego Dnia Zdrowia.

- Zorganizowano akcje profilaktyczną w PSSE Bytom dla pracowników oraz petentów (bezpłatne pomiary cukru, ciśnienia krwi i tlenu węgla w wydychanym powietrzu, materiały informacyjno-edukacyjne)

Wniosek. Akcja cieszyła się zainteresowaniem wśród pracowników i petentów PSSE Bytom:

- z pomiaru ciśnienia krwi skorzystało 63 osoby;
- z pomiarów cukru skorzystały 63 osoby;
- z pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu skorzystało 12 osób.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 13 porad, w związku z organizacją kampanii.
- Podczas 5 akcji zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
- Zamieszczono informację na stronie internetowej.
- Wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne w PSSE Bytom.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Kampania społeczna „Mam świadomość jak być zdrowym”

Cele kampanii

- Upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń, w tym krwiopochodnych w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, odnowy biologicznej.
- Poprawa warunków higienicznych w w/w zakładach.
- Uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług.
- Ograniczenie występowania zakażeń krwiopochodnych.

Zasadnicze działania

- Zwrócono się do Prezydenta Miasta Bytom o włączenie się w kampanię oraz udostępnienie lub wskazanie sali, gdzie można zorganizować szkolenie.
- Przygotowano i dostarczano informację o szkoleniu w wersji papierowej do wybranych zakładów z terenu miasta Bytom.
- Zaproszono uczniów wraz z opiekunami z 2 szkół o specjalności masażysta, kosmetyka i fryzjerstwa do uczestnictwa w szkoleniu.
- Zbierano zgłoszenia w formie elektronicznej.
- Zorganizowano szkolenie dla zainteresowanych osób.
- Przygotowano zaświadczenia dla uczestników szkoleń.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem szkoleń.
- Sporządzono sprawozdania z pierwszego etapy kampanii.

Wniosek W szkoleniach uczestniczyło łącznie 107 osób – 51 właścicieli i pracowników z 43 zakładów oraz 59 nauczycieli i uczniów.

Bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

„Bezpieczne ferie 2016” „Bezpieczne wakacje 2016”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Zasadnicze działania

- Przesłano drogą elektroniczną plakat „Bezpieczne Ferie 2016” do Urzędu Miasta Bytom.
- Zamieszczono plakat „Bezpieczne Ferie 2016” na stronie internetowej PSSE w Bytomiu.
- Przygotowano i przeprowadzano warsztaty profilaktyczne na półkoloniach, na temat roli aktywności fizycznej, prawidłowego odżywiania, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, profilaktyki uzależnień oraz odpowiedzialnego korzystanie z promieni UV.
- Sporządzano sprawozdanie z akcji „Bezpieczne Ferie 2016”.

Wniosek. Warsztaty w formie zabawy – gier, zagadek, quizów cieszą się zainteresowaniem, przeprowadzono je łącznie w 8 placówkach wśród 317 dzieci.

Akcja Dopalacze-wypalacze „środki zastępcze”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Zasadnicze działania

- Przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych z prośbą , aby zamieścili informacje nt. dopalaczy na swoich stronach internetowych.
- Przeprowadzono 15 narad organizacyjnych z partnerami akcji.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych osób.
- Zorganizowano i uczestniczono w 9 akcjach profilaktycznych, podczas których przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi, przeprowadzono testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono w zainteresowanych placówkach wśród dzieci i młodzieży testy w alko i narkogoglach. Skorzystało osób z testów w narkogoglach 401 i 402 w alkogoglach .
- Prowadzono i koordynowano Ogólnopolskie badania ankietowe dotyczących substancji psychoaktywnych zgodnie z wytycznymi w Technikum nr 4 w Bytomiu.
- Zaproszono szkoły do konkursu "Stop Dopalaczom" oraz czuwano nad jego koordynacją.
- Zamieszczano aktualne informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.

Wniosek. Akcje potrzebne, cieszące się zainteresowaniem, w szczególności testy w alko i narkogoglach.

Pedikuloza

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości w zakresie higieny, profilaktyka wszawicy.

Zasadnicze działania

- Zamieszczono broszurę na stronie internetowej PSSE Bytom.
- Przeprowadzono 26 porad w wybranych placówkach oświatowo wychowawczych w szczególności w przedszkolach ,zwracając uwagę na problem wszawicy.
- Przekazano materiały informacyjno –edukacyjne oraz zwrócono uwagę aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach oraz poinformować rodziców.

Wnioski. Akcja potrzebna, ciesząca się zainteresowaniem. Z uwagi na ograniczoną ilość materiałów informacyjno-edukacyjnych w formie papierowej nie objęto wszystkich placówek.

Inne przedsięwzięcia do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty

Zdrowotnej to:

Współorganizacja akcji z Posłem RP Barbarą Dziuk „IX Śląskiej Jesieni ze zdrowiem”.

Cel - propagowanie zdrowego stylu życia

Zasadnicze działania

Zorganizowano „Miasteczko Zdrowia” w „Agorze” Bytom w dniu 30.09.2016r., gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i kosmetycznych. Natomiast pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Sekcji Promocji Zdrowia WSSE Katowice zorganizowali punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Dla najmłodszych przygotowano kącik rysunkowy – kolorowania obrazków o tematyce antybiotykowej.

Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem, udział wzięło 1000 osób.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu, dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom włączyli się także w akcje organizowane przez PCK „**Rejonowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy**”, „**Olimpiadę Wiedzy o Zdrowiu PCK** ” i **Wampiriadę**.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice,
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych,
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.
- pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Bytomiu realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej, zauważono że w 2016r wzrosła liczba programów i zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcje Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice. Są one bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2016 była zadowalająca. Dużym zainteresowaniem wśród uczniów cieszyły się warsztaty, które opracowali i wprowadzili do szkół pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami, w celu pozyskania materiałów, gadżetów. Władze Miejskie w roku 2016 chętnie włączały się w akcje profilaktyczne i często w nich uczestniczyły. Organizowane konkursy, warsztaty cieszą się zainteresowaniem i niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne, czy też wykonać bezpłatnie testy w alko i narkogooglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu deklarowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

1. W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłóż przygotowuje podłoża hodowlane na potrzeby wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań, co owocuje brakiem niezgodności na auditach zewnętrznych.

a) Sekcja Badań Wody przeprowadziła badania :

- wody przeznaczonej do spożycia : przebadano 49 próbek,
- wody z basenów kąpielowych : przebadano 43 próbki,
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 115 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 13.11.2015 (Dz. U. 2015 poz. 1989). Oznaczane były : bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, *Clostridium perfringens*, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotany, żelazo, mangan, glin, chlorki, utlenialność, twardość ogólna. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę bakterii *Escherichia coli* i *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów, utlenialność, azotany i mętność.

W wodzie wodociągowej ciepłej badano bakterie z rodzaju *Legionella*.

W odniesieniu do ubiegłego roku odnotowano spadek w ilości przeprowadzonych badań.

b) **Sekcja Badań Żywności w 2016 roku** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

W ramach urzędowej kontroli zgodnie z planem poboru próbek z terenu Bytomia mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów – łącznie 181 próbek środków spożywczych z czego zdyskwalifikowano tylko 3 próbki lodów za obecność bakterii z rodzaju Enterobacteriaceae. Najwięcej zbadano ciastek poddanych i niepoddanych obróbce termicznej (40 próbek), mleka i przetworów mleczarskich (35 próbek), wyrobów cukierniczych (40 próbek), środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego (30 próbek), garmażerki, mięsa i przetworów mięsnych, przypraw. Badania mikrobiologiczne

wykonywano głównie w kierunku obecności bakterii z grupy Enterobacteriaceae, Salmonella, Listeria. W minionym roku w ramach współpracy z Weterynaryjną Inspekcją Sanitarną zbadano 4 próbki jaj w kierunku Salmonella.

Fizykochemicznie zbadano 39 próbek w tym: 12 próbek mięsa i ryb oraz 13 próbek warzyw w kierunku zawartości azotanów i azotynów. Próbki przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, kawy i herbaty badano w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych (przebadano 10 próbek).

Monitoringiem badań fizykochemicznych w roku 2016 objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony- badanie w kierunku azotanów,
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – badania w kierunku znakowania.

W zakresie badań sensorycznych przebadano 12 próbek z różnego asortymentu.

W pobranych i przebadanych próbkach żywności z terenu Bytomia nie odnotowano przypadku zdyskwalifikowania produktu za wyjątkiem 1 próbki soku jabłkowego, który nie spełniał warunków przydatności do spożycia ze względu na wymagane parametry sensoryczne.

c) Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek Salmonella i Shigella,
- badania parazytologiczne,
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

W roku 2016 w sekcji wykonano:

- 10 076 badań u 3 359 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 251 badań u 97 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi
- 42 badania u 14 osób u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych
- 107 badań u 38 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu
- 43 badania u 20 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną
- 122 badania dla 88 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego

W porównaniu do roku ubiegłego znacząco zwiększyła się liczba badań we wszystkich wymienionych grupach.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2016 – pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 2740 kontroli na terenie miasta Bytom.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 337 decyzji administracyjnych, w tym 52 decyzje w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano 462 decyzje obciążające stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 59 mandatów karnych na kwotę 9 450 zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji.

W związku z tym:

- wystawiono 7 tytułów wykonawczych,
- wydano 14 postanowienia o nałożeniu grzywny na kwotę 3740 zł.

W 2016 r. w żadnym obiekcie kontrolowanym nie stwierdzono bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu.



Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Piekary Śląskie za rok 2016



Bytom 2017

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa Sanitarnego miasta Piekary Śląskie za rok 2016”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Bytomiu

mgr Jolanta Wasowska

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	9
1. Stan sanitarny szpitali.....	9
2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych.....	10
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	10
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	11
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek.....	12
Wnioski.....	12
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna	
III. żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	13
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów.....	16
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	18
3. Piekarnie.....	18
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF /RAPEX.....	18
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	18
6. Akcje.....	19
7. Interwencje	22
Wnioski.....	23
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli	24
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	24
2. Ocena jakości wody w pływalniach.....	25
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	25
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	26

1.	Domy pomocy społecznej.....	27
2.	Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	27
3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	27
4.	Dworzec autobusowy	28
5.	Ustępy publiczne.....	29
6.	Baseny kąpielowe.....	29
7.	Apteki.....	28
8.	Obiekty kulturalno-widowiskowo-rozrywkowe.....	29
9.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami.....	30
10.	Interwencje.....	30
	Wnioski.....	31
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczyh.....	32
1.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczyh.....	32
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	35
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	36
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	37
5.	Interwencje.....	37
	Wnioski.....	37
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	39
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	39
2.	Nadzór nad środkami zastępczymi.....	42
3.	Choroby zawodowe.....	43
4.	Interwencje.....	43
	Wnioski.....	44
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	45
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	48
X.	Działalność laboratoryjna.....	62
XI.	Podsumowanie.....	64

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2016 roku na terenie Piekar Śląskich przeprowadzono łącznie 297 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych. Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 29.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne stwierdzono spadek liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2016 roku zarejestrowano ogółem 9 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

Zarejestrowano 2 zachorowania na ostre wzv typu B, 4 zachorowania na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B, 3 zachorowania na wzv typu C. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na ostre wzv typu B o 1 przypadek, natomiast spadek zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B o 4 przypadki oraz wzv typu C o 3 przypadki. Nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2016r. zarejestrowano 4 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 5 przypadków mniej niż w roku ubiegłym, natomiast nie rejestrowano posocznicy oraz innych zakażeń pozajelitowych wywołanych przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 33 przypadki innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 4 przypadki), 3 przypadki innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (tak jak w roku poprzednim), 38 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 12 przypadków), 39 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych (spadek o 43 przypadki). Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było Clostridium difficile. W 2016 roku zarejestrowano 30 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 3 przypadki więcej niż w roku 2015. Wzrost liczby zarejestrowanych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania Clostridium difficile.

W 2016 r. na terenie Piekar Śląskich wystąpiły 3 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, to jest o 1 ognisko więcej niż w roku poprzednim.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w oddziałach szpitalnych, narażonych było łącznie 30 osób, zachorowało 6 osób. Czynnikiem etiologicznym zachorowań w ogniskach było Clostridium difficile.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano spadek liczby zachorowań na następujące choroby:

- ospa wietrzna – 151 zachorowań (spadek o 48 przypadków),
- krztusiec – 5 zachorowań (spadek o 5 przypadków),
- płonica – 8 zachorowań (spadek o 2 przypadki),
- świnka – 3 zachorowania (spadek o 1 przypadek),

Ponadto zarejestrowano 1 przypadek różyczki.

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 11 przypadków, zarejestrowano 20 zachorowań.

Zanotowano 15 przypadków szczepienia przeciwko wścieklicznie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta - o 8 przypadków więcej niż w roku ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowych, natomiast nie rejestrowano zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę od 2011 roku obserwuje się tendencję spadkową, w roku 2016 zarejestrowano 20 przypadków zachorowań, tak jak w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzeniem nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2016 zaobserwowano wzrost liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na gripę, tj. z 1581 przypadków w roku 2015 do 2214 przypadków w roku 2016.

Wzrost liczby zarejestrowanych przypadków może być spowodowany zarówno faktycznym wzrostem liczby zachorowań, jak również poprawą zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze w stosunku do lat poprzednich.

W 2016 roku zarejestrowano 83 przypadki grypy, potwierdzone badaniami wirusologicznymi. W 2016 roku prowadzony był nadzór epidemiologiczno- wirusologiczny nad gripą w Systemie Sentinel w 1 wytypowanej poradni POZ. W ramach tego nadzoru pobrano próby do badań w kierunku wirusów grypy od 148 pacjentów z podejrzeniem zachorowania na gripę. Badania wirusologiczne potwierdziły obecność wirusa grypy u 90 pacjentów, w tym u 32 pacjentów wirus grypy podtypu A/H1N1, u 1 pacjenta wirus grypy typu A, natomiast u 57 pacjentów wirus grypy typu B.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej wzrosła w 2016 roku o 98 w porównaniu z rokiem poprzednim, zaszczepionych zostało w 2016 roku 1215 osób.

Od roku 2008 obserwuje się spadek zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową, w 2014r. zarejestrowano 1 zachorowanie, natomiast w 2015 i 2016 roku nie notowano zachorowań.

Nadal utrzymująca się niska zapadalność, szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

Istotne znaczenie w profilaktyce zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową ma kontynuowanie przez Urząd Miasta Piekary Śląskie corocznej akcji szczepień przeciwko meningokokom młodzieży kończącej szkołę podstawową i rozpoczynającej naukę w gimnazjum.

W roku ubiegłym na terenie Piekar Śląskich w ramach corocznych szczepień akcyjnych młodzieży zaszczepiono 277 osób z rocznika 2003, natomiast dodatkowo w poradniach POZ zaszczepionych zostało 39 osób.

Ponadto w 2016r. zarejestrowano 3 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes* (spadek o 1 przypadek), natomiast nie rejestrowano inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*.

W analizowanym okresie zarejestrowano również 1 przypadek kiły, 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV (o 2 mniej niż w roku 2015), 1 przypadek mikobakteriozy, a także 1 przypadek listeriozy.

W 2016r. w nadzorowanych szpitalach wystąpiły 3 ogniska zakażeń szpitalnych. Łącznie ogniska objęły 6 pacjentów. Nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia.

Ogniska dotyczyły zakażeń szerzących się drogą pokarmową. Czynnikiem etiologicznym zachorowań było *Clostridium difficile*.

W przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie działalności przeciwepidemicznej w 2016r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2016 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Piekary Śląskie pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 18 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2016 roku na terenie miasta Piekary Śląskie sprawowano nadzór nad 24 punktami szczepień. Skontrolowano 24 punkty szczepień, przeprowadzając 34 kontrole.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2016r. poradnia POZ zgłosiła 86 dzieci oraz 42 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym. PPIS w Bytomiu wystosował 6 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2016 wynika, że obowiązkowe

szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest podmiotom leczniczym celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski

1. Podsumowując prowadzony w 2016 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.
2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. W roku 2016 uruchomiono procedurę wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do rodziców, którzy nie realizują obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2016 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 2 szpitalami na terenie Piekar Śląskich :

- SP Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej im. dr J. Daaba w Piekarach Śląskich, ul. Bytomska 62,
- Szpital Miejski w Piekarach Śląskich pw. Św. Łukasza, Piekary Śląskie, ul. Szpitalna 11.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W szpitalach łącznie przeprowadzono 12 kontroli, mandatów karnych nie nałożono.

W 1 szpitalu przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości: zacieki, brudne, zakurzone ściany i sufity w sali chorych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pacjentów, uszkodzona wykładzina podłogowa w korytarzu komunikacyjnym. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Decyzja została wykonana.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku SP Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej w pralni należącej do szpitala, natomiast drugim szpitalu w pralni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W jednym szpitalu sterylizacja narzędzi odbywa się w sterylizatorni centralnej, która spełnia obowiązujące wymagania, natomiast w drugim szpitalu w sterylizatorni podręcznej zlokalizowanej przy bloku operacyjnym.

Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątanía i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno – higieniczny szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach, przeprowadzane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.

Ponadto przeprowadzono 2 kontrole tematyczne szpitali pod kątem spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych pomieszczeń bloków operacyjnych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Przeprowadzono również 1 kontrolę tematyczną dotyczącą oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego wytypowanego szpitala w związku z przygotowaniami do Światowych Dni Młodzieży. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń szpitalnych. W 1 szpitalu stwierdzono nieprawidłową liczbę pielęgniarek epidemiologicznych, wydano decyzję nakazującą terminową, która jest w trakcie realizacji.

W 2016r. w 1 nadzorowanym szpitalu wystąpiły 3 ogniska zakażeń szpitalnych. W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 3 kontrole, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano interwencji dotyczących szpitali.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo-leczniczych

W ewidencji PSSE w Bytomiu na terenie Piekar Śląskich znajduje się 1 zakład opiekuńczo - leczniczy. Zakład nie został skontrolowany w 2016 roku.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 29 podmiotów, w skład których wchodzi 52 obiekty. Ponadto nadzorem objętych jest 10 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie Piekar Śląskich, w 2016 r. przeprowadzono 30 kontroli w 27 obiektach.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: złego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń, braku oddzielnego pomieszczenia do wykonywania zabiegów z zakresu laseroterapii, braku preparatu do dezynfekcji rąk, przeterminowanego preparatu do dezynfekcji powierzchni, braku dozownika na mydło w płynie, preparat dezynfekcyjny do rąk oraz podajnika na ręczniki jednorazowego użytku.

W jednym obiekcie wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą. Decyzję wykonano w całości.

W drugim obiekcie w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne, wydano zalecenia doraźne oraz nałożono mandat karny w wysokości 100 zł. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą. Zalecenia doraźne zostały wykonane, decyzji nie wydano.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 1 decyzję zmieniającą termin wykonania nakazów ujętych w uprzednio wydanej decyzji.

Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono ostatecznie jako dobre.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa w zależności od rodzaju skażenia po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny lub medyczny - pakowana w worki foliowe odpowiedniego koloru i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Odpady medyczne segregowane są w miejscu wytwarzania i gromadzone do zamykanych i oznakowanych pojemników. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, odpornych na przekłucie opisanych datą otwarcia i kodem odpadu. Do czasu odbioru i transportu do utylizacji przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym na ten cel. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów medycznych do utylizacji. Odpady medyczne zakaźne za wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajdują się 59 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2016r. skontrolowano 21 obiektów, przeprowadzając 22 kontrole, w tym 21 kontroli sanitarnych, 1 kontrolę sprawdzającą.

W 1 gabinecie przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości:

- Prywatna Praktyka Stomatologiczna i Lekarska Piekary Śląskie ul. Diamentowa 3 - przeterminowany sprzęt jednorazowego użytku, brak oznakowania datą dozownika z preparatem do dezynfekcji rąk, nieprawidłowe przechowywanie sterylnych narzędzi stomatologicznych, nieprawidłowe przechowywanie odpadów medycznych, brak dokumentacji potwierdzającej przekazywanie odpadów medycznych do utylizacji, brak do wglądu protokołów kontroli wewnętrznych w obszarze zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Nałożono mandat karny w wysokości 100 zł, wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych. Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami

foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

Nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 1 gabinecie, w związku z czym nałożono mandat karny i wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Stan sanitarny skontrolowanych gabinetów ostatecznie został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajdują się 4 praktyki pielęgniarek.

W 2016r. skontrolowano 1 praktykę, przeprowadzając 1 kontrolę. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

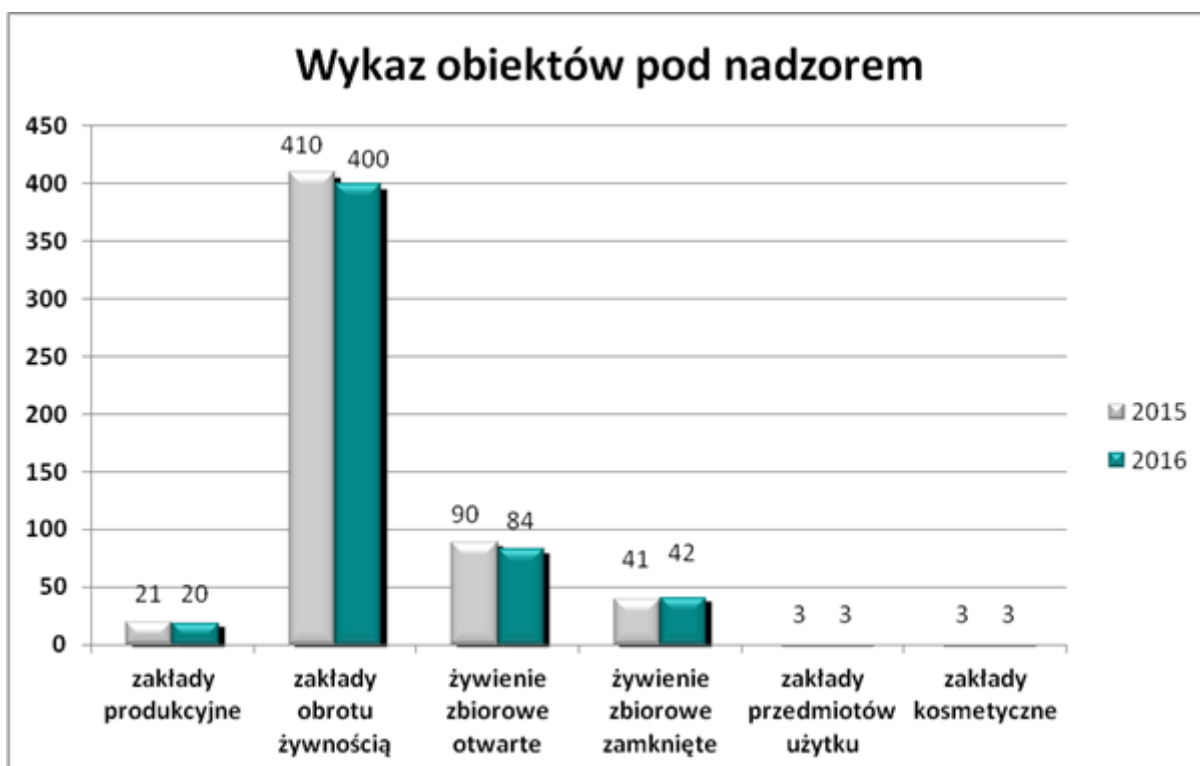
Wszystkie praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczone są w nich usługi na rzecz uczniów szkoły.

Wnioski

1. Stan sanitarny szpitali stopniowo ulega poprawie, na bieżąco wykonywane są zalecenia ujęte w decyzjach. Ponadto realizowane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmoczonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2016 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Piekary Śląskie, skontrolowali w sumie **403** zakłady branży spożywczej, zakłady materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakłady wprowadzające do obrotu kosmetyki, co stanowi **73%** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.



Na terenie Piekar Śląskich największą część spośród wszystkich obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Piekarach Śląskich można stwierdzić, że w 2016 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu nieznacznie się zmniejszyła w stosunku do 2015 roku (**2,8 %**).

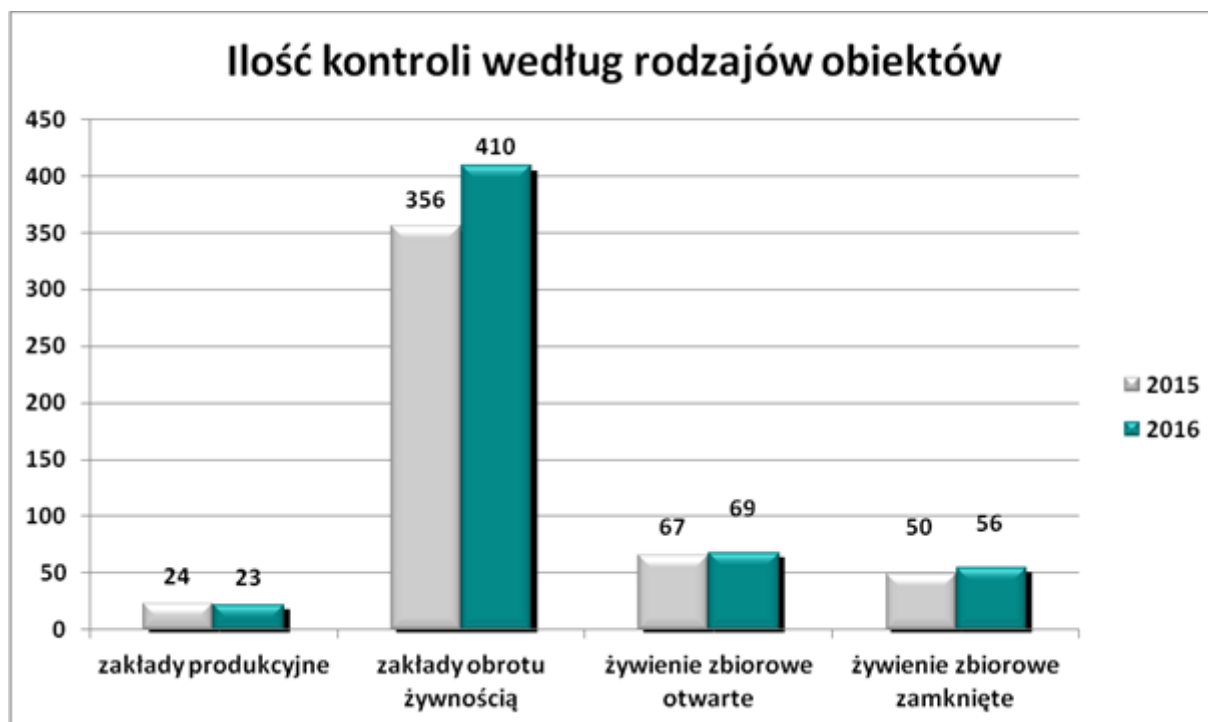
Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że liczba zaplanowanych do kontroli zakładów branży spożywczej w 2016 roku była większa o **3,4 %** niż w roku 2015.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2015 do 2016.

Rodzaj obiektu	Piekary Śląskie			
	2015		2016	
	zaplanowane	wykonane	zaplanowane	wykonane
Produkcja	20	19	18	17
Obrót	270	209	275	244
Żywnienie otwarte	54	48	60	49
Żywnienie zamknięte	38	38	39	37
Razem	382	314	392	347

W roku 2016 wykonano **347** kontroli z **392** zaplanowanych (w tym **1** kontrola zakładu produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, przeprowadzono **1** kontrolę zakładu obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz **1** kontrolę zakładu obrotu kosmetykami), co stanowi około **88,5%** planu kontroli. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli, niż zostało zaplanowane spowodowane było likwidacją, zamknięciem lub zawieszeniem działalności branży spożywczej przez przedsiębiorców, którzy na bieżąco nie informują o tym fakcie PPIS w Bytomiu.

Na terenie Piekar Śląskich w 2016 roku łącznie przeprowadzono **562** kontrole. Poza zaplanowanymi kontrolami przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili szereg kontroli związanych z interwencjami konsumentów i klientów, w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz kosmetykach) czy kontroli na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Porównując dane z rokiem 2015 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2016 zwiększyła się o **9,8 %**.

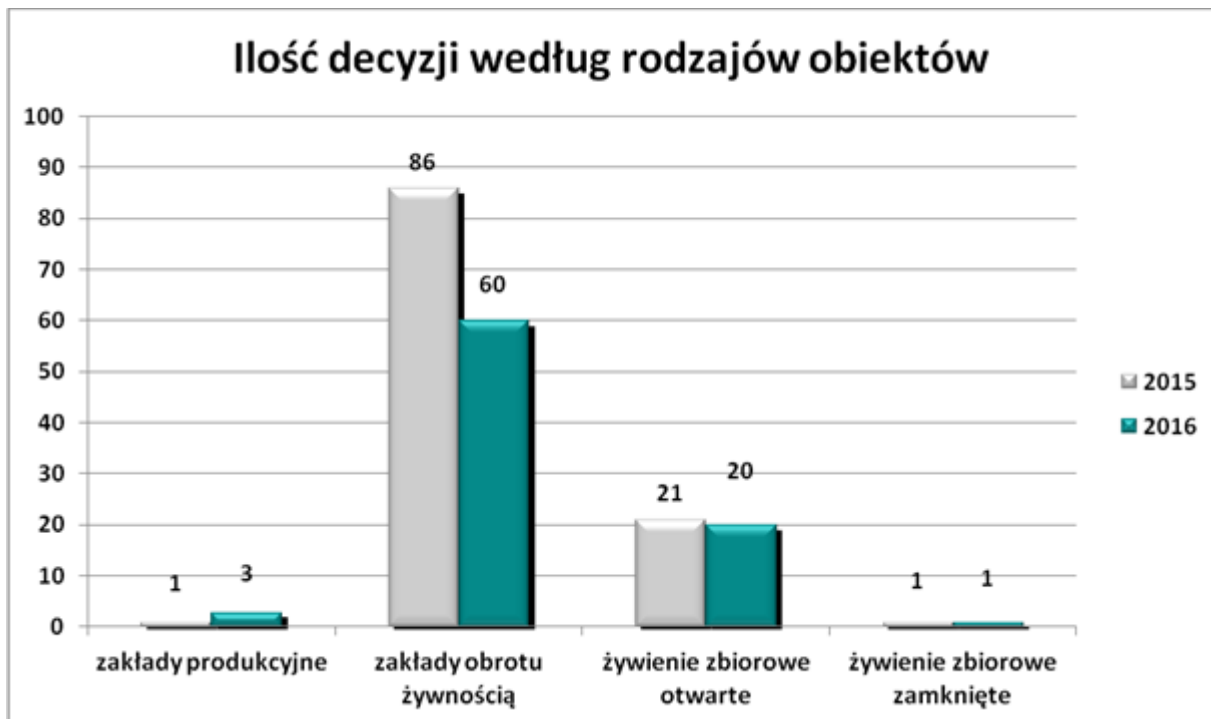


Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakładach obrotu żywnością (o **15,2 %** więcej niż w 2015 roku). W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego ilość kontroli zwiększyła się, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono o **3 %** więcej kontroli, natomiast w zakładach produkcyjnych liczba kontroli zmniejszyła się o **4,2 %** w stosunku do roku ubiegłego. Ponadto w roku 2016 przeprowadzono **1** kontrolę w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **2** kontrole w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością i **1** kontrolę w miejscach obrotu kosmetykami.

W roku 2016 na terenie Piekar Śląskich wydano ogółem **84** decyzje administracyjne na podmioty branży spożywczej, a więc ilość decyzji zmniejszyła się o **23 %** w stosunku do 2015 roku.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2015 i 2016.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Piekary Śląskie	568	552	398	403	512	562	109	84	-	-	5 / 1350	6 / 1400



Analizując ilości decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2016 liczba wydanych decyzji zmniejszyła się w stosunku do ubiegłego roku.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2016 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach oraz w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF/RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS w Warszawie i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny obiektów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2015 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2016 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>
Piekary Śląskie	398	6	1,5	403	4	1

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących na wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ poprawie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone powierzchnie ścian, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2015 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2016 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>
Piekary Śląskie	398	5 / 1350	1,3	403	6 / 1400	1,5

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zaleca producent, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia / orzeczeń do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku sprawozdawczym nałożono o **1** (tj. **20 %**) mandat karny więcej w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych.

W oparciu o harmonogram poboru próbek do badań laboratoryjnych na rok 2016 na terenie Piekar Śląskich pobrano **120** próbek, tj.: o **74 %** więcej niż w roku 2015, w którym pobrano **69** próbek.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **60** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **47** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **39** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **10** próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano **5** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji nie uległa żadna próbka tak jak w roku ubiegłym.

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie.

Na terenie Piekar Śląskich zewidencjonowanych jest **11** piekarni, z których skontrolowano **10**.

W trakcie kontroli w 1 zakładzie pobrano ogółem **2** próbki, w tym **2** próbki sanitarne – wytręпки z koszyków oraz zmiotek, z czego żadna nie została zdyskwalifikowana.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2016 upoważnieni pracownicy PPIS w Bytomiu w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie miasta Piekary Śląskie przeprowadzili **7** kontroli, głównie w sklepach mało - i wielkopowierzchniowych. Wszystkie powiadomienia uwzględniane były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.

W roku sprawozdawczym w ewidencji PPIS w Bytomiu na terenie Piekar Śląskich znajdowała się **1** wytwórnia oraz **2** zakłady obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **1** zakład produkcji oraz **1** zakład, który

wprowadzał do obrotu materiały i wyroby do kontaktu z żywnością. Ogółem przeprowadzono **3** kontrole sanitarne w w/w obiektach.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach.

W roku 2016 w ewidencji PSSE w Bytomiu znajdowały się **3** zakłady wprowadzające do obrotu kosmetyki, z czego skontrolowano **1** zakład, który wprowadzał do obrotu kosmetyki.

Pracownicy sekcji HŻŻ i PU na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **2** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

6. Akcje

W 2016 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2016 roku na terenie miasta Piekary Śląskie przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne					inne ⁴	uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli			
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	8	8	8	0	0	0	2	300	wydano 2 zalecenia doraźne	-
2.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	4	3	7	0	0	0	0	0	0	kontrole bez udziału przedstawicieli PLW
3.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	4	4	4	0	0	0	0	0	0	-
4.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	4	4	4	0	0	0	0	0	0	-
5.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	3	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	22	22	22	0	0	0	0	0	0	-

7.	Akcja Żłobki 2016	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
8.	Akcja związana z „Planem działania na 2016 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r.”.	NS.HŻŻ i WIORIN	3	3	5	0	0	0	0	0	0	-
9.	Światowe Dni Młodości 2016	NS.HŻŻ	4	4	4	0	0	0	0	0	0	-
10.	Żywność pacjentów w szpitalach	NS.HŻŻ	2	2	2	1	0	0	0	0	2 zalecenia dot. dostosowani a żywienia do obowiązujących norm i przepisów	-
RAZEM		-	55	51	57	1	0	0	2	300	4 zalecenia doraźne	-

7. Interwencje

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem: **12**, w tym anonimowych: **4**;

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem: **11**, w tym anonimowych: **3**; zasadnych: **3**, w tym anonimowych zasadnych: **0**;

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem: **1**, w tym anonimowych: **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych /niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	3	2	2	0/0	0/0	0/2	-	-	-
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	7	7	7	0/2	2/600	2/5	-	-	-
3.	Nieprawidłowe żywienie dzieci w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego	1	1	1	0/0	0/0	1/0	-	-	-
4.	Inne (nie podlegające IS)	1	1	-	-	-	-	1	-	KMP w Piekarach Śląskich
SUMA		12	11	10	0/2	2/600	3/7	-	-	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w Piekarach Śląskich, podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2016 ilość przyjętych i rozpatrzonych interwencji zmniejszyła się o **31,3 %** w porównaniu do roku 2015, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **16** interwencji.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2016 zmniejszyła się w stosunku do roku 2015, co świadczy o polepszeniu warunków sanitarno - technicznych w skontrolowanych zakładach.
3. W roku sprawozdawczym w porównaniu do roku ubiegłego nałożono o jeden więcej mandat karny za nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny, czyli za brak czystości i porządku w zakładach.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu w skontrolowanych zakładach stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2015 jak i 2016 większość przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2016 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych dyskwalifikacji nie uległa żadna próbka tak jak w roku ubiegłym.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli

Łącznie w 2016r. w ramach nadzoru terenowo-laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **98** próbek wody, w tym przebadano pod względem:

- bakteriologicznym -**96**
- fizykochemicznym – **49**

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia i zarządców pływalni wynosiła **110**.

Wydano **1** decyzję (legionella).

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d : woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowice –śr. 5975 (SUW Bibiela; SUW Kozłowa Góra; zbiorniki Murcki-woda z ujęć powierzchniowych SUW Goczalkowice lub SUW Będzin); dystrybutor: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piekarach Śląskich*

Miasto Piekary Śląskie zaopatrywane jest w wodę zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach dostarczaną głównie ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim oraz z Stacji Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie (dzielnic Brzeziny Śląskie i Brzozowice Kamień). Ponadto część dzielnicy Dąbrówka Wielka zasilana jest wodą z nadzorowanych przez inne PSSE ujęć powierzchniowych tj. SUW Goczalkowice lub SUW Będzin-zbiorniki Murcki.

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana była systematycznie w wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

W 2016r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **35** próbek wody. Niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego stwierdzono w **1** próbce wody (bakterie grupy coli).

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Piekarach Śląskich i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Piekary Śląskie wynosiła **69**. Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności i żelaza stwierdzono w **3** próbkach wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Piekarach Śląskich i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Piekary Śląskie oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii zgłoszonych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Piekarach Śląskich wynosiła **9**.

2. Ocena jakości wody w pływalniach

W 2016r na terenie miasta czynne były 3 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 2 kryte i 1 odkryta) .

W 2016r w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach przeprowadzonych przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **13** próbek wody. Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: chlor wolny, chlor związany ,chloroform.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach. W 2016r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niefek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **41**. Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: legionella, ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C, mętność, chlor wolny, chlor związany, pH, potencjał redoks i chloroform. W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **8** obiektach, w tym szpital-**1**; dom pomocy społecznej -**1**; hotele-**4**; inne świadczące usługi hotelarskie-**2**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **1** obiekcie - Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej, Piekary Śląskie, ul Bytomska 62.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał decyzję z terminem natychmiastowej wykonalności, nakazującą podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody. Przeprowadzone przez właściciela obiektu działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody.

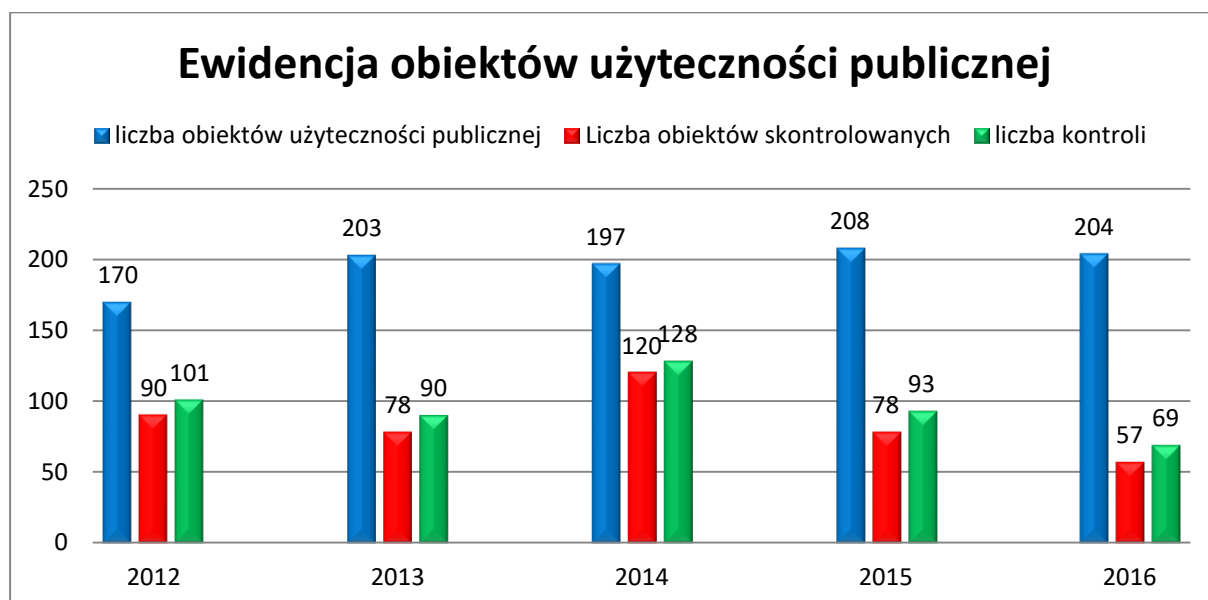
Ogółem w 2016 r. na obecność bakterii legionella pobrano 49 próbek wody, w tym zakwestionowano – 11.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 57 obiektach użyteczności publicznej, spośród 204 ujętych w ewidencji, co stanowi 28 %. Kontrole objęły między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 30 obiektów, spośród 78 ujętych w ewidencji, co stanowi 38,5 %,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 5 obiektów spośród 8 zewidencjonowanych, co stanowi 62,5 %,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 2 spośród 3 zewidencjonowanych, co daje 67 %,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano wszystkie z 3 zewidencjonowanych obiektów,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 1 dom spośród 2 zewidencjonowanych, co stanowi 50 %,
- dworzec autobusowy i przystanek – skontrolowano obydwa zewidencjonowane,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 5 spośród 12 zewidencjonowanych, tj. 42 %,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, pracownie protetyczne, transport publiczny, fermy, tereny rekreacyjne, sklepy zielarskie) – skontrolowano 12 obiektów spośród 96 zewidencjonowanych, co stanowi 12,5 %.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczył licznych i różnorodnych grup obiektów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 69 kontroli sanitarnych.



Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy

pomocy społecznej, dworzec autobusowy, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, piaskownice, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, apteki, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji jest 1 całodobowy i 1 dzienny dom pomocy społecznej. Skontrolowano obiekt dzienny, który oceniono jako dobry. Budynek, w którym funkcjonuje dzienny dom pomocy społecznej jest 1– piętrowy, w zabudowie jednorodzinnej. Dla potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowano pomieszczenie wc na parterze i wejście do budynku. Obiekt jest w dobrym stanie technicznym, posiłki dostarczane są przez firmę cateringową. W roku 2015 obiekt nie był skontrolowany, skontrolowano wówczas całodobowy dom pomocy społecznej, w którym także nie stwierdzono nieprawidłowości, zatem podobnie jak w roku ubiegłym, tę grupę obiektów ocenia się jako dobre.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

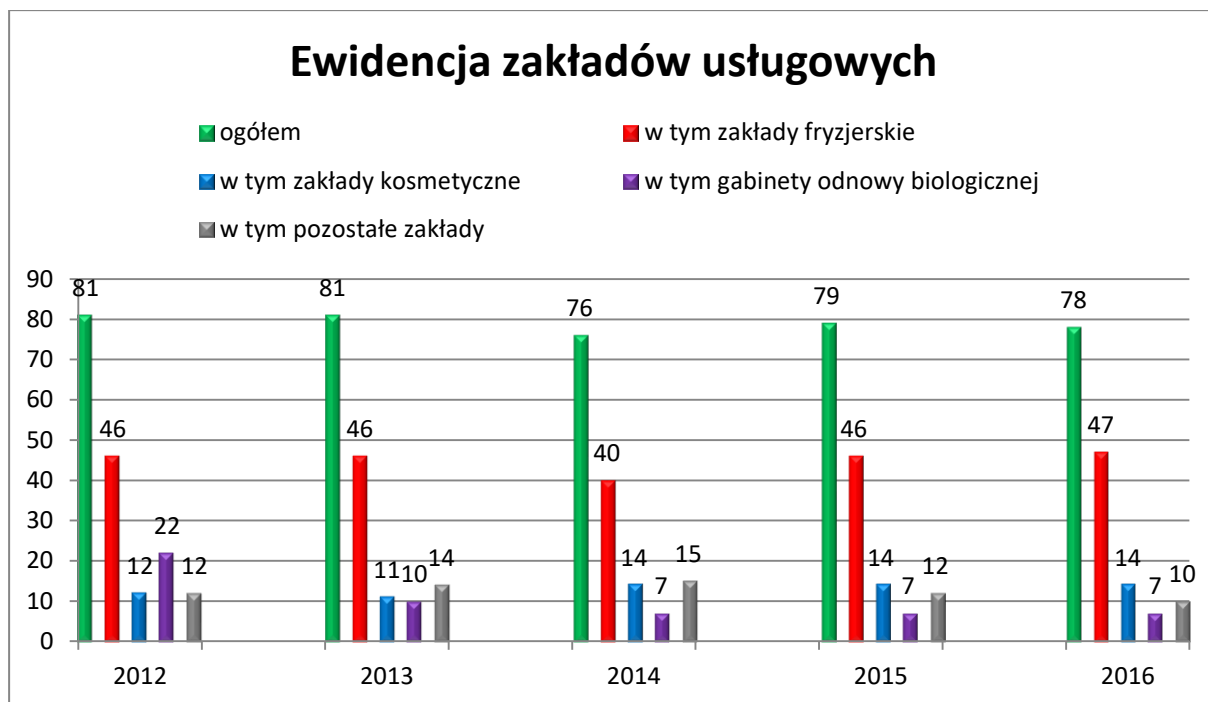
PPIS obejmuje nadzorem w Piekarach Śląskich ogółem 8 obiektów, w tym 6 hoteli i 2 inne obiekty świadczące usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 4 hotele, w których przeprowadzono 4 kontrole. Skontrolowane obiekty są skategoryzowane. Dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych. Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 1 inny obiekt, wchodzący w skład pozostałej bazy noclegowej, w którym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

Podobnie jak w roku ubiegłym, w wyniku kontroli przeprowadzonych w 2016r. nie stwierdzono nieprawidłowości uzasadniających wszczęcie postępowania administracyjnego lub nałożenie mandatów karnych.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 78 zakładów należących do tej grupy obiektów, w tym: 47 to zakłady fryzjerskie, 14- kosmetyczne, 7- odnowy biologicznej, 10- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.



W 2016 roku skontrolowano 30 zakładów, przeprowadzono 38 kontroli sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – technicznych uzasadniających wydanie decyzji administracyjnych, stwierdzano natomiast nieprawidłowości sanitarno – higieniczne, w następstwie których nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 450,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane były terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

4. Dworzec autobusowy

W 2016r. stwierdzono, że dworzec autobusowy w Piekarach Śląskich był nieczynny ze względu na trwające prace budowlane. Na czas remontu dworca wyznaczono nowe miejsce postoju i stanowisk autobusowych na terenie części parkingu marketu Inter Marche przy ul. Jana Pawła II w Piekarach Śląskich. Wydzielono 2 stanowiska z wiatami i ławkami dla pasażerów. Zapewniono utrzymanie bieżącej czystości, teren wyposażono w pojemniki na odpady komunalne, które są na bieżąco opróżniane i wykładane workami foliowymi.

5. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem są 3 ustępy publiczne. Przeprowadzono w nich 2 kontrole sanitarne. Skontrolowane ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, podłogi i ściany w kabinach ustępowych mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy.

W 2015r. wydano 1 decyzję administracyjną, której nakazy zostały wykonane w całości, natomiast w roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości uzasadniających wydanie decyzji administracyjnej. Podobnie jak w roku ubiegłym, nie było też podstaw do nałożenia mandatów karnych.

6. Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Bytomiu są 3 obiekty, w tym 2 baseny całoroczne i 1 sezonowy. Skontrolowano wszystkie. Wszystkie baseny, tak całoroczne jak i sezonowy oceniono jako dobre. Basen sezonowy znajduje się na terenie miejskiego kompleksu należącego do Ośrodka Sportu i Rekreacji.

W stosunku do roku ubiegłego liczba obiektów zmalała o 1 tj. basen rehabilitacyjny należący do Fundacji Ochrony Zdrowia Pracowników KWK Julian, którego eksploatacja zakończyła się z dniem 1.04.2016r.

Podobnie jak w roku ubiegłym, w 2016r. nie wydano decyzji administracyjnych ani nie nałożono mandatów karnych.

7. Apteki

Ogółem w ewidencji są 22 apteki. W roku 2016 skontrolowano 2 apteki. Skontrolowane apteki oceniono jako dobre. Wyposażone są w instalację wodno-kanalizacyjną. Właściciele aptek posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia.

W wyniku sprawowanego w 2016r. nadzoru sanitarnego nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji nakazujących lub nałożeniem mandatów karnych, podczas gdy w 2015r. wydano 1 decyzję administracyjną i nałożono 3 mandaty karne. Postępowanie administracyjne wszczęte w 2015r. wobec apteki w Piekarach Śląskich przy ul. Roweckiego 2 zakończono w roku sprawozdawczym.

8. Obiekty kulturalno- widowiskowo- rozrywkowe

Ogółem w ewidencji jest 6 obiektów. Skontrolowano 4, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. W 2016r. nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych. Wśród skontrolowanych obiektów był Ośrodek Kultury Andaluzja w Piekarach Śląskich przy ul. Oświęcimskiej 45, w którym przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonanie nakazów decyzji wydanej w 2015r. Decyzja została wykonana w całości, w związku z tym obiekt ten także oceniono jako dobry.

9. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono dwuetapowe działania w ramach realizacji Kampanii Społecznej: „Mam świadomość jak być zdrowym”. Działania adresowane były do personelu zakładów usługowych: fryzjerzy, kosmetyczki, tatuażysty, personel gabinetów odnowy biologicznej. Zadania I etapu Kampanii były realizowane we współpracy z Sekcjami: Higieny Pracy, Epidemiologii, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego i Oświaty Zdrowotnej. Realizacja II etapu prowadzona była przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska, którzy prowadzili wizytacje w zakładach usługowych, mające na celu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług, w efekcie czego 5 zakładów z terenu Piekar Śląskich oceniono pozytywnie.

10. Interwencje

W 2016r do PSSE w Bytomiu wpłynęło 7 wniosków mieszkańców Piekar Śląskich o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta. Wszystkie sprawy zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu.

Pracownicy sekcji HK przeprowadzili 7 kontroli sanitarnych, w wyniku których wydano 1 decyzję zarządzającą oraz nałożono 1 mandat na kwotę 100 zł. w obiekcie użyteczności publicznej.

Interwencje dotyczyły następujących spraw: zagrożenia gryzoniami, zwierzętami, insektami (4) i niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej (3).

Zasadna okazała się jedynie 1 interwencja dot. sklepu z odzieżą używaną w Piekarach Śląskich przy ul. Wyszyńskiego 11. Kontrola wykazała nieprawidłowości, co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej odnowić powierzchnię ścian we wszystkich pomieszczeniach sklepu. Nakazy decyzji nie zostały wykonane w terminie. Wydano upomnienie, po czym przeprowadzono ponowną kontrolę, podczas której stwierdzono, że nakazy decyzji zostały wykonane w całości. W następstwie kontroli przeprowadzonej w w/wym. sklepie nałożono również grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100 zł. i wydano zalecenia doraźne tj.: wyczyścić podłogi w pomieszczeniach sklepu, usunąć odpady komunalne z przypadkowych miejsc, przechowywać sprzęt porządkowy w pomieszczeniu gospodarczym, wyczyścić umywalki, wyczyścić siedzisko na sali sprzedaży, zapewnić mydło w płynie oraz ręczniki papierowe. Zalecenia doraźne zostały wykonane terminowo, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

Interwencje dot. zagrożeń spowodowanych obecnością gryzoni zostały rozpatrzone w całości przez PPIS w Bytomiu. 2 sprawy rozpatrzone pismem do stron. W wyniku pozostałych 2 zgłoszeń przeprowadzono 2 kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba zgłoszonych interwencji zwiększyła się o 1.

Wnioski:

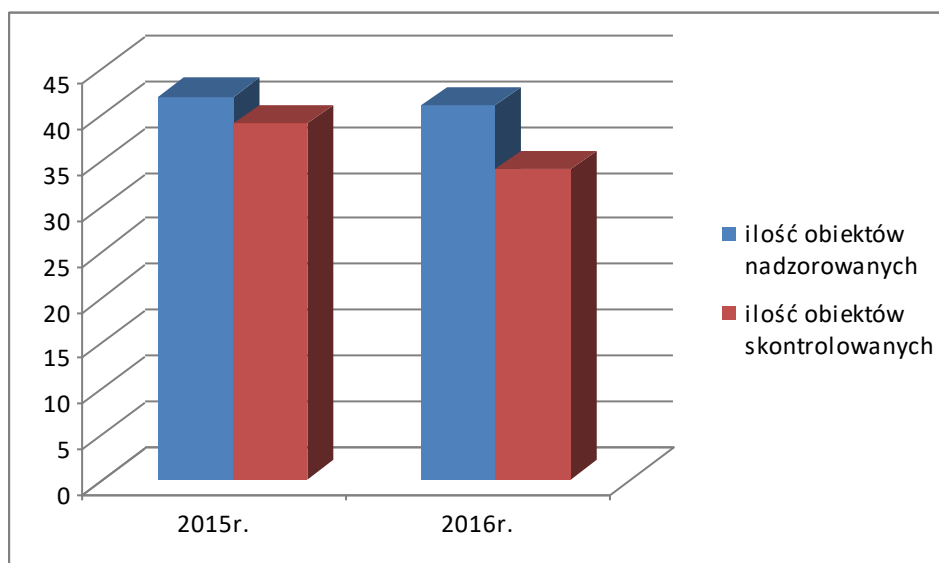
1. W dalszym ciągu (od 2012r) brak podstawy prawnej regulującej szczegółowe wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, co daje podstawy do dużej swobody interpretacji nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych.
2. W stosunku do lat ubiegłych, w 2016r. ilość obiektów użyteczności publicznej, utrzymywała się na podobnym poziomie, zmalała natomiast liczba obiektów skontrolowanych i przeprowadzonych w tych obiektach kontroli.
3. Kontrole w obiektach użyteczności publicznej obejmowały sprawdzenie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie. W czasie trwania roku sprawozdawczego, podczas kontroli informowano osoby kontrolowane o konieczności uzupełniania znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych o papierosy elektroniczne, co wynikało ze zmian wprowadzonych do ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2016r. na terenie m. Piekary Śląskie, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 41 obiektów. Skontrolowano w tym okresie 34 placówki, co stanowi 82,9%

W porównaniu do roku 2015r. sytuację ilustruje poniższy wykres.



W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba obiektów uległa zmniejszeniu: pod nadzór WSSE w Katowicach przekazano Miejskie Gimnazjum nr 3 w Piekarach Śląskich, przy ul. Bytomskiej 81A.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2016r. pod nadzorem było 14 szkół, w tym 8 szkół podstawowych, 3 gimnazja, 3 zespoły szkół. Nie powstały nowe placówki oświatowo-wychowawcze. Skontrolowano 13 placówek w ciągu trwania roku 2016 - liczba ta uległa zwiększeniu w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W wyniku kontroli w tych placówkach wydano 1 nową decyzję administracyjną nakazującą na Miejską Szkołę Podstawową nr 12 w Piekarach Śląskich, przy ul. Związkowej 14 dotyczącą złego stanu higieniczno-sanitarnego ścian i sufitu w toalecie chłopców, w Izbie Pamięci i w dużej sali gimnastycznej.

W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym liczba nowych decyzji uległa zmniejszeniu.

W roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba decyzji zmieniających termin wykonania nakazów wydanych w latach ubiegłych i wyniosła 13.

Na Miejską Szkołę Podstawową nr 1 w Piekarach Śląskich przy ul. ul. Szpitalnej 9 wydano w 2009r. decyzję administracyjną, termin jej wykonania to 31.12.2017r. po 4 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego sali gimnastycznej, co powoduje pogorszenie się stanu sanitarno-higienicznego w/w sali.

W roku sprawozdawczym wykonano w całości 3 decyzje, dotyczy:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 Piekary Śląskie ul. Rycerska 15a
- odmalowano klatkę schodową
2. Szkoła Podstawowa nr 13 Piekary Śląskie ul. Długosza 92
- odmalowano toalety dla dzieci, salę gimnastyczną i szatnię
3. Szkoła Podstawowa nr 13 Piekary Śląskie ul. Długosza 92
- zapewniono prawidłową nawierzchnię dojścia do placówki.

W porównaniu z 2015r. liczba decyzji wykonanych w całości uległa zwiększeniu.

We wszystkich placówkach szkolnych jest odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W 4 szkołach podstawowych wykonano badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów zgodnie z wytycznymi GIS. Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 489 uczniów. W większości placówek w oddziałach szkolnych odnotowano przekroczenia przyjętych norm. Wyniki w formie tabelarycznej zostały przesłane dyrektorom szkół, z uwzględnieniem zarówno niskiej 10% jak i wysokiej 15% normy, celem wykorzystania w ramach profilaktyki zdrowotnej.

Przedszkola i inne formy

W 2016r., podobnie jak w roku ubiegłym, pod nadzorem PSSE w Bytomiu było 16 przedszkoli.

Zwiększyła się liczba przeprowadzonych kontroli w tych obiektach i wynosiła 28. W roku sprawozdawczym wydano 7 nowych decyzji administracyjnych, które dotyczyły:

1. Przedszkole nr 9 w ZSP nr 1 Piekary Śląskie ul. Tarnogórska 40
- zły stan techniczny podłóg w salach zajęć
2. Miejskie Przedszkole nr 11 Piekary Śląskie, ul. Makowskiego 10
- brak wyposażenia sal zajęć w meble dostosowane do zasad ergonomii
3. Miejskie Przedszkole nr 15 Piekary Śląskie ul. Skłodowskiej 104
- brak osłon na grzejnikach c.o. w salach zajęć
4. Miejskie Przedszkole nr 10 Piekary Śląskie ul. Skłodowskiej 61
- zły stan techniczny obudów piaskownic, ogrodzenia przedszkola oraz nawierzchni ścieżek na terenie ogrodu
5. Miejskie Przedszkole nr 5 Piekary Śląskie ul. Alojzjanów 5
- brak osłon na grzejnikach c.o.
- zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny pomieszczeń sanitarnych przy salach zajęć oraz podłogi, ścian, sufitów na klatce schodowej.

6. Miejskie Przedszkole nr 3 Piekary Śląskie ul. Piłsudskiego 17

- brak osłon na grzejnikach c.o. w salach zajęć

7. Miejskie Przedszkole nr 7 Piekary Śląskie ul. Hallera 1

- zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny podłogi w sali zajęć oraz pomieszczeń sanitarnych 3 grup dzieci.

Liczba nowych decyzji uległa zdecydowanemu zwiększeniu w porównaniu do roku ubiegłego.

Zwiększyła się liczba decyzji prolongowanych wydanych w latach wcześniejszych i wynosi 7.

W Miejskim Przedszkolu nr 2 w Piekarach Śląskich przy ul. Cichej 38 zrealizowano w całości nakazy wydane w latach wcześniejszych, tj. wykonano kapitalny remont pomieszczeń sanitarnych dla dzieci.

W porównaniu do roku ubiegłego ilość wykonanych decyzji uległa zmniejszeniu.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny wszystkich nadzorowanych niepublicznych przedszkoli jest prawidłowy.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. 8 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Stwierdzono, że wszystkie placówki posiadają place zabaw, które są wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży. Niektóre z nich w miarę potrzeb zatrudniają pielęgniarki do wykonywania w/w przeglądów.

Żłobki

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę w jedynym istniejącym na terenie miasta żłobku – Żłobek Miejski w Piekarach Śląskich, przy ul. Skłodowskiej 106. Wydano decyzję administracyjną nakazującą. Nieprawidłowości dotyczyły złego stanu higieniczno-sanitarnego ścian i sufitów w salach zajęć oraz w toalecie.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2016r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu znajdowały się 4 świetlice środowiskowe oraz 1 warsztat terapii zajęciowej. Skontrolowano 2 świetlice środowiskowe i 1 warsztat terapii. W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Piekarach Śląskich, przy ul. Przyjaźni 48 stwierdzono nieprawidłowości w zakresie : braku osłon na grzejnikach c.o. w pomieszczeniach oraz zacieków występujących w pomieszczeniach placówki, Strona podjęła działania w celu usunięcia w/w nieprawidłowości. W skontrolowanych świetlicach stan sanitarno-higieniczny był prawidłowy, podobnie jak w roku ubiegłym.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2016r. dokonano pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie:

- 6 oddziałów w 2 przedszkolach, zmierzono 121 dzieci, nieprawidłowo siedziało 26 dzieci w 2 oddziałach,
- 6 oddziałów w 1 szkole podstawowej, zmierzono 137 dzieci, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą. Nakaz dotyczył wyposażenia sal zajęć w meble z certyfikatami, dostosowane do zasad ergonomii w Miejskim Przedszkolu nr 11 w Piekarach Śląskich, przy ul. Makowskiego 10.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W zakresie badań problemowych w 2016r. w trakcie przeprowadzania kontroli dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 8 wytypowanych placówkach.

W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna, stabilna.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji administracyjnych dotyczących złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń bloków sportowych. Sytuacja ta w większości szkół w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa poprawie, za wyjątkiem Miejskiej Szkoły Podstawowej nr 1 w Piekarach Śląskich przy ul. Szpitalnej 9 gdzie z uwagi na wielokrotne przesunięcia terminów wykonania nakazów decyzji administracyjnej wydanej w 2009r. stan sanitarno-techniczny ścian i sufitu sali gimnastycznej ulega dalszemu pogorszeniu.

Natomiast podobnie jak w roku ubiegłym wyegzekwowano 1 decyzję wydaną w latach wcześniejszych, dotyczy: Miejskiej Szkoły Podstawowej nr 13 w Piekarach Śląskich przy ul. Długosza 92 – wykonano malowanie sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków rzadko, w miarę indywidualnych potrzeb.

Wszystkie szkoły posiadają boiska lub teren rekreacyjny trawiasty.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2015, jak i w 2016r. W żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2015, jak i 2016 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Zaplecza pracowni chemicznych są uporządkowane. Magazynowane substancje i preparaty chemiczne, które są wykorzystywane w czasie zajęć praktycznych z chemii – przechowywane prawidłowo. Pojemniki prawidłowo oznakowane.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki aktualne, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Na wyposażeniu pracowni chemicznych znajdują się apteczki pierwszej pomocy. We wszystkich pracowniach lub na ich zapleczach zapewniono bieżącą wodę. Większość szkół realizuje zajęcia z chemii wyłącznie w formie teoretycznej, podobnie jak w roku ubiegłym.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach oceniano gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń. Zdecydowana większość gabinetów posiada nowo zakupione wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują min. regularnych przeglądów czystości skóry głowy dzieci oraz zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów okresowych przeglądów czystości skóry głowy w przypadku podejrzenia wystąpienia wszawicy, odnotowując ten fakt w dokumentacji medycznej.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

Podobnie jak w roku ubiegłym w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 11 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 8 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 383 dzieci i młodzieży. W 3 placówkach prowadzono dożywianie dla dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2016” zgłoszonych zostało 20 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania. W czasie trwania turnusów skontrolowano 12 placówek, z tego w 3 placówkach prowadzone było dożywianie dzieci i młodzieży. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 465 dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2015 liczba turnusów wypoczynku letniego oraz przeprowadzonych w nich kontroli utrzymuje się na stałym poziomie.

We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2016r. zgłoszono 1 interwencję dotyczącą Miejskiego Przedszkola Nr 2 w Piekarach Śląskich, przy ul. Cichej 38. Był to anonim dot. trwającego remontu w godzinach pracy przedszkola. Kontrola odbyła się w dniu 01.09.2016 r., spisano protokół kontroli – interwencja bezzasadna.

W porównaniu z rokiem 2015 liczba interwencji znacznie się zmniejszyła.

Wnioski:

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania zarządzeń decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie.

Ilość prolongowanych decyzji administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych zwiększyła się i wynosiła 20.

Liczba wydanych nowych decyzji administracyjnych zdecydowanie zwiększyła się - wydano 10 nowych decyzji.

W roku sprawozdawczym liczba decyzji nakazujących wykonanych w całości wyniosła 4. W porównaniu z rokiem poprzednim uległa niewielkiemu zwiększeniu.

W czasie przeprowadzanych kontroli w 2016r. nie wydano zaleceń pokontrolnych w zakresie bieżącej czystości i porządku.

Na terenie działania PPIS w Bytomiu we wszystkich kontrolowanych placówkach opracowane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych, w tym dot. wszawicy- opracowane zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie miasta Piekary Śląskich nadzorem objętych jest 124 obiekty o różnej formie prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przetwórstwa tworzyw sztucznych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na rtęć i jej związki;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2016r. w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Piekary Śląskie skontrolowano 33 obiekty, w których przeprowadzono 45 kontroli. W 13 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień z zakresu:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- Brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań,
- Nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy,

- Przekroczeń NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy powyżej dopuszczalnych norm.

Złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy,
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy,
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Brak kart charakterystyki i spisu stosowanych w działalności substancji i mieszanin chemicznych;
- Pracownicy nie zapoznani się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- Nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- Brak instrukcji składowania załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych;
- Nieprawidłowego oznakowania miejsca składowanych substancji i mieszanin chemicznych;
- Pracownicy nie zapoznani z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- Brak udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Brak zainstalowanego prysznica bezpieczeństwa do obmycia całego ciała oraz oddzielnego natrysku do przemywania oczu w pomieszczeniach pracy (wykonywane są prace, przy których występuje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkami żrącymi).

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Braku uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego.

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Brak rejestru prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Brak przekazywania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym właściwemu PWIS niezgodnie z obowiązującym wzorem-§ 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.
- Brak pomiarów stężenia substancji chemicznych o działaniu rakotwórczym i mutagennym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 13 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. Na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2016r. w 2 zakładach stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie miasta Piekary Śląskie znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N, są to: „Orzeł Biały” S.A. Piekary Śląskie, ul. Harcerska (przekroczenia ołowiu) oraz Węglkokoks Kraj Sp. z o.o. KWK „Piekary” (hałas i pyły).

Warunki przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia - hałasu, pyłów węgla kamiennego zaw. SiO₂ utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na czynniki szkodliwe. W/w zakłady realizują programy działań organizacyjno-technicznych, wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych, poprawiają warunki pracy poprzez modernizację pomieszczeń pracy oraz tworzenie nowych stanowisk pracy dostosowanych do europejskich standardów. Pracodawcy na bieżąco wyposażają pracowników w środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy. Pracodawcy opracowali szczegółowe instrukcje dot. bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy, z którymi zapoznali pracowników.

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników na rtęć i jej związki skontrolowano 1 obiekt wykorzystujący odczynniki chemiczne zawierające rtęć lub jej związki. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku aktualnych badań i pomiarów, w zakresie czynników rakotwórczych, niewłaściwego wyposażenia stanu higieniczno-sanitarnego w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, braku natrysków ratunkowych do obmycia całego ciała oraz oddzielne natrysków do przemywania oczu, w ślad za czym wydano jedną decyzję administracyjną.

W ramach nadzoru w zakresie kontroli warunków pracy i narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle tworzyw sztucznych przeprowadzono 2 kontrole. W 2 zakładach stwierdzono uchybienia w zakresie: oceny ryzyka zawodowego, przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, wywieszenia instrukcji pierwszej pomocy oraz wyznaczenia i przeszkolenia pracownika w udzielaniu pierwszej pomocy, nieodpowiedniego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych. W ślad za czym wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące.

Na terenie miasta Piekary Śląskie znajdują się 2 podmioty zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych: PPHU „KANAQUA” Jacek Gawron ul. Tarnogórska 18 (prekursory narkotykowe kat. 2 nadmanganian potasu) oraz Firma Chempur Marcin Piątek Piekary Śląskie ul. J. Lortza 70a (dystrybucja prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3, takich jak: kwas siarkowy, kwas solny, metylobenzen, toluen, nadmanganian potasu oraz bezwodnik octowy). Powyższe podmioty w szczególności ze względu na handel i konfekcjonowanie prekursorów kat. 2 (nadmanganian potasu, bezwodnik octowy) są objęte stałym monitoringiem. Podmioty zgodnie z obowiązującymi przepisami przekazują informację

dot. ilości tych substancji wykorzystywanych lub dostarczanych odbiorcom oraz nazwiska i dane kontaktowe funkcjonariuszy odpowiedzialnych za ich handel, do PPIS w Bytomiu.

Na terenie Piekar Śląskich znajduje się jeden producent wyrobów chemicznych: taśm przenośnikowo-tkaninowych jest to firma Cobra Europa Sp. z o.o. , 41-940 Piekary Śląskie, ul. Graniczna 7- wyłączny dystrybutor i producent taśm Dupreux w Polsce. Gotowym wyrobem są taśmy gumowe i PVC (taśmy z polichlorowinyli), jednoprzekładniowe, przenośnikowe, wieloprzekładniowe. Produkowane taśmy są przeznaczone dla górnictwa: węgla kamiennego i brunatnego, piaskowni, cementowni, do przemysłu spożywczego.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują, aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010 ze zm) oraz zgodny z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015r. (Dz.U.UE.L.2015.132.8 z dnia 2015.05.29) - dla substancji i mieszanin wprowadzonych po 01 czerwca 2015r. Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie u większości dostawców są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.).

Na terenie Piekar Śląskich prowadzi działalność 11 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, trichloroetylen, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, kobaltu chlorek 6 hydrat, kobaltu siarczan 7 hydrat, niklu azotan 6 hydrat, niklu chlorek 6 hydrat, niklu siarczan 6 hydrat, niklu wodorotlenek, niklu octan tetrahydrat, tlenek kadmu, chlorek kadmu, czerwień Kongo, potasu bromian –bromek, ciecz chromowa, chromian potasu, dichromian potasu, hydrazyny siarczan, hydrazyny wodzian, formaldehyd, fenoloftaleina, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Na terenie miasta Piekary Śląskie prowadzono stały monitoring Sklepu "Magic Blow Śmieszne Rzeczy" Piekary Śląskie, ul. Kalwaryjska 58, w którym wprowadzała do obrotu środki zastępcze spółka Kubex-A Sp. z o.o. z Pabianic w 2015r. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 52 wizytacje w/w obiektu. W trakcie wizytacji stwierdzono, że w/w obiekt jest nieczynny. Obiekt jest opuszczony, wewnątrz przeprowadzany jest remont, co wskazuje na zaprzestanie prowadzenia działalności przez w/w spółkę. W chwili obecnej na terenie Piekar Śląskich nie działają sklepy zajmujące się sprzedażą środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W związku z potrzebą podniesienia wiedzy w zakresie środków zastępczych oraz przygotowanym programem szkoleniowym pt. „Dopalacze – czym są i jak działają” pracownicy Sekcji Higieny Pracy zgodnie z wytycznymi GIS przeprowadzili w PSSE w Bytomiu szkolenie dla pracowników zatrudnionych w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Ośrodkach Socjoterapii, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zakresie środków zastępczych.

3. Choroby zawodowe

W roku 2016 roku PPIS w Bytomiu wydał 14 decyzji, w tym 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylice płuc (6) oraz obustronne trwałe odbiorcze ubytku słuchu typu ślimakowego spowodowane hałasem (3).

Dominowały pylice płuc - liczba przypadków pylicy płuc jest spowodowana długoletnim narażeniem na pyły w środowisku pracy, głównie w górnictwie. Dotyczy to osób, które podejmowały pracę w latach intensywnego rozwoju tego przemysłu i zwiększonego wydobycia węgla.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2015 i 2016

Numer choroby zawodowej i nazwa	2015r.	2016r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz. 3 - pylice płuc	4	6
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (...)	1	3
Razem	5	9

Z powyższej tabeli wynika iż, na terenie miasta Piekary Śląskie w porównaniu do roku 2015 zwiększyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 5 na 9). Podobnie, jak w ubiegłym roku stwierdzono przypadki pylic płuc oraz ubytki słuchu.

4. Interwencje

W 2016r. wpłynął 1 wniosek o podjęcie interwencji dot. uciążliwości dymu emitowanego z komina piekarni zlokalizowanej w Piekarach Śląskich, ul. Przyjaźni. Wniosek został przekazany wg właściwości do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwie występujące w środowisku pracy.
3. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest wzrost liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
4. Liczba zakładów, w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie. Przekroczenia występują w zakładach o działalności gospodarczej: górnictwo, produkcja chemikaliów.
5. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.
6. Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (jedn. tekst Dz.U z 2015 r., poz.1203 ze zm.), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia.
7. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2016 – 2017 pt. „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie” pracownicy promowali wśród pracodawców zrównoważone życie zawodowe. W ramach powyższej kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz namawiali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.
8. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015r. poz. 298 ze zm.) stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia – w widocznym miejscach wywieszane są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.
9. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że ilość obiektów objętych nadzorem zmniejszyła się. W 2016r. na terenie Piekar Śląskich całkowicie uległ likwidacji jeden taki obiekt.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrośławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówice, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Miasto Piekary Śląskie swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 3 989 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest 93,33 % powierzchni miasta, z czego powierzchnia planów uchwalonych w 2016 r. wynosiła ok. 917 ha (ok. 23 %).

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

- b. 2 opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c. 2 opinie (pozytywne) w sprawie opiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dla miasta Piekary Śląskie zaopiniowano:

Ad. a. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla obszaru Szarlej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla obszaru Piekary Wielkie,

Ad c. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla obszaru Dąbrówka Wielka wraz z oceną oddziaływania na środowisko,
 - projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie zatwierdzonego uchwałą nr LIII/517/06 Rady Miasta Piekary Śląskie z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie w obszarze pierwszym wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Wydano 7 (pozytywnych) stanowisk dotyczących tego zagadnienia, w tym 6 dot. budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 1 dot. budowy stacji diagnostycznej wraz z warsztatem samochodowym.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- a. 4 opinie sanitarne, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,

- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Przedłożone wnioski dotyczące wydania opinii na etapie stwierdzenia potrzeby oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko dotyczyły: rozbudowy zakładu produkcji wyrobów piekarniczych, budowy kanalizacji deszczowej oraz modernizacji istniejącego węzła betoniarskiego.

Ad. 4 W roku 2016 uzgodniono 7 dokumentacji projektowych (pozytywnie), natomiast w 2015 roku liczba ta wynosiła 4.

Przedłożone wnioski w sprawie uzgodnienia projektów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyły obiektów żywieniowo-żywnościowych oraz zakładów kosmetyczno-fryzjerskich i odnowy biologicznej.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 28 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 25 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 3 pisma o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2015 r. wydano 29 opinii sanitarnych oraz 1 pismo o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 46 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 44 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz obiekty ochrony zdrowia – po 20 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania oraz inwestycje drogowe.

W 2016 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 30 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Piekary Śląskie.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2016 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców miasta Piekary Śląskie.

Porównując rok 2016 i 2015 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 19 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynację między innymi krajowych i wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy.

W roku 2016 w Piekarach Śląskich, przeprowadzono 10 wizytacji w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 31 porad dot. pozyskania partnerów lub inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono :

- 1 akcję profilaktyczną,
- koordynowano 7 konkursów,
- przeprowadzono 6 warsztatów nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dla uczniów w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Dopalacze –wypalacze, nowe narkotyki”.

W roku szkolnym 2015/2016 oraz 2016/2017 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych: klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 10 szkołach, roku szkolnym 2016/2017 chęć udziału w niniejszym programie zadeklarowały te same szkoły.

Zasadnicze działania

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla osób, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.
- Koordynowano konkursu Wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym.
- Koordynowano konkursu na etapie powiatowym na projekt edukacyjny „Trzymaj Formę” (prezentacja multimedialna).
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej edycji.
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały do nowej edycji 2016/2017r.
- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu 2016/2017r.
- Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych kolejnej edycji programu.
- Przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do gimnazjów, zachęcając ich do udziału.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu, to zbyt mała liczba i różnorodność materiałów edukacyjnych.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2016

Działania podjęte w 2016 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową.

- Podczas zorganizowanej akcji przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Z pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu skorzystało 25 osób głównie palaczy .
- Przeprowadzono naradę, w związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową.
- Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach

gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest

- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności tytoń.
- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 9 przedszkolach na terenie miasta Bytomia, do kolejnej edycji 2016/2017 nie przystąpiło żadne nowe przedszkole.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach przedszkolnych.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2015/2016.
- Dostarczono i omówiono materiały edukacyjne do przedszkoli do nowej edycji na rok 2016/2017.

Wnioski Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów. Jest to już IX edycja programu.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III klas szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe

- Uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia.
- Kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia.
- Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 4 placówkach.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach szkolnych.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany - jedynie poradnik, dlatego też szkolni koordynatorzy programu niechętnie go realizowali.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe

- Integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia.
- Ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza.
- Przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy.
- Uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami.
- Uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 5 szkołach gimnazjalnych i podstawowych.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę programową szkołom.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany. Do dyspozycji szkolnego koordynatora tylko poradnik dlatego, aby zachęcić do realizacji programu wprowadzono warsztaty profilaktyczne nt. antynikotynizmu dla zainteresowanych szkół.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 3 narady w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS”, „Jeden test dwa życia” oraz dostarczano materiały oświatowo-edukacyjne.
- Zaproszono szkoły do udziału w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”. Z Piekar Śląskich zaproszenie przyjęły 4 szkoły ponadgimnazjalne.
- Poinformowano szkoły o szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice oraz uczestniczono w nim osobiście.
- Dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”
- Koordynowano konkurs plastyczny, w związku z projektem „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”
- Czynnie uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2016r. w Piekarach Śląskich, gdzie prezentowano materiały edukacyjne, w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Łącznie uczestniczyło 16 osób (uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich opiekunowie).
- Dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjnych wśród zainteresowanych osób.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 5 szkołach ponadgimnazjalnych a w roku szkolnym 2016/2017 z uwagi na „małą” krótką edycje chęć realizacji zadeklarowało 6 szkół, w tym jedna po raz pierwszy. Jest to szkoła nowopowstała.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu w 2016r.
- Przeprowadzono naradę z Dyrektorem nowopowstałej szkoły Technikum w Zespole Szkół Techniczno-Zawodowych, celem zachęcenia do realizacji dodatkowej IV edycji.
- Przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu, w nowej szkole.
- Dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowano program.
- Sporządzono wykaz szkół, które realizują program 2016/2017 i które zrezygnowały z kolejnej dodatkowej edycji programu.

Wnioski Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. Program w Piekarach Śląskich realizowany jest przez wszystkie szkoły ponadgimnazjalne. W roku szkolnym 2016/2017

w pierwszym semestrze wprowadzono dodatkową krótką edycję programu. W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi w realizacji.

Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym realizacja Kampanii – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” w ramach projektu KIK/68

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

Zasadnicze działania

- Promocja kampanii poprzez zamieszczanie na stronie internetowej PSSE Bytom informacji zawierających treści edukacyjne dot. kampanii.
- Zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji poprzez organizację akcji profilaktycznych, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkt z materiałami informacyjno - edukacyjnymi.
- Przeprowadzono w zainteresowanej szkole dwukrotnie warsztaty dot. substancji psychoaktywnych. W warsztatach udział wzięły 53 osoby.
- Przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla, testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono rozdawnictwo materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują

- Przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV.
- Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie.
- Pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

W roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 program był i jest realizowany w 4 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II.

Zasadnicze działania

- Przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy nt. profilaktyki WZW B i C , ph. „Podstępne WZW”.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2016/2017r.
- Przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu.

- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dostarczono materiały edukacyjne, gdzie realizowany jest program.

Wniosek. Program oceniono jako potrzebny, chętnie jest realizowany w szkołach.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna).
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 program był i jest realizowany w 2 szkołach ponadgimnazjalnych.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016 r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową i zaproszono szkoły do kolejnej edycji 2016/2017r.

Wniosek. Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania.

- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów.
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej, w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów.
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 4 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiła kolejna nowopowstała szkoła. Łącznie program realizowany jest w 5 szkołach.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na realizację programu.
- Zaproszono na szkolenie zorganizowane przez WSSE w Katowicach szkolnych koordynatorów programu.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Żywnienie na wagę zdrowia

Cel programu to głównie

- Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez właściwe odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej.
- Poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- Podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczną, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 6 przedszkolach. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiły 4 przedszkola. Łącznie program realizowany jest w 10 przedszkolach.

Zasadnicze działania

- Rozpropagowano konkurs na najlepszą prezentację multimedialną z przeprowadzonych działań edukacyjnych pt. „Jak wstąpić do Klubu Zdrowego Przedszkolaka”.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji programu w roku szkolnym 2016/2017.
- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu.

- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.
- Przeprowadzono naradę dla koordynatora przedszkola, który nie mógł uczestniczyć w szkoleniu.
- Rozpropagowano konkurs na piosenkę pt. „Jestem w Klubie Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisje konkursową i rozstrzygnięto konkursu zgodnie z wytycznymi.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne, jednak brak wystarczającej ilości materiałów dla realizatorów programu, brak materiałów dla dzieci. Brak zainteresowania wśród rodziców warsztatami: „Godzina ze zdrowiem”.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych.

Cel główny programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 program był i jest realizowany w 5 szkołach gimnazjalnych.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 4 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla koordynatorów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono kolejną edycję 2016/2017.
- Dystrybuowano materiały programowe.
- Przygotowano i przeprowadzono 2 warsztaty nt. dopalaczy w szkołach gimnazjalnych, w związku z realizacją programu w roku 2016.

Wnioski. Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. Oceniony go jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

„Europejski Kodeks walki z Rakiem - Skóra pod lupą”

Program lokalny wprowadzony dzięki współpracy z Centrum Onkologii w Gliwicach- Zakład Epidemiologii Śląskiego Rejestru Nowotworów w Gliwicach.

Cel programu

- budowanie odpowiedzialnych zachowań oraz prozdrowotnych postaw wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem czerniaka.
- przekazanie wiedzy na temat Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

W roku szkolnym 2015/2016 w II semestrze realizowany był w 6 placówkach oświatowych (szkołach podstawowych i gimnazjalnych). W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 3 nowe placówki. Łącznie program realizowany jest w 9 szkołach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę pilotażowego programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w PSSE Bytom.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach .
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016 r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji kolejnej edycji programu w roku szkolnym 2016/2017.
- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu dla szkolnych koordynatorów programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany w szkołach. Z uwagi na zainteresowanie oraz na posiadane materiały edukacyjne, podjęto decyzje o jego kontynuacji.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2016r. to:

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel -kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 11 porad i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie oraz innymi placówkami (kulturalnymi, NZOZ-ami, solariami), które wyeksponowały plakaty „Brazowo, ale czy zdrowo”.
- Przygotowano i poprowadzono podczas półkolonii w czterech placówkach warsztaty w formie zabaw i gier edukacyjnych nt. między innymi bezpiecznego opalania.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykoodporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 5 porad w placówkach przedszkolnych zwracając uwagę na problem antybiotykoodporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

- Przekazano materiały informacyjno – edukacyjne i zwrócono uwagę aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach.
- Podczas akcji „Postaw na zdrowie” zorganizowano punkt z materiałami informacyjno- edukacyjnymi.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno- edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Wniosek Akcję uznano za potrzebną.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 5 porad, w związku z organizacją kampanii.
- Podczas akcji profilaktycznej zorganizowano punkt z materiałami informacyjno- edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno- edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Kampania społeczna „Mam świadomość jak być zdrowym”

Cele kampanii

- Upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń, w tym krwiopochodnych w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, odnowy biologicznej.
- Poprawa warunków higienicznych w w/w zakładach.
- Uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług.
- Ograniczenie występowania zakażeń krwiopochodnych.

Zasadnicze działania

- Zwrócono się do Prezydenta Miasta Piekary Śląskie o włączenie się w kampanię oraz udostępnienie lub wskazanie sali, gdzie można zorganizować szkolenie.
- Przygotowano i dostarczano informację o szkoleniu w wersji papierowej do wybranych zakładów z terenu miasta Piekary Śląskie.
- Zaproszono uczniów wraz z opiekunami z szkoły o specjalności fryzjer do uczestnictwa w szkoleniu.
- Zbierano zgłoszenia w formie elektronicznej.
- Przygotowano zaświadczenia dla uczestników szkoleń.
- Nadzorowano prawidłowy przebieg szkolenia.
- Sporządzono sprawozdania z pierwszego etapy kampanii zgodnie z wytycznymi.

Wniosek W szkoleniach uczestniczyło łącznie 44 osoby – 15 właścicieli i pracowników z 13 zakładów oraz 29 nauczycieli i uczniów.

Bezpieczeństwa dzieci podczas wycieczki letniej i zimowej

„Bezpieczne ferie 2016” „Bezpieczne wakacje 2016”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wycieczki zimowej i wakacji.

Zasadnicze działania

- Przesłano drogą elektroniczną plakat „Bezpieczne Ferie 2016” do Urzędu Miasta Piekary Śląskie.
- Przygotowano i przeprowadzono warsztaty profilaktyczne na półkoloniach, na temat roli aktywności fizycznej, prawidłowego odżywiania, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, profilaktyki uzależnień oraz odpowiedzialnego korzystanie z promieni UV.
- Sporządzano sprawozdanie z akcji „Bezpieczne Ferie 2016”.

Wniosek. Warsztaty w formie zabawy – gier, zagadek, quizów cieszą się zainteresowaniem, przeprowadzono je łącznie w 5 placówkach wśród 224 dzieci.

Akcja Dopalacze-wypalacze „środki zastępcze”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Zasadnicze działania

- Przesłano informację do urzędu miasta oraz, placówek oświatowo wychowawczych z prośbą, aby zamieścili informacje nt. dopalaczy na swoich stronach internetowych.
- Przeprowadzono 4 narad organizacyjnych z partnerami.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono w zainteresowanych placówkach wśród dzieci i młodzieży testy w alko i narkogoglach. Skorzystało 91 osób z testów w narkogoglach i w alkogoglach.
- Zaproszono szkoły do konkursu "Stop Dopalaczom" oraz czuwano nad jego realizacją.

Wniosek. Testy w alko i narkogoglach cieszą się zainteresowaniem w szczególności wśród młodzieży.

Pedikuloza

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości w zakresie higieny, profilaktyka wszawicy.

Zasadnicze działania

- Zamieszczono broszurę na stronie internetowej PSSE Bytom.
- Przeprowadzono 5 narad w wybranych placówkach oświatowo wychowawczych w szczególności w przedszkolach, zwracając uwagę na problem wszawicy.
- Przekazano materiały informacyjno – edukacyjne oraz zwrócono uwagę aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach oraz poinformować rodziców.

Wnioski. Akcja potrzebna, ciesząca się zainteresowaniem. Z uwagi na ograniczoną ilość materiałów informacyjno-edukacyjnych w formie papierowej nie objęto wszystkich placówek.

Inne przedsięwzięcia do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej to:

Postaw na zdrowie akcja profilaktyczna z Urzędem Miasta Piekary Śląskie.

Cel: promowanie zachowań prozdrowotnych.

Zasadnicze działania

- Zorganizowano i obsługiwano punkt informacyjny z materiałami edukacyjnymi, przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu dla zainteresowanych osób oraz testy w alkogoglach i narkogoglach.

W akcji plenerowej udział wzięło 100 osób, z pomiarów skorzystało 25 osób, z testów w alkogoglach i narkogoglach skorzystało 15 osób.

Olimpiada wiedzy o zdrowiu PCK rok szkolny 2016/2017 akcja z PCK Piekary Śląskie.

Celem olimpiady jest sprawdzian wiedzy o zdrowiu.

Zasadnicze działania

- Zorganizowano punkt z materiałami informacyjnymi.
- Uczestniczono w pracach w komisji konkursowej.
- Zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
- Przekazano symboliczne nagrody dla laureatów: płyty pt. „Europejskie kodeksy walki z rakiem” koszulki „Nie palę” , mapy.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych,
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań, pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Piekarach Śląskich realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej zauważono, że w 2016r wzrosła liczba programów i zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcje Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest

brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są one bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć i programów w roku 2016 była zadowalająca. Dużym zainteresowaniem wśród uczniów cieszyły się warsztaty, które opracowali i wprowadzili do szkół pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów. Władze Miejskie w roku 2016 chętnie włączały się w akcje profilaktyczne i często w nich uczestniczyły.

Organizowane konkursy, warsztaty cieszą się zainteresowaniem i niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne, czy też wykonać testy w alko i narkogooglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklaroowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwartą z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłóż przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań, co owocuje brakiem niezgodności na audytach zewnętrznych.

a) Sekcja Badań Wody w roku 2016 przeprowadziła badania :

- wody przeznaczonej do spożycia przebadano 31 próbek
- wody z basenów kąpielowych przebadano 13 próbek
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 49 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 13.11.2015 (Dz. U. 2015 poz. 1989). Oznaczane były : bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, bakterie *Clostridium perfringens*, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotany, chlorki, żelazo, mangan, glin, utlenialność, twardość ogólna. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę bakterii *Escherichia coli* i *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów, utlenialność, azotany i mętność.

W wodzie wodociągowej ciepłej badano bakterie z rodzaju *Legionella*.

W odniesieniu do ubiegłego roku odnotowano nieznaczny spadek w ilości przeprowadzonych badań.

b) Sekcja Badań Żywności w 2016 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Mikrobiologicznie przebadano 61 próbek głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae*. Przebadano 25 próbek ciastek, 20 próbek mięsa i przetworów drobiowych, 10 próbek garmażerki, po 5 próbek produktów mleczarskich.

Podczas opracowywania ognisk zatruc pokarmowych zdyskwalifikowano 1 próbkę pokarmową (tort), w której wykryto bakterie z rodzaju *Salmonella*. Wszystkie pozostałe badane próbki nie podlegały dyskwalifikacji.

Fizykochemicznie zbadano 16 próbek w tym 5 w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i 3 w kierunku zanieczyszczeń fizycznych. W kierunku zawartości azotanów i azotynów przebadano z terenu Piekar 6 próbek mięsa, ryb i warzyw.

Monitoringiem badań fizykochemicznym objęto warzywa (badanie zawartości azotanów i azotynów), suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego (badanie w kierunku znakowania).

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek Salmonella i Shigella
- badania parazytologiczne
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2016 – pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 956 kontroli na terenie miasta Piekary Śląskie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 75 decyzji administracyjnych, w tym 14 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano 104 decyzje obciążające stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 13 mandatów karnych na kwotę 2 150 zł.

W 2016 r. nie było trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami i nie zastosowano środków przymusowego postępowania w administracji.

W 2016 r. w żadnym obiekcie kontrolowanym nie stwierdzono bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu.



Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2016



Bytom 2017

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2016”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.


Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzane są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie tarnogórskim. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Bytomiu

mgr Jolanta Wąsowska

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1. Stan sanitarny szpitali.....	10
2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego.....	11
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	11
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	13
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	14
Wnioski.....	14
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	15
III.	
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	18
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	20
3. Piekarnie.....	20
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	21
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	21
6. Akcje.....	21
7. Interwencje.....	25
Wnioski.....	26
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia wody ciepłej oraz wody do kąpieli	27
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	27
2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.....	35
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	36
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	37
1. Domy pomocy społecznej.....	38
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	39

3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	39
4.	Dworce kolejowe i autobusowe.....	40
5.	Port lotniczy.....	40
6.	Ustępy publiczne.....	41
7.	Baseny kąpielowe.....	41
8.	Składowiska odpadów komunalnych.....	41
9.	Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami.....	42
10.	Interwencje.....	42
	Wnioski.....	43
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	44
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych.....	45
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	49
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	51
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	51
5.	Interwencje.....	52
	Wnioski.....	52
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	53
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	53
2.	Nadzór nad środkami zastępczymi.....	59
3.	Choroby zawodowe.....	60
4.	Interwencje	61
	Wnioski.....	61
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	63
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	68
X.	Działalność laboratoryjna.....	84
XI.	Podsumowanie.....	86

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2016 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie 952 wywiady epidemiologiczne w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła porównaniu do roku ubiegłego o 62.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne w 2016 r. w porównaniu z rokiem 2015 zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2016 roku zarejestrowano ogółem 36 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby tj. o 12 zachorowań więcej niż w ubiegłym roku. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 26 zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzw typu B, 10 zachorowań na wzw typu C. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzw typu B o 17 przypadków, natomiast spadek wzw typu C o 3 przypadki.

Nie rejestrowano przypadków zachorowań na wzw typu A oraz ostre wzw typu B.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2016r. zarejestrowano 38 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 6 przypadków więcej niż w roku poprzednim, nie rejestrowano natomiast przypadków zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 101 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 48 przypadków), 177 przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (spadek o 30 przypadków), 95 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 27 przypadków), 279 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 15 przypadków).

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2016 roku zarejestrowano 88 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 37 przypadków więcej niż w roku 2015. Wzrost liczby zarejestrowanych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

Nadal obserwowana jest duża liczba zarejestrowanych przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych nieokreślonych, wirusowych zakażeń jelitowych nieokreślonych oraz biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, który jest związany z tendencją ograniczania przez szpitale badań diagnostycznych mających na celu identyfikację czynnika etiologicznego.

W 2016 r. na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 8 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie narażone były 203 osoby, zachorowały 54 osoby, w 2 przypadkach nastąpił zgon pacjentów z powodu chorób zasadniczych. Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową spadła o 2 ogniska.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w :

- oddziałach szpitalnych - 5 ognisk, narażone były łącznie 162 osoby, zachorowało 16 osób.
We wszystkich ogniskach czynnikiem etiologicznym zachorowań było *Clostridium difficile*,

- ośrodka wypoczynkowym, gdzie zorganizowano przyjęcie urodzinowe – 1 ognisko, narażonych było 19 osób, zachorowało 16 osób. Podejrzany nośnikiem zatrucia były nuggetsy z kurczaka oraz tort – pobrane do badania próby nie wykazały obecności drobnoustrojów chorobotwórczych. Czynnika etiologicznego nie ustalono, zachorowania zakwalifikowano jako wirusowe zakażenia jelit nie określone,

- mieszkaniach prywatnych – 2 ogniska, narażone były łącznie 22 osoby, zachorowały 22 osoby, zakażeń bezobjawowych nie było. W ogniskach czynnikiem etiologicznym zachorowań była Salmonella z grupy D typ enteritidis. W jednym ognisku potwierdzonym nośnikiem zakażenia był tort z kremem na bazie surowych żółtek, w drugim ognisku nośnika zakażeń nie potwierdzono.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano spadek liczby zachorowań na następujące choroby :

- krztusiec – 9 przypadków (spadek o 13 zachorowań),
- świnka – 6 przypadków (spadek o 2 zachorowania),
- ospa wietrzna – 650 przypadków (spadek o 393 zachorowania),
- różyczka - 2 przypadki (spadek o 2 zachorowania),

natomiast zaobserwowano wzrost zachorowań na płonicę – 108 przypadków (wzrost o 35 zachorowań).

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 36 przypadków, zarejestrowano 84 zachorowania.

Zanotowano 34 przypadki szczepienia przeciwko wściekliźnie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta – o 12 przypadków więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych (wzrost o 7 przypadków), 4 przypadki zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (wzrost o 1 przypadek), 1 przypadek zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (tak jak w ubiegłym roku).

Nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa, w 2016r. zarejestrowano 23 zachorowania, to jest o 3 przypadki mniej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzeniem nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2016 zaobserwowano wzrost liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na gripę, tj. z 1200 przypadków w roku 2015 do 1301 przypadków w roku 2016. Wzrost liczby

zarejestrowanych przypadków może być spowodowany poprawą zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze w stosunku do lat poprzednich.

W 2016 roku zarejestrowano 10 przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi, to jest o 9 więcej niż w roku poprzednim

Ilość osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2016 roku o 145 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepione zostały 2024 osoby.

W 2016 roku nie rejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. Niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2016 roku przeciwko meningokokom ogółem zaszczepione zostały 64 osoby, to jest o 1 osoba mniej niż w roku poprzednim.

W 2016r. nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* oraz *Streptococcus pneumoniae*.

Zarejestrowano także 5 przypadków róży - o 1 przypadek więcej niż w roku poprzednim.

W 2016 roku zarejestrowano również 1 przypadek lambliozy (tak jak w 2015r.), 4 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV (tak jak w 2015r.), 2 przypadki kiły (o 1 więcej niż w 2015r.), 1 przypadek listeriozy, a także 1 przypadek gorączki Denga.

W 2016r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 5 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 1 więcej niż w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 16 pacjentów, nie było zakażeń wśród pracowników medycznych. Nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia, zgony 2 pacjentów nastąpiły z powodu choroby zasadniczej.

Były to ogniska zakażeń szerzących się drogą pokarmową, wywołane przez *Clostridium difficile*.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2016r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2016 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie powiatu tarnogórskiego pozyskiwano informacje o podejrzaniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 21 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2016 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad 40 punktami szczepień. Skontrolowano 38 punktów szczepień, przeprowadzając 56 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2016r. poradnie POZ zgłosiły 49 dzieci oraz 84 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

PPIS w Bytomiu wystosował 10 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień.

Ponadto PPIS w Bytomiu w związku z niedopełnieniem obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym wydał 1 tytuł wykonawczy i 1 wniosek do wojewody celem wszczęcia egzekucji administracyjnej.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2016 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w analizowanym okresie zostały wykonane w stopniu dobrym. Nadal jednak obserwuje się nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest placówkom służby zdrowia celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2016 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.

2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. W roku 2016 wdrożono procedurę wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do rodziców, którzy nie realizują obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2016 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2, Kamieniec, 42-674 Zbrosławice, w skład którego wchodzi 2 obiekty.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W nadzorowanych szpitalach łącznie przeprowadzono 13 kontroli, ponadto przeprowadzono 3 kontrole w szpitalu będącym pod nadzorem ŚPWIS w związku z wystąpieniem ognisk zakażeń szpitalnych.

Mandatów karnych nie nałożono.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 1 decyzję nakazującą terminową, która dotyczyła poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektu, tj. malowania i usunięcia zagrzybienia i zacieków w pomieszczeniach, odnowienia drzwi wejściowych do sal chorych i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, odnowienia szaf służących do przechowywania odzieży pacjentów w salach chorych, uzupełnienia ubytków tynku i ubytków w okafelkowaniu ściany w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym, wymiany zniszczonych płytek podłogowych, wymiany uszkodzonej baterii przy umywalce. Decyzja jest w trakcie realizacji. Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanej decyzji.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w 3 przypadkach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy, w 1 przypadku w pralni zlokalizowanej na terenie obiektu.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Szpitala posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątaniam i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny szpitali oceniono jako dobry. Na bieżąco wykonywane są prace remontowe mające na celu utrzymanie właściwego stanu obiektów, a także na bieżąco realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną szpitala pod kątem oceny spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia celem wydania opinii sanitarnej. Wydano 1 decyzję o spełnieniu wymagań. Szpitale posiadają zaopiniowane programy dostosowania.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych. W 1 szpitalu stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku kwalifikacji diagnosty laboratoryjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano decyzję nakazującą terminową, która jest w trakcie realizacji.

W 2016r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 5 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 2 ogniska w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka oraz 3 ogniska w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 5 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajduje się 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy zlokalizowany na terenie powiatu tarnogórskiego. W 2016 roku zakład nie został skontrolowany.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 75 podmiotów, w skład których wchodzi 151 obiektów.

Ponadto nadzorem objętych jest 27 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru sprawowanego przez Sekcję Epidemiologii nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie powiatu tarnogórskiego w 2016 r. przeprowadzono 69 kontroli w 62 obiektach.

W zakresie nadzoru sprawowanego przez Sekcję Higieny Komunalnej i Środowiska nad obiektami, w których prowadzona była działalność lecznicza, w 2016r. skontrolowano 1 obiekt, w którym przeprowadzono 2 kontrole.

W 3 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości dotyczyły: brudnych, zakurzonych ścian i sufitów z zaciekami w gabinetach lekarskich, gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, podręcznej sterylizatorni, poczekalni dla pacjentów, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, pomieszczeniu porządkowym, zniszczonej wykładziny podłogowej, brudnych i zakurzonych powierzchni podłóg, regałów i sprzętu medycznego, nieprawidłowego przechowywania sprzętu medycznego, nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, braku

zaktualizowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi, braku procedury mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego, przeterminowanego sprzętu jednorazowego użytku, środków ochrony osobistej, płynów infuzyjnych, braku dozownika na mydło w płynie i środek do dezynfekcji rąk, braku podajnika na ręcznik jednorazowy, braku preparatu do dezynfekcji powierzchni i sprzętu oraz środków czystości, przeterminowanych środków do dezynfekcji powierzchni, braku wydzielonego miejsca do przechowywania sprzętu do sprzątania, braku segregacji i uporządkowania przechowywanego sprzętu medycznego, braku wydzielonego pomieszczenia do opracowania sprzętu medycznego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł., w 2 obiektach wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane. Wydano 1 decyzję nakazującą, która została wykonana.

Wszystkie podmioty lecznicze, podobnie jak w latach ubiegłych są zaopatrywane w wodę do spożycia z ujęć, które są pod stałym nadzorem tut. Stacji. Woda jest przydatna do spożycia.

Placówki te zaopatrzone są w odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego użytku. Pracownicy posiadają odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny - pakowana w worki foliowe i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych lub wydzielonych magazynach bielizny brudnej. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Podmioty wytwarzające odpady medyczne posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są w pojemnikach twardej, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w wydzielonych chłodnych pomieszczeniach lub w chłodziarkach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych. Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne.

Nieprawidłowości dotyczące postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 1 obiekcie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny i wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku procedury mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

W 2016 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakresie oceny spełnienia wymagań higieniczno- zdrowotnych.

Port lotniczy posiada całodobowe zabezpieczenie medyczne – dyżury pełni lekarz i pielęgniarka.

Na terenie portu znajdują się pomieszczenia przeznaczone do udzielania świadczeń medycznych:

- punkt pierwszej pomocy – zlokalizowany w Terminalu A w części ogólnodostępnej, w skład którego wchodzi gabinet badań lekarskich oraz 2-lóżkowa sala obserwacyjna dla pacjentów wraz z pomieszczeniem higieniczno – sanitarnym;
- izolator zakaźny – przeznaczony do czasowej izolacji osób z podejrzeniem choroby zakaźnej, zlokalizowany w Terminalu B od strony płyty lotniska. Składa się z śluzy – pomieszczenia dla personelu medycznego oraz pomieszczenia pobytu pacjenta wraz z węzłem sanitarnym.

Postępowanie z odpadami medycznymi w obiekcie jest prawidłowe. Odpady odbierane są po uzgodnieniu telefonicznym przez specjalistyczną firmę. W obiekcie stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowa.

Punkt medyczny wyposażony jest w środki ochrony indywidualnej: kalosze, kombinezony Tychem, kombinezony ochronne przeciwko skażeniom biologicznym, maski z filtrami Hepa, gogle, rękawiczki ochronne, fartuchy jednorazowe, izolatory transportowe ABC przeznaczone do transportu pacjentów z podejrzeniem choroby wysoce zakaźnej, a także preparaty dezynfekcyjne. Ponadto port lotniczy dysponuje ambulansem, przeznaczonym do działań ratowniczych w obrębie lotniska.

W związku z możliwością zawleczenia chorób zakaźnych z innych krajów utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz ze Strażą Graniczną w celu szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 152 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2016r. skontrolowano 55 obiektów, przeprowadzając łącznie 57 kontroli, w tym 49 kontroli sanitarnych, 2 kontrole sprawdzające, 6 kontroli na wniosek strony w związku z wydaniem opinii.

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie. Nieprawidłowości dotyczyły: złego stanu sanitarnego sprzętu i wyposażenia (zakurzone powierzchnie, przedziurawione siedzisko fotela stomatologicznego), przeterminowanego sprzętu jednorazowego użytku, nieprawidłowego przechowywania narzędzi stomatologicznych. Nałożono mandat karny na kwotę 200 zł, wydano zalecenia doraźne oraz decyzję nakazującą. Strona usunęła wszystkie nieprawidłowości.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek.

W 2016 roku skontrolowano 1 praktykę, przeprowadzając 1 kontrolę sanitarną.

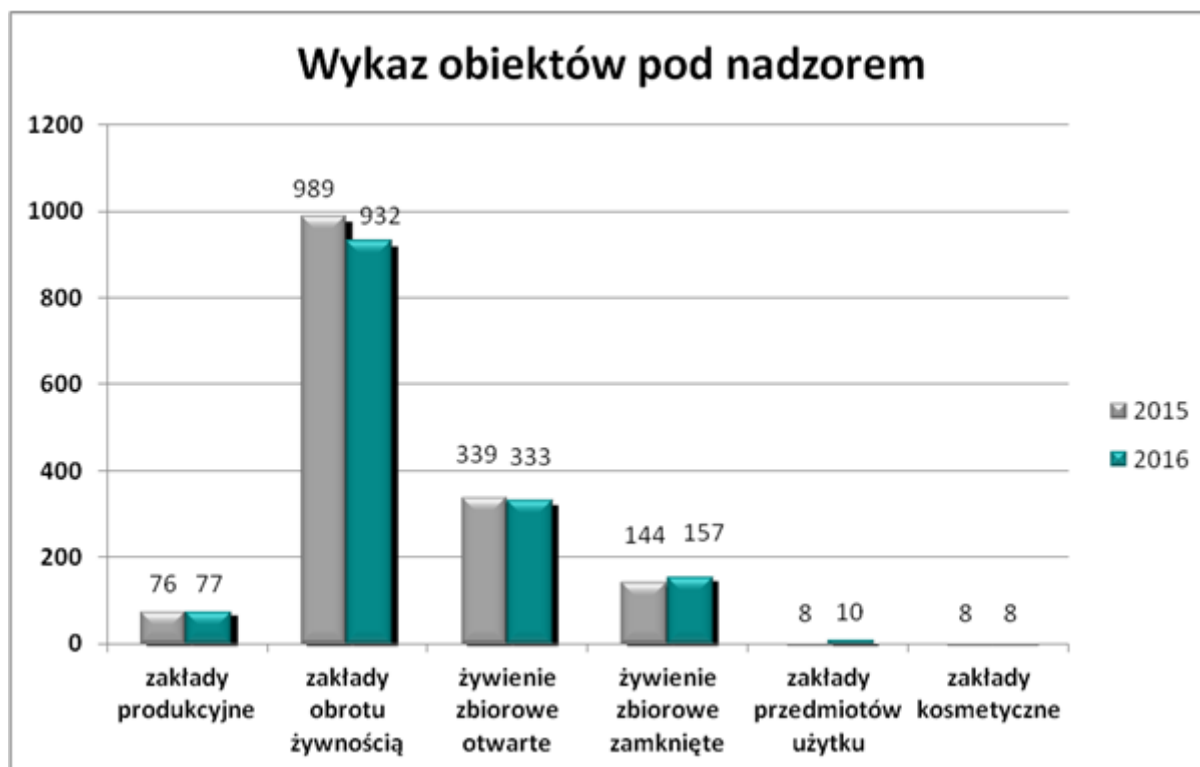
Praktyka zlokalizowana jest na terenie szkoły i świadczone są w niej usługi na rzecz uczniów szkoły.

Wnioski

1. Stan sanitarny szpitali w roku 2016 oceniono jako dobry, nakazy ujęte w decyzjach wydanych przez PPIS w Bytomiu wykonywane są na bieżąco.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi, a także stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2016 upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowali **1141** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów wprowadzających do obrotu kosmetyki, co stanowi **75,2 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.



Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2016 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zmniejszyła się o **3 %** w stosunku do 2015 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **25 %** niż w roku 2015.

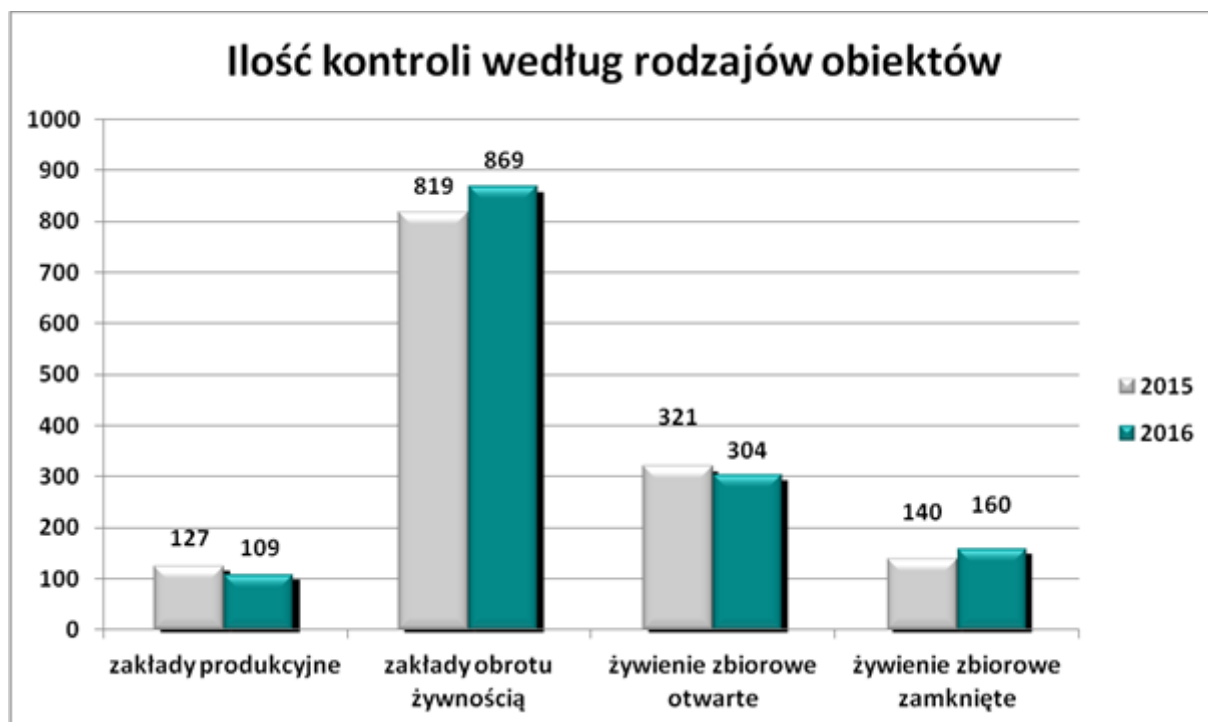
Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2015 do 2016.

Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2015		2016	
	zaplanowane	wykonane	zaplanowane	wykonane
Produkcja	68	62	71	64
Obrót	498	423	695	607
Żywnienie otwarte	218	189	240	210
Żywnienie zamknięte	128	124	133	131
Razem	912	798	1139	1012

W roku 2016 wykonano **1012** kontroli z **1139** zaplanowanych (w tym **5** kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **2** kontrole w miejscach obrotu kosmetykami), co stanowi **89 %** harmonogramu kontroli. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli, niż zostało zaplanowanych spowodowane było likwidacją obiektów, zawieszeniem działalności przez przedsiębiorców lub zakłady były nieczynne, o czym właściciele zakładów nie informują na bieżąco PPIS w Bytomiu.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2016 roku przeprowadzono **1449** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole związane z interwencjami klientów i konsumentów, w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz kosmetykach) czy kontroli na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności.

Porównując dane z rokiem 2015 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2016 zwiększyła się o **2,2 %**.

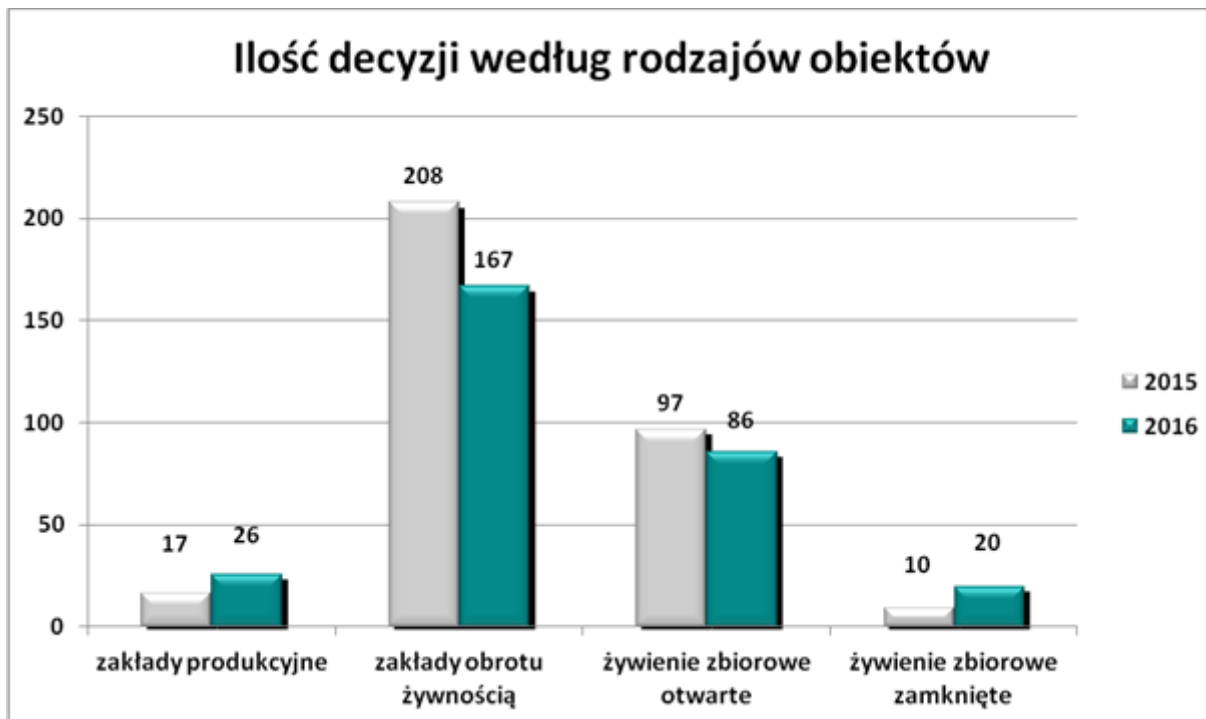


Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakładach obrotu żywnością tj. **869** (o **6,1 %** więcej niż w 2015 roku). W zakładach produkcji żywności liczba kontroli zmniejszyła się o **14,2 %**. Ilość przeprowadzonych kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zwiększyła się o **14,3 %**, natomiast ilość kontroli w zakładach żywienia zbiorowego otwartego zmniejszyła się o **5,3 %** w stosunku do roku ubiegłego.

W roku 2016 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem **299** decyzji administracyjnych, tj. o **9,9 %** decyzji mniej niż w 2015 roku.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2015 i 2016.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
powiat tarnogórski	1564	1517	1085	1141	1418	1449	332	299	9 / 2700	-	90 / 14200	54 / 8100



Analizując ilości wydanych decyzji administracyjnych według rodzaju zakładów branży spożywczej można zaobserwować, iż w roku 2016 liczba wydanych decyzji w przypadku zakładów obrotu żywnością zmniejszyła się o **19,7 %** w stosunku do 2015 roku, w przypadku zakładów żywienia zbiorowego otwartego zmniejszyła się o **11,3 %**, natomiast w przypadku zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego wzrosła o **100 %**, a w przypadku zakładów produkcyjnych wzrosła o **53 %**.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2016 opracowano na podstawie wytycznych przesłanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, jak również w oparciu o analizę kontroli z lat ubiegłych i szacowanego ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF / RAPEX, a także realizowanie poleceń GIS i ŚPWIS w Katowicach w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny obiektów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2015 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2016 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	1085	47	4,3	1141	61	5,3

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących na wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ nieznacznemu pogorszeniu.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, zakurzone powierzchnie ścian, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- zły stan techniczny powierzchni szafek,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2015 i 2016.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2015 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2016 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	1085	90 / 14200	8,3	1141	54 / 8100	4,7

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zaleca producent, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,

- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia / orzeczenia do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny ilości obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno – higienicznego wynika, że bieżący stan sanitarno – higieniczny zakładów uległ znacznej poprawie w stosunku do roku 2015.

W roku sprawozdawczym nałożono o **36** (tj. o **40 %**) mniej mandatów karnych w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku **2016** do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano **167** próbek, tj. o **30%** mniej niż w roku 2015, w którym pobrano **240** próbek.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **74** próbki,
- pod względem organoleptycznym przebadano **3** próbki,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **66** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **64** próbki,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **28** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **12** próbek, tj. **7,1%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi taki sam procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **17** próbek, tj. **7,1 %**.

Pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych nieprawidłową ocenę uzyskało **12** próbek.

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem zanieczyszczeń biologicznych: zanieczyszczenia szkodnikami zbożowo – mącznymi,

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowanych jest **38** piekarni, z których skontrolowano **33**.

W trakcie kontroli w **6** zakładach pobrano **14** próbek sanitarnych – wytrzepki z koszyków oraz zmiotek, z czego **11** próbek zostało zdyskwalifikowanych.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych wydano **5** decyzji administracyjnych – nakazujących na przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji wszystkich pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych zakładu oraz zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego wyposażenia zakładu używanego do wypieku wyrobów piekarniczych – koszyczków poprzez ich skuteczną dezynsekcję.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2016 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono **26** kontroli, głównie w sklepach mało - i wielkopowierzchniowych, jak również w innych obiektach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów zakładów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia uwzględniane były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli zakładów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowała się **1** wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz **9** miejsc wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **5** miejsc obrotu, gdzie przeprowadzono w sumie **5** kontroli sanitarnych.

W roku 2016 przeprowadzono **2** kontrole sanitarne w **2** obiektach obrotu kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków.

W roku 2016 w ewidencji znajdowało się **8** obiektów obrotu kosmetykami.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowaną do prowadzonego zakresu działalności.

Pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu kosmetykami znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **2** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **4** próbki kosmetyków.

6. Akcje

W 2016 roku pracownicy sekcji Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku wraz z pracownikami sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2016 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	14	14	14	0	0	0	0	0	0	-
2.	Współpraca z Wojskowym Inspektoratem Weterynarii we Wrocławiu	NS.HŻŻ i WIW	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
3.	Szlaki turystyczne	NS.HŻŻ	54	54	54	0	0	0	1	100	2 zalecenia doraźne	-
4.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	7	5	8	0	0	0	0	0	0	1 kontrolę przeprowadzono z udziałem przedstawiciela PLW
5.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	9	9	9	0	0	0	0	0	0	-
6.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	10	10	10	0	0	0	0	0	0	-

7.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	8	2	2	0	0	0	0	0	0	0	W ramach czynności kontrolnych pobrano 2 próbki żywności – posiłki do badań laboratoryjny la. Stwierdzono nieprawidłó wości pod względem mikrobiologi cznym w 1 przebadanej próbce.
8.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	20	18	18	0	0	0	0	0	0	0	-
9.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedającymi lody porcjowane	NS.HŻŻ	9	9	9	1	0	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadz onych kontroli pobrano 10 próbek lodów z automatu
10.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	45	7	7	0	0	0	0	0	0	0	W ramach przeprowadz onych kontroli dokonano 7 pomiarów tłuszczu
11.	Akcja Żłobki 2016	NS.HŻŻ	3	3	3	0	0	0	1	100	0	0	Stwierdzono naruszenie wymagań higienicznyc h i technicznych

12.	Akcja związana z „Planem działania na 2016 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r.”	NS.HŻŻ i WIORIN	1	1	2	0	0	0	0	0	0	-
13.	Światowe Dni Młodzieży 2016	NS.HŻŻ	19	19	19	0	0	0	1	100	0	Stwierdzono uchybienia stanu sanitarno - higienicznego
14.	Szpitaly psychiatryczne	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
15.	Żywienie pacjentów w szpitalach	NS.HŻŻ	1	1	1	0	0	0	0	0	1 zalecenie dot. dostosowania żywienia do obowiązujących norm i przepisów	-
RAZEM		-	202	154	158	1	0	0	3	300	3 zalecenia doraźne	-

7. Interwencje

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem: **34**, w tym anonimowych: **10**;

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem: **29**, w tym anonimowych: **6**; zasadnych: **7**, w tym anonimowych zasadnych: **1**;

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem: **1**, w tym anonimowych: **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych /niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zły stan sanitarno – higieniczny	15	12	11	0/5	4/750	5/6	1	-	PPIS w Gliwicach
2.	Zła jakość zdrowotna żywności	18	16	16	0/1	1/400	1/15	-	-	-
3.	Nieprawidłowe żywienie dzieci w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego	1	1	1	0/1	0/0	1/0	-	-	-
SUMA		34	29	28	0/7	5/1150	7/21	1	-	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie tarnogórskim, podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2016 ilość przyjętych i rozpatrzonych interwencji zmniejszyła się o **29,3 %** w porównaniu do roku 2015, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **41** interwencji.

Wnioski

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2016 nieznacznie się zwiększyła w stosunku do roku 2015, co świadczy o pogorszeniu warunków sanitarno - technicznych w skontrolowanych zakładach.
3. W roku sprawozdawczym nałożono znacznie mniejszą ilość mandatów karnych za brak bieżącego stanu sanitarno - porządkowego w zakładach w porównaniu do roku ubiegłego.
4. Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP. Również w mniejszym stopniu wśród kontrolowanych zakładów stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego, co wskazuje na dużą świadomość klientów korzystających z usług obiektów, jednakże większość przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2016 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2015 roku. Przyczyny kwestionowania próbek w 2016 roku to zanieczyszczenia biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczanej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli

Łącznie w 2016r. w ramach nadzoru terenowo-laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **500** próbek wody, w tym przebadano pod względem:

- bakteriologicznym -**439**
- fizykochemicznym – **342**

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczanej do spożycia i zarządców pływalni wynosiła **772**.

Wydano **9** decyzji: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **4** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania i przesyłania wody do spożycia, **4** dot. legionelli.

Zarejestrowano **1** interwencję: brak kompetencji.

1. Ocena jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie powiatu 138,6 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę- ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody na terenie powiatu w m³/d: śr. 18651*

W 2016r na terenie powiatu tarnogórskiego, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **246** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **238** pod względem bakteriologicznym -**187**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, azotany, azotyny żelazo, rtęć, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **9** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **21** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczanej do spożycia wynosiła **418**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (zapach, mętność, mangan żelazo, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **11** próbkach wody.

Liczba awarii ogółem – **267**

MIASTO RADZIONKÓW

- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – śr. 1893 (SUW Bibiela, SUW Miedary) ;dystrybutor: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Radzionkowie*

W 2016r na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **10** próbek wody. Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie dopuszczalnej

wartości mętności stwierdzono w **1** próbce wody a niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego również w **1** próbce (Enterokoki).

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Radzionków wynosiła **41**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła **43**.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 3750** (SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach*
 - *woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych – Opatowice, uj. nr 3 ul. Opolska, SUW Koehler (łączna produkcja **śr. 2460**)*
 - *woda dostarczana z SUW GCR „Repty” i uj.CHM – **śr. 2209**(zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry)*
 - *woda pochodząca z ujęcia Parku Wodnego w Tarnowskich Górach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 100***

Miasto Tarnowskie Góry zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociągowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, uj. nr III, ul. Opolska, i Stacja Uzdatniania Wody Koehler oraz zakupywaną przez to Przedsiębiorstwo z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów. S.A. Katowice – Stacja Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda ze Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach oraz z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach, ul. Zagórska eksploatowanego przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.

Z uwagi okresowe przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności, żelaza oraz nieakceptowalny zapach w wodzie z ujęcia Strzybnica, w sierpniu 2016r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach podjęło decyzję o wyłączeniu go

z eksploatacji. Dotychczasowi odbiorcy wody z tego ujęcia zostali zasileni wodą dostarczaną z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach.

W 2016r w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **82** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **82** próbek wody i bakteriologicznym - **45** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, azotyny, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **4** próbkach wody a niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$) w **3** próbkach wody .

Z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości sumy TRI i TETRA w wodzie dostarczanej Stacji Uzdatniania Wody Koehler ,Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach z dniem 31.08.2016r.podjęło decyzję o czasowym wyłączeniu jej eksploatacji.

Dotychczasowi odbiorcy wody z tego ujęcia zostali zasileni wodą dostarczaną z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach oraz zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice.

Po przeprowadzeniu działań naprawczych (wymiana złóż) przeprowadzone badania kontrolne nie wykazały przekroczeń i wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

Pozostałe stwierdzone okresowo przekroczenia nie stanowiły potencjalnego zagrożenia dla zdrowia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. oraz Agencję Inicjatyw Gospodarczych S.A. Tarnowskie Góry i SP ZOZ 'Repty' Górnośląskie Centrum Rehabilitacji Tarnowskie Góry kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Tarnowskie Góry wynosiła **121**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan, zapach, suma TRI i TETRA) stwierdzono w **3** próbkach wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Tarnowskich Gór oceniono jako przydatną do spożycia.

Tym niemniej woda z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego wykazuje wysoką zawartość chromu, która jest niestabilna i okresowo bliska górnej granicy normy.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła **117**.

MIASTECZKO ŚLĄSKIE

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 718 (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach*

W 2016r na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **12** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **12** próbek wody i bakteriologicznym - **6** próbek wody.

Niepotwierdzone przekroczenie dopuszczalnej wartości rtęci stwierdzono w **2** próbkach wody (SUW Bibiela eksploatowana przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach).

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Miasteczko Śląskie wynosiła **29**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Miasteczka Śląskiego oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii sieci wodociągowej wynosiła – **4**.

MIASTO KALETY

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 906 (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Miasto Kalety*

W 2016r na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **4** próbki wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miasto Kalety kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej na terenie miasta Kalety wynosiła **15**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Miasta Kalety w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Kalet oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych .

GMINA KRUPSKI MŁYN

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociągowych SUW Kolonia Ziętek, SUW Potępa, SUW Krupski Młyn ul.Główna – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 520 m³/d***
 - *woda pochodząca z ujęcia Ośrodka Harcerskiego w Borowianach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej- **śr. 30***

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **11** próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminę Krupski Młyn kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **22**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminy Krupski Młyn w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **11**.

GMINA TWORÓG

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociągowych SUW Tworóg, Połomia, Mikołeska, Wojska i ujęcie Boruszowice – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 1100***
 - *woda pochodząca z ujęcia Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w budynku użyteczności publicznej- **śr. 50***

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **29** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **23** próbki wody i bakteriologicznym - **25** próbek wody. Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla

zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności i żelaza stwierdzono w **1** próbce wody .

Na przełomie czerwca i lipca 2016r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego w **6** próbkach wody (bakterie grupy coli), pobranych z wodociągów Tworóg i Wojska.

W związku z powyższym powiadomiono eksploatatora ujęcia Zakład Usług Komunalnych sp. zo.o. w Tworogu o nieprzydatności wody do spożycia z zaleceniem podjęcia działań naprawczych i powiadomienia odbiorców o spożywaniu wody wyłącznie po przegotowaniu. Po zakończeniu działań naprawczych PPIS w Bytomiu przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. w Tworogu kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **33**.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości mętności i manganu stwierdzono w **2** próbkach wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Usług Komunalnych sp. z o.o. w Tworogu w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych awarii urządzeń wodociągowych wynosiła – **16**.

Zarejestrowano **1** interwencję: brak kompetencji PIS

GMINA ZBROSŁAWICE

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 690** (SUW. Zawada); dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zbroślawice*
 - *woda zakupywana z Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. – **śr. 1,0**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroślawice*
 - *woda zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świętoszowice)- **śr.82**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroślawice*
 - *woda zakupywana z ZUK sp.z o.o. Tworóg (SUW Wojska)- **śr.29**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroślawice*
 - *woda z dostarczana z eksploatowanych przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroślawice SUW Miedary-Kopanina i SUW Zbroślawice - **śr.1040***
 - *woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księży Las (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia-sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – **śr. 95***

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia

pobrano **41** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **41** próbek wody i bakteriologicznym - **30** próbek wody.

W sierpniu 2016r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości wskaźnika mikrobiologicznego w **4** próbkach wody (bakterie grupy coli), pobranych z wodociągu Księży Las.

W związku z powyższym powiadomiono eksploatatora ujęcia tj. Przedsiębiorstwo Nasienne „Księży Las” o nieprzydatności wody do spożycia z zaleceniem podjęcia działań naprawczych i powiadomienia odbiorców o spożywaniu wody wyłącznie po przegotowaniu. Po zakończeniu działań naprawczych PPIS w Bytomiu przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Zbrostawicach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Przedsiębiorstwo Nasienne „Księży Las” sp. z o.o. kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **70**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Zbrostawicach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” sp. z o.o. w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych .

GMINA ŚWIERKLANIEC

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 2058 (SUW Bibiela); dystrybutor: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu*
 - *woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna- śr.1,2*

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **17** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **17** próbek wody i bakteriologicznym - **14** próbek wody.

W marcu w wodzie dostarczanej z ujęcia Nakło Śląskie stwierdzono obecności bakterii grupy coli (**3** próbki wody). Dla jej odbiorców obowiązywał wymóg spożywania wody po przegotowaniu.

Po przeprowadzeniu przez eksploatatora działań naprawczych jakość wody uległa poprawie i ponownie dopuszczono ją do spożycia bez żadnych obwarowań .

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu i Górnośląskie Przedsiębiorstwo

Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **42**.

Przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność i żelazo) stwierdzono w **5** próbkach wody. Stwierdzone przekroczenia nie stanowiły potencjalnego zagrożenia dla zdrowia

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Świerklańcu i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **46**.

GMINA OŻAROWICE

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –śr. 192; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – śr. 42,9; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tapkowice łączna ilość produkowanej wody (śr. prod. 684)*

W 2016r na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **40** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym **38** próbek wody i bakteriologicznym - **40** próbek wody.

Niepotwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, azotany) stwierdzono w **1** próbce wody a mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C) w **4** próbkach wody.

Tym niemniej, w oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z tendencją do okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupywana z GZGWiK Mierzęcice lub GPW Katowice.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **45**.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie dopuszczalnej wartości mętności stwierdzono w **1** próbce wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarówicach w 2016r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **30**.

2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli

W 2016r na nadzorowanym terenie czynne były 4 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 3 kryte i 1 odkryta) i 2 baseny odkryte, które nie spełniają kryteriów pływalni oraz 3 miejsca wykorzystywane do kąpieli, w tym 2 zorganizowane na zbiorniku wody powierzchniowej „Nakło-Chechło”, gm. Świerklaniec i 1 na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach.

W 2016r w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **92** próbki wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Escherichia coli, chlor wolny, pH, potencjał redoks i chloroform,.

Ponadto Państwowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach

W 2016r liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **354**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Pseudomonas aeruginosa , Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, chlor wolny, chlor związany, pH, potencjał redoks, i chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Również w ramach nadzoru bieżącego prowadzonego przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **7** próbek wody z basenów odkrytych, które nie spełniają kryteriów pływalni :Radzionków Księża Góra, ul. Księżogórska 90 i Krupski Młyn ul. Główna. Obydwa obiekty dopuszczono do eksploatacji.

Na podstawie otrzymanych wyników badań i wizualnych ocen (kontrola wewnętrzna prowadzona przez organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli) oraz przeprowadzonej kontroli urzędowej wodę w uruchomionych w sezonie 2016r. miejscach wykorzystywanych do kąpieli oceniono jako przydatną do kąpieli (**10** próbek; **12** ocen wizualnych).

Jedynie z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości bakterii Escherichia coli oraz negatywną ocenę wizualną wody (zakwit sinic) w miejscu wykorzystywanym do kąpieli zorganizowanym na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach (zbiornik górny Ośrodek Wypoczynkowy „U Rzepki”) w okresie od 17.08.2016r. do 19.08.2016r. woda była nieprzydatna do kąpieli.

Przeprowadzona w dniach 17.08.2016r. i 19.08.2016r. kontrola urzędowa wykazała poprawę jakości wody i w oparciu o ocenę wizualną i wyniki badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu w dniu 19.08.2016r. ocenił wodę jako przydatną do kąpieli.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **33** obiektach, w tym: szpitale-**2**; domy pomocy społecznej-**6**; hotele-**4**; domy wycieczkowe -**1**; inne świadczące usługi hotelarskie-**15**; internaty-**1**; noclegownia-**1**; ośrodek szkolno-wychowawczy-**1**; specjalne ośrodki wychowawcze-**1**; młodzieżowy ośrodek socjoterapii-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **5** obiektach, w tym:

- szpital -2
 - Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy im. dr B. Hagera, Tarnowskie Góry, ul. Pyskowicka 47-51-1
 - Ośrodek Leczniczo - Rehabilitacyjny "Pałac Kamieniec" sp. z o.o., Kamieniec, ul. Polna 2
- młodzieżowy ośrodek socjoterapii -1 (Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Zgromadzenia Córek Bożej Miłości, Wojska, ul. Zakładowa 8)
- inne świadczące usługi hotelarskie-1 (Pokoje Gościnne, Nowa Wieś Tworoska, ul. Leśniczówka 23)
- ośrodek szkolno-wychowawczy -1 (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7A)

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Wydano **4** decyzje, w tym **1** z terminem natychmiastowej wykonalności(Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy im. dr B. Hagera, Tarnowskie Góry, ul. Pyskowicka 47-51-1).

Do końca 2016r przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w **3** obiektach (szpital-**2**; ośrodek szkolno-wychowawczy-**1**).

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła również w **1** obiekcie (Dom dla Bezdomnych Mężczyzn Tarnowskie Góry, ul. Sienkiewicza 48), w którym w 2013 r. stwierdzono skolonizowanie sieci.

W pozostałych obiektach nadal podejmowane są działania naprawcze.

Ogółem w 2016r na obecność bakterii legionella pobrano **150** próbek wody, w tym zakwestionowano – **21**

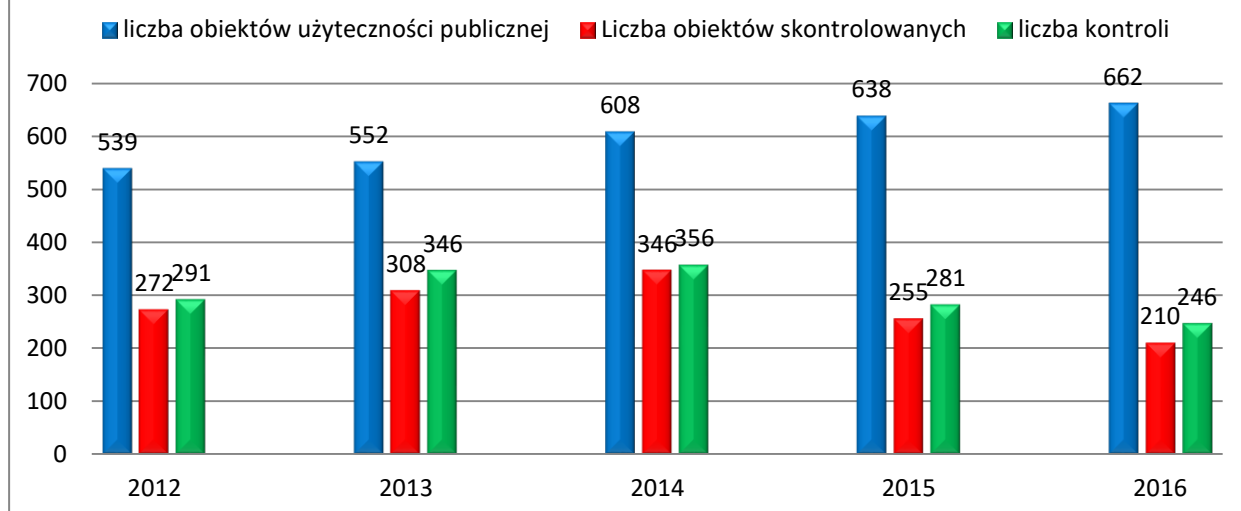
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 210 obiektach użyteczności publicznej, spośród 662 ujętych w ewidencji, co stanowi 31 %. Kontrolami objęto między innymi:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 102 obiekty, spośród 231 ujętych w ewidencji, co stanowi 44%,
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 31 obiektów spośród 53 zewidencjonowanych, co stanowi 58,5 %,
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 5 spośród 7 zewidencjonowanych, co daje 71%,
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 4 tzn. wszystkie zewidencjonowane obiekty,
- w ewidencji znajdują się również 2 obiekty przeznaczone do pływania. Kontrole przeprowadzono w obydwóch obiektach i oceniono je jako dobre.
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 4 zakłady spośród 12 zewidencjonowanych, co stanowi 33 %,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 2 z 19, czyli 10,5 %,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków spośród 56 zewidencjonowanych obiektów skontrolowano 21, tj. 37,5 %,
- zakłady karne – czterokrotnie skontrolowano jedyny zakład karny zlokalizowany na terenie powiatu.
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna, prosektorium, tereny rekreacyjne, port lotniczy) – skontrolowano 34 obiekty spośród 236 zewidencjonowanych, co stanowi 14%.

Reasumując, bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczył licznych i różnorodnych grup obiektów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 246 kontroli sanitarnych.

Ewidencja obiektów użyteczności publicznej



Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, port lotniczy, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji jest 12 domów pomocy społecznej, w tym 6 placówek niepublicznych zapewniających opiekę całodobową, 3 całodobowe publiczne domy pomocy społecznej i 3 dzienne domy pomocy społecznej. Skontrolowano 4, w tym 3 obiekty zapewniające całodobową opiekę i 1 dzienny dom pomocy społecznej.

Pomieszczenia skontrolowanych domów pomocy społecznej, dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego. Oprócz kompleksowego wyposażenia, w obiektach całodobowych zapewniona jest opieka lekarsko - pielęgniarska.

W 2016 r. w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – technicznych uzasadniających wydanie decyzji nakazujących ani nieprawidłowości sanitarno – higienicznych stanowiących podstawę do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS w Bytomiu znajdują się ogółem 53 obiekty, w tym 6 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy i 45 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 hotele, w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Jeden hotel skontrolowano dwukrotnie, raz w ramach bieżącego nadzoru i raz w związku z interwencją, która okazała się niezasadna. Hotele dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi, mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych.

Oprócz hoteli, w ciągu minionego roku skontrolowano 1 dom wycieczkowy oraz 28 innych obiektów, wchodzących w skład pozostałej bazy noclegowej, w których przeprowadzono 30 kontroli.

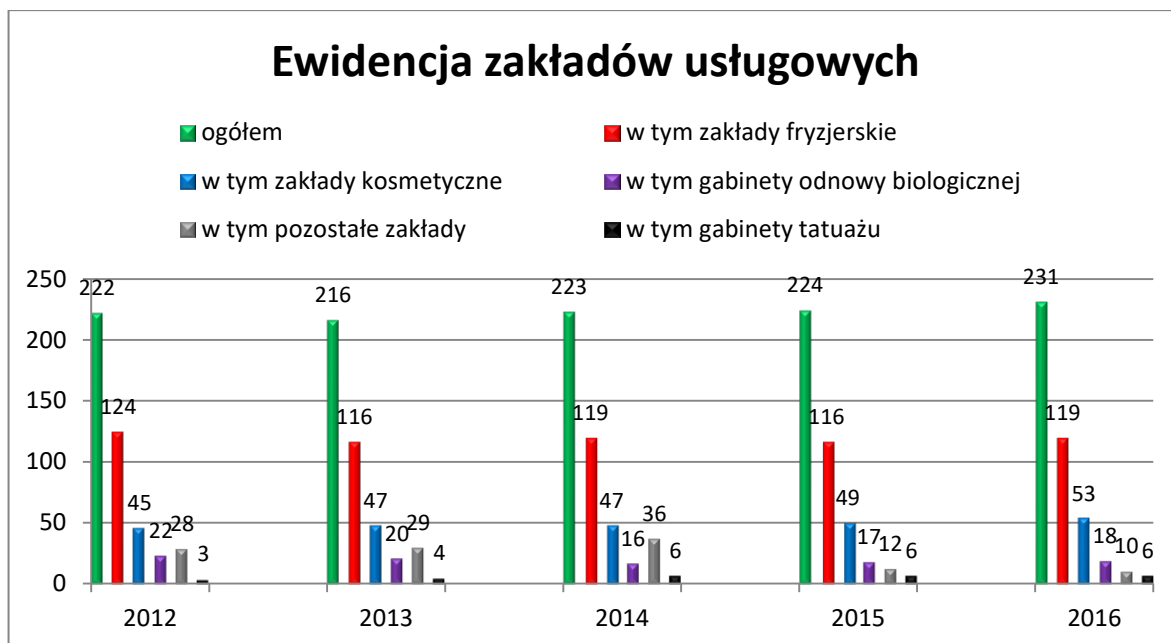
W wyniku kontroli przeprowadzonej w obiekcie świadczącym usługi noclegowe w Pyrzowicach, ul. Wolności 74 – wydano decyzję nakazującą: odnowić powierzchnie ścian we wszystkich pomieszczeniach obiektu w terminie do dnia 31.05.2016r. Nakaz decyzji nie został wykonany terminowo, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej, w związku z tym zostało wydano upomnienie, następnie podczas kolejnej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie nakazów decyzji.

Wszystkie hotele oceniono jako dobre. Obiekty zaliczane jako pozostała baza noclegowa to przede wszystkim ośrodki stanowiące sezonową bazę noclegową skupioną wokół Zalewu Nakło - Chechło oraz zbiornika wodnego w Kaletach – Zielonej. Wszystkie oceniono jako dobre. Obiekty posiadają estetycznie zagospodarowane, ogrodzone tereny z dostępem do sanitariatów i bieżącej ciepłej i zimnej wody. Przeprowadzone kontrole nie wykazały również nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Podobnie jak w roku 2015r. w wyniku przeprowadzonych kontroli w tej grupie obiektów wydano 1 decyzję nakazującą, nie wydano decyzji unieruchamiających ani nie nałożono mandatów karnych.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji są 231 zakłady należące do tej grupy obiektów, w tym: 119 to zakłady fryzjerskie, 53- kosmetyczne, 6- tatuażu, 18- odnowy biologicznej, 35- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.



W 2016 roku skontrolowano 102 zakłady, przeprowadzono 126 kontroli sanitarnych. Nałożono 9 mandatów karnych na łączną kwotę 900,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: brak opracowanych, wdrożonych i zaopiniowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydawano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości technicznych, w 2016r. wydano 1 decyzję administracyjną, której nakazy wykonano terminowo, co potwierdzono podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej.

W stosunku do roku 2015r. w roku sprawozdawczym wzrosła liczba nałożonych mandatów karnych z 5 do 9 natomiast zmalała liczba postępowań administracyjnych w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości sanitarno – technicznych z 3 do 1.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowym, 1 dworcem autobusowym. W minionym roku skontrolowano obydwa obiekty, które podobnie jak w roku ubiegłym oceniono jako dobre. Na terenie wymienionych obiektów na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w koszach, zamiatanie podłoża itp., a także prace konserwacyjne.

5. Port Lotniczy

Jedynym obiektem w tej grupie pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w nim

2 kontrole. Jedną kontrolę przeprowadzono w związku z realizacją planu kontroli, drugą doraźną w związku z koniecznością wzmożenia nadzoru sanitarnego w ramach przygotowań do Światowych Dni Młodzieży w 2016r. Obiekt oceniono jako dobry, spełniający standardy europejskie.

6. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 7 ustępów publicznych. Przeprowadzono w nich 5 kontroli. Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy. Ocena tej grupy obiektów jest zbieżna z oceną z 2015r.

7. Baseny kąpielowe

Na terenie powiatu tarnogórskiego funkcjonują 4 obiekty obejmujące baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 1 baseny odkryty - sezonowy. Skontrolowano wszystkie baseny, w których przeprowadzono 5 kontroli. W ewidencji znajdują się również 2 obiekty przeznaczone do pływania. Skontrolowano obydwa, przeprowadzono 2 kontrole. Oceniono je również jako dobre.

W roku sprawozdawczym dwukrotnie skontrolowano Park Wodny w Tarnowskich Górach, ul. Obwodnica 8. Jedna kontrola obejmowała ocenę stanu sanitarnego obiektu oraz sprawdzenie wykonania nakazów decyzji z 2015r., druga kontrola przeprowadzona była w związku z interwencją, która okazała się niezasadna. Ostatecznie obiekt oceniono jako dobry, nakazy decyzji z 2015r. zostały wykonane w całości. Pozostałe skontrolowane baseny również ocenia się jako dobre. Baseny sezonowe są przed rozpoczęciem każdego sezonu letniego zagospodarowywane i odnawiane.

8. Składowiska odpadów komunalnych

Skontrolowane wysypisko śmieci eksploatowane w Tarnowskich Górach podlega Firmie Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o. o. Na terenie składowiska znajduje się budynek biurowo- socjalny z portiernią. W części socjalnej znajduje się jadalnia, szatnie, natryski oraz sanitariaty. Budynek jest ogrzewany, wyposażony w bojler do ogrzewania wody. Dezynfekcja natrysków oraz wc prowadzona jest na bieżąco. Pracownicy wyposażeni są w odzież ochronną, mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Teren jest ogrodzony. W skład składowiska, poza budynkiem biurowo- socjalnym, wchodzi zbiorniki odcieków, waga, pompownie, brodzik do mycia kół samochodowych. Zastosowana jest strefa ochronna w postaci pasa zieleni. Na podstawie przeprowadzonej w roku sprawozdawczym kontroli składowisko oceniono jako dobre, nie stwierdzono naruszeń przepisów.

9. Akcje i współpraca z innymi jednostkami i podmiotami

W roku sprawozdawczym przeprowadzono dwuetapowe działania w ramach realizacji Kampanii Społecznej: „Mam świadomość jak być zdrowym”. Działania adresowane były do personelu zakładów usługowych: fryzjerzy, kosmetyczki, tatuażyści, personel gabinetów odnowy biologicznej. Zadania I etapu Kampanii były realizowane we współpracy z Sekcjami: Higieny Pracy, Epidemiologii, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego i Oświaty Zdrowotnej. Realizacja II etapu prowadzona była przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska, którzy prowadzili wizyty w zakładach usługowych, mające na celu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług, w efekcie czego 15 zakładów z terenu powiatu tarnogórskiego oceniono pozytywnie.

10. Interwencje

W 2016r. z terenu powiatu tarnogórskiego wpłynęło ogółem 19 interwencji, z których 15 spraw rozpatrzył PPIS w Bytomiu, 3 bez wstępnego rozpoznania 1 po wstępnym rozpatrzeniu przekazano do innych organów zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową. Były to sprawy: dot. złego stanu sanitarnego budynku - przekazana do PINB w Tarnowskich Górach; dot. nieczystości płynnych - przekazana do WIOŚ w Katowicach, dot. niewłaściwego gospodarowania odpadami komunalnymi - przekazana do Urzędu Miasta Tarnowskie Góry i 1 interwencja została przekazana do ŚPWIS w Katowicach, jako organu sprawującego nadzór sanitarny nad obiektem.

W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 15 kontroli, wydano 1 decyzję nakazującą oraz nałożono 1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100zł.

Interwencje dot. następujących spraw: zagrożenia gryzoniami, zwierzętami, insektami (3); złego stanu sanitarnego posesji (1); niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej (9); złego stanu sanitarnego budynków (1); awarii kanalizacyjnych (4); nieczystości płynnych (1).

W roku sprawozdawczym zasadna okazała się 1 interwencja która dot. niewłaściwego stanu sanitarnego obiektu użyteczności publicznej - Zakładu Fryzjerskiego w Kaletach ul. Rogowskiego 3. Kontrola wykazała nieprawidłowości sanitarno – techniczne i sanitarno – higieniczne, co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej i nałożeniem mandatu karnego na kwotę 100 zł. Decyzją PPIS w Bytomiu nakazano wymienić zniszczone listwy przypodłogowe, zapewnić gładką, zmywalną powierzchnię sprzętów, narzędzi i powierzchni, zapewnić gładką, wodoodporną powierzchnię ściany przy punkcie wodnym w pomieszczeniu socjalnym, odmalować ściany i sufity. Wraz z nałożeniem mandatu karnego wydano zalecenia doraźne. Nakazy decyzji oraz zalecenia doraźne zostały wykonane terminowo, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

W pozostałych przypadkach osoby odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu sanitarnego w obiektach, usuwali nieprawidłowości bez konieczności wszczynania postępowania administracyjnego.

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego, liczba zgłoszonych interwencji zwiększyła się o 2, natomiast liczba zasadnych interwencji uległa zmniejszeniu o 2.

Wnioski:

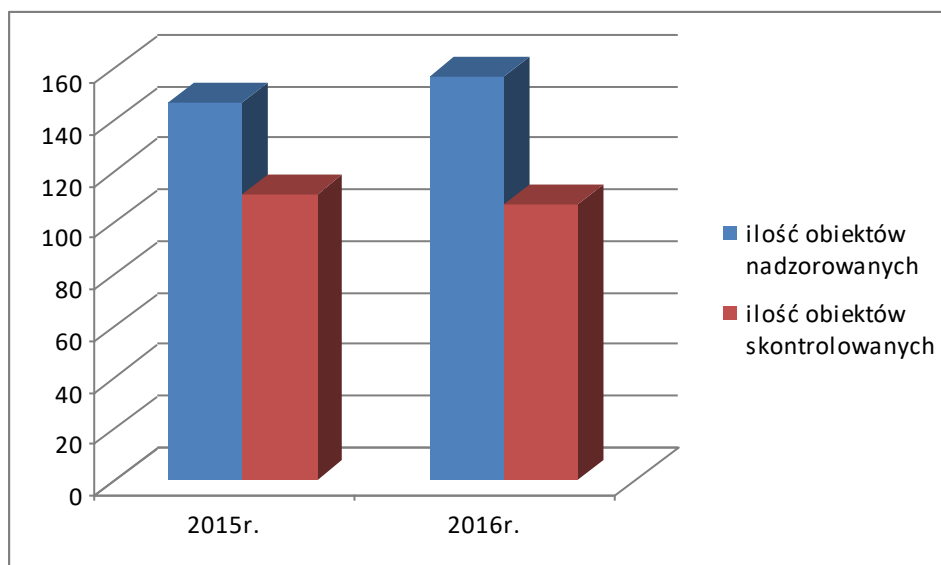
1. W dalszym ciągu, (od 2012r.), brak podstawy prawnej regulującej szczegółowe wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej, co daje podstawy do dużej swobody interpretacji nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli w zakładach usługowych.
2. Kontrole w obiektach użyteczności publicznej obejmowały sprawdzenie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty posiadają w widocznych miejscach oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie. W czasie trwania roku sprawozdawczego, podczas kontroli informowano osoby kontrolowane o konieczności uzupełniania znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych o papierosy elektroniczne, co wynikało ze zmian wprowadzonych do ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
3. Przed rozpoczęciem i w trakcie trwania sezonu letniego sprawowany jest wzmożony nadzór nad obiektami skupionymi wokół miejsc wykorzystywanych do wypoczynku. Takie działania uzasadnia zwiększone ryzyko szerzenia się chorób zakaźnych, któremu sprzyja wysoka temperatura i zagęszczenie ludności wokół miejsc rekreacyjnych.
4. Kontrole przeprowadzone w obiektach użyteczności publicznej wykazały, że większość skontrolowanych obiektów została oceniona jako dobre, spełniające wymagania sanitarno-higieniczne.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2016r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 157 obiektów, skontrolowano w tym okresie 107 obiektów, co stanowi 68,1%.

W porównaniu do roku 2015r. sytuację ilustruje poniższy wykres.



Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2015 zwiększyła się. W roku sprawozdawczym utworzono 12 nowych placówek:

1. Niepubliczne Przedszkole „Bystrzaki” z Oddziałami Integracyjnymi, Kalety, ul. Lompy 2
2. Przedszkole Publiczne „Tęczowy ogród” Tarnowskie Góry, ul. Ogrodowa 12
3. Przedszkole Niepubliczne „Centrum rozwoju dziecka”, Tarnowskie Góry, ul. Sielanka b/n
4. Niepubliczny oddział przedszkolny Aneta Pasieka, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27
5. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Bystrzaki”, Kalety, ul. Lompy 2
6. Sala zabaw, Tarnowskie Góry, ul. Morcinka 26
7. Klub Dziecięcy „Miluś”, Kalety, ul. Lubliniecka 2
8. Klub Dziecięcy „Milu-Art”, Tarnowskie Góry, ul. Morcinka 26
9. Niepubliczny Żłobek „Smoczusie”, Miasteczko Śląskie, ul. Dworcowa 24
10. Ośrodek Rekreacyjno-Szkoleniowy, Kalety, ul. Szkolna 6
11. Ośrodek nauki jazdy konnej dla dzieci, Zbrostawice, ul. Wolności 28
12. Salezjańska Szkoła Podstawowa, Tarnowskie Góry, ul. Śniadeckiego 1

W 2016r. uległy likwidacji 2 placówki:

- Jednooddziałowy Żłobek Niepubliczny „Bajkowy Zameczek”, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27
- Ośrodek „Tęcza” Danuta Zalewska, Radzionków, ul. Knosały 61a.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2016r. pod nadzorem ogółem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowały się 63 szkoły różnych typów w tym:

- 26 szkół podstawowych;
- 10 gimnazjów;
- 1 liceum ogólnokształcące;
- 2 policealne;
- 3 specjalne
- 21 zespołów szkół.

W 2016r. skontrolowano 45 placówek na terenie powiatu tarnogórskiego, w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie.

W porównaniu do roku 2015 zmniejszyła się liczba nowych decyzji nakazujących. Wydano 7 decyzji administracyjnych nakazujących terminowych dotyczących:

1. Szkoła Podstawowa nr 9 Tarnowskie Góry ul. Korczaka 2
 - zły stan techniczny sufitów w sali zajęć i korytarzu
2. Szkoła Podstawowa nr 12 w ZSP nr 3 Tarnowskie Góry ul. Żeromskiego 64
 - zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny podłogi w świetlicy oraz ścian, sufitu w sali gimnastycznej i szatni bloku sportowego
3. Zespół Szkolno-Przedszkolny–Szkoła Podstawowa nr 2 Miasteczko Śląskie ul. Harcerska 5
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny ścian i sufitu magazynie sprzętu sportowego
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny pomieszczeń sanitarnych dla dzieci i personelu
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny podłóg (w salach zajęć, szatni, korytarzu i świetlicy)
4. Żłobek Niepubliczny Tarnowskie Góry ul. Broniewskiego 27
 - brak zapewnienia co najmniej 2 pomieszczeń w lokalu, w tym 1 przystosowanego do odpoczynku dzieci
5. Gimnazjum nr 1 Tarnowskie Góry ul. Sobieskiego 5
 - zły stan techniczny wykładziny podłogowej w sali zajęć
6. Zespół Szkół i Przedszkola Kalety ul. Orzeszkowej 10
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny ścian i sufitów na korytarzach

- brak osłon punktów świetlnych na korytarzu
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny nawierzchni dojścia do szkoły.
7. Szkoła Podstawowa, Tworóg, ul. Szkolna 15
- zły stan techniczny nawierzchni placu szkolnego.

Wydano 12 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu z rokiem 2015 liczba ta uległa zmniejszeniu.

Na Szkołę Podstawową nr 1 w Radzionkowie, przy ul. Knosały 16 wydano w 2011r. decyzję administracyjną z terminem wykonania do 30.09.2017r. po 7 prolongatach dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń sanitarnych dla uczniów, co powoduje pogorszenie się stanu sanitarno-higienicznego w/w pomieszczeń.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 10 decyzji wydanych w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu do 2015r. uległa dwukrotnemu zwiększeniu
Wykonano w całości decyzję w następujących szkołach:

1. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, Nakło Śląskie, ul. Morcinka 9
 - zapewniono prawidłową nawierzchnię dojścia do placówki
2. Gimnazjum nr 4, Tarnowskie Góry, ul. Janasa 11
 - zapewniono prawidłowe ogrodzenie placówki
3. Gimnazjum w Ożarówicach, ul. Szkolna 10
 - doprowadzono do właściwego stanu technicznego dach w placówce
4. Gimnazjum w Miasteczku Śląskim, ul. Dworcowa 8
 - doprowadzono do właściwego stanu technicznego podłogi
5. Szkoła Podstawowa nr 2, Radzionków, ul. Szymały 36
 - zapewniono osłony grzejników c.o.
 - doprowadzono do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego szatni dla uczniów
6. Gimnazjum w Świerklańcu, ul. Źródłana 3
 - doprowadzono do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczenia sanitarne dla uczniów
7. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Tarnowskie Góry, ul. Słowackiego 34
 - odmalowano salę gimnastyczną i gabinet higienistki szkolnej
8. Szkoła Podstawowa nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Korczaka 2
 - doprowadzono do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego podłogę na korytarzu
9. Szkoła Podstawowa nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Korczaka 2
 - odmalowano sufity w placówce
10. Szkoła Podstawowa w ZSP w Wojsce, ul. Szkolna 12
 - doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchni dojścia do placówki.

We wszystkich placówkach szkolnych jest odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach współpracy z pielęgniarką szkolną w 10 szkołach podstawowych i gimnazjach wykonano badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów zgodnie z wytycznymi

GIS. Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1415 uczniów. W większości placówek w oddziałach szkolnych odnotowano przekroczenia przyjętych norm. Wyniki w formie tabelarycznej zostały przesłane dyrektorom szkół, z uwzględnieniem zarówno niskiej 10% jak i wysokiej 15% normy, celem wykorzystania w ramach profilaktyki zdrowotnej.

Przedszkola i inne formy

W 2016r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 58 przedszkoli, w tym 24 na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W roku sprawozdawczym pozytywnie zaopiniowano:

- Niepubliczne Przedszkole „Bystrzaki” z Oddziałami Integracyjnymi, Kalety, ul. Lompy 2
- Przedszkole Publiczne „Tęczowy ogród” Tarnowskie Góry, ul. Ogrodowa 12
- Przedszkole Niepubliczne „Centrum rozwoju dziecka”, Tarnowskie Góry, ul. Sielanka b/n
- Niepubliczny oddział przedszkolny Aneta Pasieka, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27

Nowe placówki spełniają wysokie standardy stanu sanitarno-higienicznego, technicznego i wyposażenia.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 51 kontroli przedszkoli. Liczba ta w porównaniu z 2015r. uległa zwiększeniu.

Wydano 8 nowych decyzji administracyjnych nakazujących - liczba tych decyzji uległa zwiększeniu. Decyzje te dotyczyły następujących placówek:

1. Przedszkole nr 13 w ZSP nr 3, Tarnowskie Góry, ul. Żeromskiego 64
 - zły stan techniczny podłóg w salach zajęć.
2. Gminne Przedszkole nr 8, Przechlebie, ul. Mikulczycka 11
 - brak wyposażenia sal zajęć w meble z certyfikatami.
3. Przedszkole nr 2, Radzionków, Plac Jana Pawła II nr 6
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny ścian i sufitów,
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny podłóg w salach zajęć ,
 - zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny instalacji wod-kan. w pomieszczeniach sanitarnych.
4. Przedszkole nr 1, Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 3
 - brak osłon na grzejnikach c.o. w salach zajęć.
5. Przedszkole nr 2 w ZSP, Miasteczko Śląskie, ul. Harcerska 5
 - zły stan techniczny ogrodzenia placówki.
6. Przedszkole nr 11, Tarnowskie Góry, ul. Mickiewicza 18
 - brak wyposażenia mebli edukacyjnych dostosowanych do zasad ergonomii.
7. Gminne Przedszkole nr 3, Kamieniec, ul. Tarnogórska 2
 - brak wyposażenia mebli edukacyjnych dostosowanych do zasad ergonomii.
8. Przedszkole Nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Zaciszna 11
 - brak wyposażenia sal zajęć w odpowiednie meble edukacyjne.

Dla 5 placówek wydano decyzje prolongujące - zmieniające termin wykonania nakazów. Liczba decyzji prolongujących w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymuje się na stałym poziomie.

W roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba wykonanych decyzji administracyjnych wydanych w latach poprzednich i wyniosła 4:

1. Przedszkole nr 3 Radzionków ul. Szymały 38
- zapewniono osłony grzejników c.o.
2. Przedszkole nr 21 Tarnowskie Góry ul. Opolska 59
- zakupiono nowe meble edukacyjne
3. Przedszkole nr 4 Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 5
- zakupiono nowe meble edukacyjne
4. Przedszkole nr 6 Tarnowskie Góry ul. Bema 1
- zakupiono nowe meble edukacyjne.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. 5 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Stwierdzono, że wszystkie placówki posiadają place zabaw, które są wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach w ramach profilaktyki zdrowotnej nauczyciele przeprowadzają kontrole czystości głów dzieci zgodnie z procedurami opracowanymi na podstawie stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży. Niektóre z nich w miarę potrzeb zatrudniają pielęgniarki do wykonywania w/w przeglądów.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 10 żłobków, w tym 4 kluby malucha. Skontrolowano 10 obiektów. Jedna kontrola przeprowadzona w wyniku zgłoszonej interwencji w Żłobku Publicznym Nr 1 w Tarnowskich Górach, przy ul. Bema 1 dotyczyła przyjmowanie chorych dzieci do żłobka. Interwencja była bezzasadna.

Wydano 2 nowe decyzje administracyjne, które dotyczyły placówek:

1. Żłobek Niepubliczny, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27
- brak zapewnienia co najmniej 2 pomieszczeń w lokalu, w tym 1 przystosowanego do odpoczynku dzieci
2. Żłobek Publiczny nr 1 - Oddział II, Tarnowskie Góry, ul. Strzybnicka 3
- zły stan techniczny nawierzchni drogi dojazdu do żłobka.

Liczba nowych decyzji w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zwiększeniu.

Wykonano w całości 1 decyzję administracyjną tj. w Publicznym Żłobku nr 1 – Oddział I w Tarnowskich Górach przy ul. Wyszyńskiego 135 doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchnię tarasu.

Podobnie jak w roku ubiegłym utworzono 3 nowe placówki, na które wydano pozytywne opinie sanitarne tj.

- Klub Dziecięcy Miluś, Kalety, ul. Lubliniecka 2
- Klub Dziecięcy Milu-Art, Tarnowskie Góry, ul. Morcinka 26
- Niepubliczny Żłobek Smoczusie, Miasteczko Śląskie, ul. Dworcowa 24.

W 2016r. zlikwidowano jeden żłobek tj. Żłobek Jednooddziałowy Niepubliczny „Bajkowy Zameczek”, Tarnowskie Góry, ul. Broniewskiego 27.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2016r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe, z tego 2 w Tarnowskich Górach i 1 w mieście Kalety oraz 3 warsztaty terapii zajęciowej. Skontrolowano 2 świetlice środowiskowe i 1 warsztat. Stan sanitarno-techniczny placówek wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2016r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie:

- 17 oddziałów w 5 przedszkolach, zmierzono 338 dzieci, z tego 128 dzieci w 10 oddziałach siedziało w niedostosowanych do wzrostu meblach,
- 23 oddziały w 4 szkołach podstawowych, zmierzono 301 dzieci, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zwiększyła się liczba placówek oraz dzieci objętych oceną w w/w zakresie.

W porównaniu do 2015r. liczba wydanych nowych decyzji administracyjnych nakazujących wyposażenie sal zajęć w meble z certyfikatami, dostosowanych do zasad ergonomii zwiększyła się i wynosi 4, dotyczy:

- Gminnego Przedszkola nr 8, Przechlebie, ul. Mikulczycka 11,
- Gminnego Przedszkola nr 3, Kamieniec, ul. Tarnogórska 2
- Przedszkola nr 11, Tarnowskie Góry, ul. Mickiewicza 18
- Przedszkola Nr 9, Tarnowskie Góry, ul. Zaciszna 11.

Natomiast w 3 placówkach w 2016 roku zgodnie z decyzją PPIS w Bytomiu zakupiono nowe meble w:

- Przedszkolu nr 6 Tarnowskie Góry, ul. Bema 1
- Przedszkolu nr 21, Tarnowskie Góry, ul. Opolska 59
- Przedszkolu nr 4, Tarnowskie Góry, ul. Sienkiewicza 5.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty w miarę potrzeb.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli w 2016r. w wytypowanych 23 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia

31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń bloków sportowych: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Miasteczku Śląskim przy ul. Harcerskiej 5, decyzja dot. zaplecza bloku sportowego.

Podobnie jak w roku ubiegłym w bieżącym roku sprawozdawczym wyegzekwowano 1 decyzję wydaną w latach wcześniejszych - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Tarnowskich Górach przy ul. Słowackiego 34 – odmalowano salę gimnastyczną.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków rzadko, w miarę indywidualnych potrzeb.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2015, jak i w 2016r. W żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych):

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2015, jak i 2016 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Zaplecza pracowni chemicznych są uporządkowane. Magazynowane substancje i preparaty chemiczne, które są wykorzystywane w czasie zajęć praktycznych z chemii – przechowywane prawidłowo. Pojemniki prawidłowo oznakowane.

Placówki posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Karty charakterystyki aktualne, udostępniane w czasie kontroli. Substancje i preparaty chemiczne przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach lub w zamykanych zapleczach pracowni. Na wyposażeniu pracowni chemicznych znajdują się apteczki pierwszej pomocy. We wszystkich pracowniach lub na ich zapleczach zapewniono

bieżącą wodę. Większość szkół realizuje zajęcia z chemii wyłącznie w formie teoretycznej, podobnie jak w roku ubiegłym.

W jednej z placówek tj. Publiczne Gimnazjum nr 4 Tarnowskie Góry, ul. Janasa 11 wykonano w całości decyzję, tj. doprowadzono do właściwego stanu technicznego podłogę na zapleczu pracowni chemicznej.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach oceniano gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W jednej z placówek tj. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 Tarnowskie Góry, ul. Słowackiego 34 zrealizowano w całości decyzję dotyczącą złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitu w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń, zdecydowana większość gabinetów posiada nowo zakupione wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują min. regularnych przeglądów czystości skóry głowy dzieci oraz zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów okresowych przeglądów czystości skóry głowy w przypadku podejrzenia wystąpienia wszawicy, odnotowując ten fakt w dokumentacji medycznej.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2016r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 25 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 8 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 460 dzieci i młodzieży. W 5 placówkach prowadzono dożywianie dla dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem ubiegłym zdecydowanie zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2016” zgłoszonych zostało 40 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz 9 w formie wyjazdowej w placówkach sezonowych i w obiektach całorocznych usług hotelarskich. W czasie trwania turnusów skontrolowano 11 placówek, w tym 2 wspólnie z pracownikiem Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 626 dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2015 zmniejszyła się zarówno liczba turnusów wypoczynku letniego, jak i przeprowadzonych w nich kontroli sanitarnych.

W placówkach wypoczynku stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2016r. zgłoszono 2 interwencje w następujących placówkach:

1. Punkt Przedszkolny „Mali Odkrywcy” Kalety, ul. Leśna 20 - interwencja zgłoszona imiennie, dot.: trwającego remontu w godzinach pracy przedszkola. Kontrola odbyła się w dniu 05.04.2016 r., spisano protokół kontroli Nr 88/1202/NS.HD/2016 – interwencja bezzasadna.

2. Żłobek Publiczny Nr 1, Tarnowskie Góry, ul. Bema 1 – interwencja imienna, dot.: przyjmowanie chorych dzieci do żłobka. Kontrola odbyła się w dniu 13.12.2016 r., spisano protokół kontroli Nr 351/1202/NS.HD/2016 – interwencja bezzasadna.

W porównaniu z rokiem 2015 liczba interwencji znacznie się zmniejszyła.

Wnioski:

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie. Gminy dokładają wszelkich starań, aby terminowo realizować zarządzenia ujęte w wydanych decyzjach PPIS w Bytomiu.

W roku 2016 wykonano w całości 16 decyzji administracyjnych nakazujących, wydanych w latach wcześniejszych – w porównaniu z 2015r. realizacja nakazów uległa dwukrotnemu zwiększeniu.

Wydano 17 nowych decyzji administracyjnych. W porównaniu do 2015r. liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie. Wydano 18 decyzji zmieniających termin wykonania – w porównaniu do roku ubiegłego ilość decyzji prolongowanych zmniejszyła się.

W czasie przeprowadzanych kontroli w 2016r. nie wydano zaleceń pokontrolnych w zakresie bieżącej czystości i porządku.

Na terenie działania PPIS w Bytomiu we wszystkich kontrolowanych placówkach opracowane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych, w tym dot. wszawicy- opracowane zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 369 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych,
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przetwórstwa tworzyw sztucznych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na rtęć i jej związki;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników,
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2016 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 129 obiektów, w których przeprowadzono 161 kontroli. W 48 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- Brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;

- Nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- Brak informacji na stanowiskach pracy dot. aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- Przekroczeń NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy powyżej dopuszczalnych norm;
- Brak sporządzonego programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Zapewnienia prawidłowej wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy;
- Zapewnienia skutecznej wymiany powietrza w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Nie wydzielono miejsca, ani pomieszczenia do składowania odpadów medycznych;
- Brak szafek indywidualnych do przechowywania posiłków własnych przez pracowników;
- Uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa;

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- Braku aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki;
- Pracownicy nie zapoznani się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- Brak udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Nie oznakowano właściwie pojemników, zbiorników, rurociągów zawierających substancję chemiczną, mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie dla zdrowia;
- Brak zainstalowanego prysznica bezpieczeństwa do obmycia całego ciała oraz oddzielnego natrysku do przemywania oczu w pomieszczeniach pracy (wykonywane są prace, przy których występuje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkami żrącymi);
- Brak zainstalowanej umywalki w pomieszczeniach pracy (wykonywane są prace z użyciem substancji o właściwościach toksycznych);
- Nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki.

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Brak uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego;
- Brak rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Brak rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Brak przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne;
- Nie opracowano procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dot. pobierania, transportu oraz przetwarzania próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego lub zwierzęcego;
- Nie opracowano procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dot. bezpieczne usuwanie i postępowanie ze skażonymi odpadami;
- Nie opracowano instrukcji postępowania w razie awarii lub wypadku związanych z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego;
- Nie opracowano instrukcji postępowania w razie narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 lub 4 zagrożenia;
- Nie opracowano i wdrożono procedury postępowania poekspozycyjnego, umożliwiającej niezwłoczne udzielenie poszkodowanemu pomocy medycznej oraz zapobieżenie skutkom narażenia, a także objęcie go profilaktyczną opieką zdrowotną po narażeniu zgodnie z aktualną wiedzą medyczną;
- Nie przedstawiono raportu o bezpieczeństwie i higienie pracy w podmiocie leczniczym w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych;
- Nie zastosowano znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym.

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Brak przekazywania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym właściwemu PWIS niezgodnie z obowiązującym wzorem-§ 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- Brak oznakowania stanowisk pracy, zbiorników, instalacji zawierających substancje o działaniu rakotwórczym, mutagennym zgodnie z aktualnym stanem prawnym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 48 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań

i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2016r. w 5 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim - substancje chemiczne: kadm i ołów,
- Kopex S.A. Tarnowskie Góry, ul. Hutnicza – hałas, pyły zaw. SiO₂, drgania mechaniczne;
- Fabryka Maszyn i Urządzeń „TAGOR” S.A. Tarnowskie Góry – hałas,
- „QUINTO” Radzionków, ul. Objazdowa 5-9 – hałas,
- „GEKOPLAST” S.A. Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13 - hałas

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

Strategicznymi podmiotami będącymi producentami na terenie powiatu tarnogórskiego są zakłady: NITROERG Spółka Akcyjna 43-150 Bieruń, Plac Alfreda Nobla 1; Oddział 42-693 Krupski Młyn, ul. Zawadzkiego 1. Przedmiotem działalności spółki jest produkcja: materiałów wybuchowych, produkcja chemikaliów nieorganicznych, produkcja wyrobów chemicznych, produkcja urządzeń i maszyn, sprzedaż hurtowa wyrobów, działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn, towarowy transport drogowy pojazdami specjalistycznymi i uniwersalnymi, prowadzone są prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk chemicznych, prowadzenie składów materiałów wybuchowych pod ziemią i zakładach górniczych, unieszkodliwianie odpadów. Kontrolowane przedsiębiorstwo w systemie REACH pełni funkcję producenta, importera i dalszego użytkownika. Liczba wstępnych rejestracji przekazanych do ECHA- (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 zarejestrowanych substancji – trójnitrorezorcyna, siarczan amonu (VI), azotan V potasu, azotan 2-etyloheksylowy, azydek ołowiu, nitrogliceryna (1,2,3 propanotriol), nitroglikol, siarczan VI potasu, azotan amonu. Dokonano rejestracji właściwej dla 3 substancji: nitrogliceryny, nitroglikolu, azotanu 2-etyloheksylowego w ramach zawartego konsorcjum (data rejestracji 2010r.). Termin rejestracji właściwej azotanu amonu - 31.05.2018r. Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych - siarczan amonu, termin rejestracji właściwej przypada na 31.05.2018r. Kwas siarkowy, kwas azotowy wyodrębniono w procesie denitracji kwasów odpadów po produkcji azotanów alkoholi i są zarejestrowane przez ich wytwórcę (ZA Tarnów).

Produkowany azotan 2-etyloheksylowy (nitrocet) eksportowany jest do krajów skandynawskich i na Białoruś. Kontrolowany zakład jest importerem substancji: 4-azotan

pentaetrylu (pentryt) ze Szwajcarii. Pracodawca przekazuje na bieżąco informację Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych o mieszaninie niebezpiecznej lub mieszaninie stwarzającej zagrożenie, wytwarzanej w zakładzie.

Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. 42-610 Miasteczko Śląskie, ul. Hutnicza 17 w systemie REACH pełni funkcję producenta i dalszego użytkownika. Przedsiębiorstwo jest producentem substancji w postaci własnej: cynk, spiek cynkowo-ołowiowy półprodukt wyodrębniony w miejscu wytwarzania (nie wprowadzany do obrotu) - substancja UVCB, ołów, kadm, metal Dore (zawiera ok. 98 % srebra) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kamień miedziowy (zawiera ołów i miedź) półprodukt transportowany poza miejscem wytwarzania substancja UVCB, kwas siarkowy, gips, żużel granulowany- produkt substancja UVCB. Huta Cynku jest członkiem europejskich konsorcjów zapewniających aktualizację danych niezbędnych do przekazania do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) W skład konsorcjum wchodzi: konsorcjum cynkowe (cynk, spiek, żużel, konsorcjum kadmowe (kadm) , konsorcjum metali szlachetnych (metal Dore). Liczba rejestracji wstępnych wynosi 10, właściwych rejestracji przekazanych do ECHA (Europejskiej Agencji Chemikaliów) podana przez przedsiębiorstwo wynosi 9 (*stop ołowiowo-cynowy -termin rejestracji właściwej przypada na 2018r.*).

Zostały sporządzone raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych.

Przeprowadzono 4 kontrole u dystrybutorów w zakresie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych, w tym produktów biobójczych i detergentów. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań są spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk. Na oznakowaniu opakowania produktów biobójczych podana została tożsamość wszystkich substancji czynnych i ich stężenia w jednostkach metrycznych, numery pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2015r. poz. 1926 ze zm.). Informacje podane na oznakowaniu opakowania kontrolowanych detergentów spełniają wymogi rozporządzenia nr 648/2004/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. Urz. UE L 104 z 8.4.2004, str. 1 ze zm).

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników na rtęć i jej związki przeprowadzono 1 kontrolę sprawdzającą na obiekcie wykorzystującym odczynniki chemiczne zawierające rtęć lub jej związki. W związku z prośbą strony o zmianę terminu wykonania decyzji administracyjnej, wydano decyzję zmieniającą dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

W ramach nadzoru w zakresie kontroli warunków pracy i narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle tworzyw sztucznych przeprowadzono 5 kontroli, w tym 1 kontrolę tematyczną (Ref-4). W 2 zakładach stwierdzono uchybienia w zakresie: przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, braku rejestru czynników szkodliwych w środowisku pracy, obniżenia natężeń czynników

szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W ślad za czym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą oraz 1 upomnienie.

W ramach współpracy z Forum przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach podjęto udział w projekcie REF-4 dotyczącym kontroli przestrzegania przez producentów, importerów i wyłącznych użytkowników obowiązków wynikających z załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH). Przeprowadzono jedną kontrolę u producenta wyrobów (płyt pełnych i komórkowych z tworzyw sztucznych oraz opakowań z płyt komórkowych polipropylenowych) – Gekoplast Spółka Akcyjna 42-693 Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13. Kontrola wykazała, iż producent spełnia wymogi prawne wynikające z załącznika XVII rozporządzenia (WE) 1907/2006 (REACH), wystawia deklaracje zgodności dla produkowanych wyrobów na podstawie dokumentacji producentów surowców (granulatów i barwników), zgodnie z którym wyroby spełniają wymagania Dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20.12.1994r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych. Suma stężeń metali ciężkich, w tym kadmu nie przekracza 100 ppm wagowo (czyli 0,01 % masy tworzywa sztucznego).

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty: ZPUH „Centrochem” Kotuła Sp. J. ul. Zagórska 159 oraz Przedsiębiorstwo Obrotu Produktami Chemii i Metalurgii PROMECH ul. Zagórska 167, zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowano 1 podmiot odpowiedzialny za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktów biobójczych, przeprowadzono kontrolę w firmie „Biotimex” S.C Maria Zając, Marek Kisiel w Krupskim Młynie ul. Zawadzkiego 9 będącej producentem środków do dezynfekcji wanien do hydromasażu, wody basenowej.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji, sporządzone są raporty bezpieczeństwa chemicznego oraz scenariusze narażenia dla zarejestrowanych substancji chemicznych. Dostawcy substancji lub mieszanin w łańcuchu dostaw współpracują, aby spełnić wymagania klasyfikacji, oznakowania i pakowania. Większość przedsiębiorców posiada karty charakterystyki, których układ i treść jest zgodny z załącznikiem I rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010 ze zm) oraz zgodny z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. (Dz.U.UE.L.2015.132.8 z dnia 2015.05.29) - dla substancji i mieszanin wprowadzonych po 01 czerwca 2015r. Oznakowanie opakowań substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie u większości dostawców są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.).

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzi działalność 30 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, benzydinę, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, chromian potasu, dichromian potasu, wodzian hydrazyny, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, tlenki niklu, arsenu III

tlenek (arszenik), fenoloftaleina, tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, tlenek etylenu, smoły węglowe, paki węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, chloroform, bromian potasu, kobaltu chlorek, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi.

Na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach 3 kontrole – 2 kontrole w sklepie „Lucky Club” Tarnowskie Góry, ul. Miarki 1 w trakcie których stwierdzono wprowadzanie do obrotu tzw. „dopalaczy” przez firmę CS Capital Group Sp. z o.o. z Warszawy. Zabezpieczono 90 szt. produktów, co do których istniało podejrzenie że są środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Pobrano 7 szt. próbek, które zostały przebadane przez Laboratorium Toksykologiczne „ToxLab” Sp. z o.o. z Katowic celem identyfikacji substancji zawartych w w/w produktach. Badania wykazały, iż substancje te wykazują działanie psychoaktywne i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz są środkiem zastępczym. Ponadto jedna próbka zawierała substancję psychotropową z grupy IV-P ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W związku z powyższym produkt ten został przekazany Policji. Strona została obciążona karą pieniężną w wysokości 20.000 złotych oraz wydano decyzję administracyjną merytoryczną w zakresie zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych (z art. 44c ust. 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii).

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wniesioną do ŚPWIS interwencją anonimową dot. nielegalnej sprzedaży środków zastępczych w Tarnowskich Górach przy ul. Łotewskiej. Kontrola przeprowadzona w salonie gier „777” pod wskazanym adresem nie potwierdziła sprzedaży dopalaczy.

Dodatkowo prowadzono stały monitoring obiektów, w których w latach ubiegłych wprowadzono do obrotu środki zastępcze. Przeprowadzono łącznie 75 wizytacji i stwierdzono, że sklep „Magic Blow Śmieszne Rzeczy” w Tarnowskich Górach, ul. Rynek 17 Przesmyk prowadzony przez spółkę Havel International Sp. z o.o. z Warszawy jest opuszczony, na drzwiach informacja „do wynajęcia”, co wskazuje na zaprzestanie prowadzenia działalności przez w/w spółkę. Brak śladów prowadzenia jakiegokolwiek działalności.

W związku z potrzebą podniesienia wiedzy pracowników Służby Więziennej w Polsce w zakresie środków zastępczych oraz przygotowanym programem szkoleniowym pt. „Dopalacze – czym są i jak działają” pracownicy Sekcji Higieny Pracy zgodnie z wytycznymi GIS przeprowadzili szkolenie dla pracowników Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach. Ponadto w PSSE w Bytomiu przeprowadzono szkolenie dla pracowników zatrudnionych w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Ośrodkach

Socjoterapii, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zakresie środków zastępczych.

3. Choroby zawodowe

W roku 2016 roku PPIS w Bytomiu wydał 31 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 24 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie . W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylica płuc (1), astma oskrzelowa (1), alergiczny nieżyt nosa (1), przewlekła choroba narządu ruchu (1) oraz obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (2).

W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: pyłami zwłókniającymi, pyłami mąki, sposobem wykonywania pracy oraz hałasem.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2015 i 2016

Numer choroby zawodowej i nazwa	2015r.	2016r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	1	1
poz. 6 – astma oskrzelowa	0	1
poz. 12 – alergiczny nieżyt nosa	1	1
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	1	2
poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	1	0
Razem	4	4

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Tarnowskie Góry i powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2015 nie zmieniła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (4). W roku 2016 roku pojawiły się przypadki, których nie notowano w 2015r.,

tj. astma oskrzelowa (poz. 6 - 1 przypadek), natomiast nie stwierdzono chorób zawodowych z poz. 26 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.

4. Interwencje

W 2016r. wpłynęły 2 wnioski o podjęcie interwencji, które zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- nieprawidłowych warunków higienicznosanitarnych w firmie „Libra” Bielsko-Biała - Zakład w Tarnowskich Górach, ul. Towarowa;
- uciążliwości hałasu dla pracowników biura, emitowanego przez klimatyzator zamieszczony na budynku.

W związku ze zgłoszonymi wnioskami o interwencję przeprowadzono 1 kontrolę, która nie potwierdziła informacji zawartych we wniosku o interwencję.

Drugi wniosek przekazano wg właściwości rzeczowej do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Tarnowskich Górach, a dot. uciążliwości hałasu dla pracowników biura, emitowanego z wentylatora klimatyzacji zlokalizowanej na budynku.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwie występujące w środowisku pracy.
3. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie co w latach ubiegłych.
4. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych można uznać, że liczba stwierdzonych chorób zawodowych się nie zmieniła.
5. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. Nadal trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której ostateczny termin upływa w czerwcu 2018r.
6. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2016 – 2017 pt. „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie” pracownicy promowali wśród pracodawców zrównoważone życie zawodowe. W ramach powyższej kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz namawiali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.

7. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015r. poz. 298 ze zm.) stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia – w widocznym miejscach wywieszane są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.
8. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że ilość obiektów objętych nadzorem zmniejszyła się. W 2016r. całkowicie uległ likwidacji 1 taki obiekt na terenie powiatu tarnogórskiego.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne (hotele, pensjonaty itp.), obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówice, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Powiat tarnogórski swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 64 252,71 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest ok. 74 % powierzchni terenu powiatu tarnogórskiego, z czego ok. 6 % stanowią plany miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2016 roku.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 18 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 1 dot. studium oraz 17 dot. planów,
- b. 6 opinii (w tym 1 negatywną) w sprawie opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w tym: 1 dot. studium oraz 5 dot. planów (w tym 1 negatywną).

Dla powiatu tarnogórskiego zaopiniowano:

Ad a. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Mieszka I i Piotra Skargi,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Pniowiec i Strzybnica w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Chemików, Jagodowej, Westerplatte, Poczty Gdańskiej, Borówkowej, Zagórskiej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Osada Jana i Śródmieście – Centrum w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Słoneczników, Bytomskiej, Ogrodowej, Górnicej, Kard. S. Wyszyńskiego, T. Kościuszki, J. Korczaka i Ks. N. Bończyka,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Obwodnica i Olimpijczyków,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru powierzchniowej eksploatacji w rejonie złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA w Miasteczku Śląskim,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego sołectwo Nowe Chechło,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część południowego obszaru sołectwa Nakło Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część północnego obszaru sołectwa Nakło Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego południową część obszaru sołectwa Świerklaniec,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego centralną i zachodnią część obszaru sołectwa Świerklaniec,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec dla terenów położonych wokół zbiornika wodnego „Zalew Nakło-Chechło”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część obszaru sołectwa Orzech,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety – Zachód”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu Nowej Wsi Tworoskiej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ul. Renarda w Tworogu a ul. Pyskowską w Brynku,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ul. Tarnogórskiej w Brynku,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Mieszka I w Hanusku,

Ad b. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krupski Młyn” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, w rejonie ul. Mieszka I i Piotra Skargi wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru nr 1 położonego przy ul. Księżogórskiej, dla obszaru nr 2 położonego przy ul. Orzechowskiej i ul. HOLEWINY oraz dla obszaru nr 3 położonego przy ul. 27 Stycznia w Radzionkowie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru powierzchniowej eksploatacji w rejonie złoża kruszywa naturalnego OSTRĄ GÓRA w Miasteczku Śląskim wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

oraz negatywnie:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kalety-Zachód” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ad. 2 W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek w sprawie uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- a. 29 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe - 35 %. Kolejną grupę stanowiły inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową – 17 % oraz inwestycje drogowe – 15 %. Katalog zaopiniowanych przedsięwzięć stanowiły poza tym inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką, obiekty żywnościowo-żywnościowe, stacje paliw, obiekty sportu i rekreacji oraz inne.

Ad. 4 W roku 2016 uzgodnionych zostało 33 dokumentacje projektowe (pozytywnie), natomiast w 2015 roku liczba ta wynosiła 14.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywnościowo-żywnościowe – 33 % obiekty ochrony zdrowia – 25 % oraz obiekty wychowania i nauczania – 21 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, obiekty przemysłowe, usługowo-handlowe oraz inne.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 91 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie

wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 86 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 5 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii), natomiast w 2015 r. liczba ta wynosiła 96 opinii sanitarnych oraz 7 pism o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 44 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 36 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz obiekty handlowo-usługowe – po 12 %. Kolejną grupę stanowiły obiekty przemysłowe, obiekty ochrony zdrowia, obiekty wychowania i nauczania. Niewielka ilość dotyczyła obiektów sportu i rekreacji, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, stacji paliw oraz innych.

W 2016 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 95 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego.

Pracownik Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wspólnie z pracownikiem Sekcji Higieny Pracy przeprowadzili kontrole w sprawie zgłoszonej interwencji dot. nieprawidłowości podczas prowadzonych prac budowlanych związanych z demontażem złoza biologicznego w ramach inwestycji pn.: „Modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych „Leśna” w Tarnowskich Górach”. W trakcie oględzin sprawdzono czy wszystkie roboty budowlane były przeprowadzone zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami, umowami i harmonogramem prac oraz czy zachowane zostały wszystkie środki eliminujące narażenie lub ograniczające stopień tego narażenia podczas prowadzonych prac związanych z demontażem. Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie wymogów higienicznych i zdrowotnych.

Porównując rok 2016 i 2015 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 3 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy, w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy. W roku 2016 na terenie powiatu tarnogórskiego, przeprowadzono 17 wizytacji, w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 102 porad dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono :

- 8 akcji profilaktycznych,
- koordynowano 8 konkursów - w tym w jednym opracowano regulamin do konkursu plastycznego pt. „Stop - AIDS”,
- przeprowadzono w 2 szkołach dla uczniów realizujących program: „Znajdź właściwe rozwiązanie” warsztaty nt. antytytonizmu.,
- przeprowadzono 8 warsztatów nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dla uczniów w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Dopalacze –wypalacze, nowe narkotyki”.

W roku szkolnym 2015/2016 oraz 2016/2017 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych: klasy I-III i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 29 szkołach. W roku szkolnym 2016/2017 chęć udziału w niniejszym programie zadeklarowało 31 szkół.

Zasadnicze działania

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla osób, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne.
- Koordynowano konkursu Wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym.
- Koordynowano konkursu na etapie powiatowym na projekt edukacyjny „Trzymaj Formę” (prezentacja multimedialna).
- Uczestniczono w obradach w jury piosenki I międzyszkolnego Konkursu Piosenki o zdrowiu dla uczniów szkół specjalnych zorganizowanego przez Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej edycji.
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały.
- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu 2016/2017.
- Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych kolejnej edycji programu.
- Przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do gimnazjów, zachęcając ich do udziału.

Uwagi zgłaszane przez szkolnych koordynatorów programu, to zbyt mała liczba i różnorodność materiałów edukacyjnych.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Cele i Zadania na rok 2016

Działania podjęte w 2016 roku, w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie). Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową.

- Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W ciągu roku 2016 przeprowadzono 8 akcji profilaktycznych, w których uczestniczyło 1710 osób, przeprowadzono 116 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących.

- Przeprowadzono narady, w związku z obchodami Światowego Dnia Zdrowia oraz profilaktyką antytytoniową.
- Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Wszystkie akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. "Czyste Powietrze wokół nas"

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest

- Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności tytoń,
- Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2015/2016 program realizowany był w 32 przedszkolach na terenie powiatu tarnogórskiego, do kolejnej edycji 2016/2017 nie przystąpiło żadne nowe przedszkole.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono dystrybucje materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach przedszkolnych.
- Przeprowadzono 4 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2015/2016.
- Dostarczono i omówiono materiały edukacyjne do przedszkoli do nowej edycji na rok 2016/2017.

Wnioski Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów. Jest to już IX edycja programu.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest dla uczniów I-III klas szkół podstawowych.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to

- Uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia.

- Kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia.
- Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 6 placówkach.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach szkolnych.
- Przeprowadzono 1 wizytację programu.
- Sporządzenie sprawozdania z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany - jedynie poradnik, dlatego też szkolni koordynatorzy programu niechętnie go realizowali.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe

- Integracja grup, wyróżnienie liderów, uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia.
- Ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i czystego powietrza.
- Przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy.
- Uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami.
- Uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 2 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Przedstawiono ofertę programową szkołom.
- Przygotowano i przeprowadzono w zainteresowanych placówkach trzy warsztaty o tematyce antynikotynowej dla uczniów.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.

- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.

Wniosek W roku 2016 zakończono realizację programu. Program bardzo słabo oprzyrządowany. Do dyspozycji szkolnego koordynatora tylko poradnik dlatego, aby zachęcić do realizacji programu wprowadzono warsztaty profilaktyczne nt. antynikotynizmu dla zainteresowanych szkół.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji programu to:

- Przeprowadzono 6 narad w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z kampanią profilaktyki HIV/AIDS „Znam rekomendacje PTN AIDS”, „Jeden test dwa życia” oraz dostarczano materiały oświatowo-edukacyjne.
- Przekazano do mediów informację na temat obchodów Światowego Dnia AIDS
- Współorganizowano z Oddziałem Rejonowym PCK Bytom, Miejską Biblioteką Publiczną w Bytomiu konkurs plastyczny pt. „Stop -AIDS”. Do konkursu wpłynęło 10 prac z szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Zaproszono szkoły do udziału w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”. Zaproszenie przyjęło 10 szkół ponadgimnazjalnych.
- Poinformowano szkoły o szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice oraz uczestniczono w nim osobiście.
- Dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”.
- Koordynowano konkurs plastyczny, w związku z projektem „HIV/AIDS -Jestem świadomy, nie ryzykuję”.
- Czynnie uczestniczono w Olimpiadzie Zdrowego Stylu Życia PCK 2016r. w Bytomiu, gdzie prezentowano materiały edukacyjne, w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Łącznie uczestniczyło 28 osób (uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ich opiekunowie z Bytomia i powiatu tarnogórskiego).
- Dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjnych wśród zainteresowanych osób.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość? w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”- współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2015/2016 program był realizowany w 20 szkołach ponadgimnazjalnych, a w roku szkolnym 2016/2017 z uwagi na „małą” krótką edycję chęć realizacji zadeklarowało tylko 14 szkół w tym dwie po raz pierwszy.

Zasadnicze działania

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu w 2016r.
- Przeprowadzono naradę z Dyrektorem Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących – Technikum nr 4 i Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Tarnowskich Górach, celem zachęcenia do realizacji dodatkowej IV edycji ..
- Przeprowadzono szkolenia indywidualne dot. inauguracji programu, w nowych szkołach -Technikum nr 4 i Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Tarnowskich Górach.
- Dostarczono materiały edukacyjne i ankiety do szkół, gdzie realizowano program.
- Sporządzono wykaz szkół, które realizują program 2016/2017 i które zrezygnowały z kolejnej dodatkowej edycji program.

Wnioski Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. W roku szkolnym 2016/2017 w pierwszym semestrze wprowadzono dodatkową krótką edycję programu. Część szkół, ze względu na krótki czas trwania (jeden semestr), zrezygnowała z dalszej kontynuacji programu. W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi w realizacji. Uznali, że w jednym semestrze, nie są w stanie wygospodarować wymaganej liczby godzin.

Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym realizacja Kampanii – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” w ramach projektu KIK/68

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

W roku 2016 podejmowano działania mające na celu promocję kampanii.

- Zamieszczono na stronach internetowych informacji zawierających treści edukacyjne dot. kampanii.
- Zapewnion odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację 7 akcji profilaktycznych, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
- Przeprowadzono 8 warsztatów podczas spotkań z młodzieżą nt. substancji psychoaktywnych.
- Przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla, testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono rozdawnictwo materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

Wnioski. Akcje profilaktyczne cieszą się dużym zainteresowaniem. Udział wzięło łącznie 1710 osób.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- Przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, w tym zakresie,
- Pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

W roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 program był i jest realizowany w 13 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II.

Zasadnicze działania:

- Przesłano informację oraz zachęcano koordynatorów do udziału w Olimpiadzie wiedzy nt. profilaktyki WZW B i C , ph. „Podstępne WZW”.
- Wyłoniono prace na poziomie powiatowym zgodnie z wytycznymi, następnie przekazano je do WSSE Katowice.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 3 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2016/2017.
- Przekazano informację o szkoleniu dla koordynatorów programu.
- Uczestniczono w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dostarczono materiały edukacyjne, gdzie realizowany jest program.

Wniosek. Program oceniono jako potrzebny i chętnie jest realizowany w szkołach.

Wybierz życie- pierwszy krok

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna).
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 5 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiły 6 kolejnych szkół. Łącznie program realizowany jest w 11 szkołach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programową i zaproszono szkoły do kolejnej edycji 2016/2017.

Wniosek. Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania.
- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów.
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów.
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 14 szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiła kolejna szkoła. Łącznie program realizowany jest w 15 szkołach.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół oraz uzyskano zgodę na realizację programu.
- Zaproszono na szkolenie zorganizowane przez WSSE w Katowicach szkolnych koordynatorów programu.

- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Żywnienie na wagę zdrowia

Cel programu to głównie:

- wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez właściwe odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej,
- poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach,
- podniesienie świadomości rodziców w kwestii „Odżywianie dzieci i ich aktywność fizyczną, a pozytywne skutki zdrowotne w przyszłości”.

W roku szkolnym 2015/2016 był realizowany w 19 przedszkolach. W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 9 nowych placówek. Łącznie program realizowany jest w 38 przedszkolach.

Zasadnicze działania:

- Rozpropagowano konkurs na najlepszą prezentację multimedialną z przeprowadzonych działań edukacyjnych pt. „Jak wstąpić do Klubu Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisje konkursową i rozstrzygnięto konkurs zgodnie z wytycznymi.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji programu w roku szkolnym 2016/2017.
- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.
- Przeprowadzono narady dla koordynatorów przedszkolnych, które nie mogły uczestniczyć w szkoleniu.
- Rozpropagowano konkurs na piosenkę pt. „Jestem w Klubie Zdrowego Przedszkolaka”.
- Powołano komisje konkursową i rozstrzygnięto konkursu zgodnie z wytycznymi.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne, jednak brak wystarczającej ilości materiałów dla realizatorów programu, brak materiałów dla dzieci. Brak zainteresowania wśród rodziców warsztatami: „Godzina ze zdrowiem”.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych.

Cel główny programu : dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2015/2016 do programu przystąpiło 25 placówek gimnazjalnych. W roku 2016/2017 program realizuje 24 placówki z uwagi iż w jednej nie dokonano naboru nowego rocznika.

Zasadnicze działania:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono wizytację programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Przeprowadzono narady indywidualne dla koordynatorów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono kolejną edycję.
- Dystrybuowano materiały programowe.
- Przygotowano i przeprowadzono 6 warsztatów nt. dopalaczy w szkołach gimnazjalnych, w związku z realizacją programu w roku 2016.

Wnioski. Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

„Europejski Kodeks walki z Rakiem - Skóra pod lupą”

Program lokalny wprowadzony dzięki współpracy z Centrum Onkologii w Gliwicach- Zakład Epidemiologii Śląskiego Rejestru Nowotworów w Gliwicach.

Cel programu

- Budowanie odpowiedzialnych zachowań oraz prozdrowotnych postaw wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem czerniaka.
- Przekazanie wiedzy na temat Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

W roku szkolnym 2015/2016 w II semestrze realizowany był w 11 placówkach oświatowych (szkołach podstawowych i gimnazjalnych). W roku szkolnym 2016/2017 do programu przystąpiło 2 nowe placówki. Łącznie program realizowany jest w 13 placówkach.

Zasadnicze działania

- Przedstawiono ofertę pilotażowego programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
- Zaproszono zainteresowane szkoły i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w PSSE Bytom.
- Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach .
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2015/2016.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2015/2016.
- Zaproszono placówki do realizacji kolejnej edycji programu, w roku szkolnym 2016/2017.

- Zorganizowano, przygotowano i przeprowadzono szkolenie programu dla szkolnych koordynatorów programu.
- Dystrybuowano materiały edukacyjne dla koordynatorów i dyrektorów placówek, gdzie realizowany jest program.

Wnioski. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany w szkołach. Z uwagi na zainteresowania oraz na posiadane materiały edukacyjne, podjęto decyzje o jego kontynuacji.

Interwencje i akcje nieprogramowe, które realizowano w 2016r.

Akcja edukacyjna pt. „Brązowo, ale czy zdrowo”

Cel -kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 20 porad i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie, którzy wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”,
- Przeprowadzono dwie akcje profilaktyczne, podczas których wyeksponowano materiały informacyjno- edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”
- W PSSE Bytom, w okresie wakacyjnym wyeksponowano materiały edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”.
- Przygotowano i poprowadzono podczas półkolonii w dwóch placówkach warsztatów w formie zabaw i gier edukacyjnych nt. między innymi bezpiecznego opalania. Uczestniczyły 53 osoby.
- Nawiązano współpracę z Górnos Śląskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu- oplakatowanie kolejki wąskotorowej na trasie Bytom-Nakło-Chechło. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy oraz święta na odcinku : Bytom-Zalew Nakło-Chechło-Miasteczko Śląskie. Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w powiecie tarnogórskim. Przez okres lipiec-sierpień tego roku podróżowało ok 9 tys. osób.

Akcja –antybiotyki

Cel - zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono 12 porad w placówkach przedszkolnych zwracając uwagę na problem antybiotykooporności, jak i również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.
- Przekazano materiały informacyjno –edukacyjne i zwrócono uwagę, aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach.

- Podczas 2 akcji profilaktycznych zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Zasadnicze działania

- Przeprowadzono 14 narad, w związku z organizacją kampanii.
- Podczas 5 akcji zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

Kampania społeczna „Mam świadomość jak być zdrowym”

Cele kampanii

- Upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń, w tym krwiopochodnych w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, odnowy biologicznej.
- Poprawa warunków higienicznych w w/w zakładach.
- Uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług.
- Ograniczenie występowania zakażeń krwiopochodnych.

Zasadnicze działania

- Zwrócono się do Starosty powiatu tarnogórskiego o włączenie się w kampanię oraz udostępnienie lub wskazanie sali, gdzie można zorganizować szkolenie.
- Przygotowano i dostarczano informację o szkoleniu w wersji papierowej do wybranych zakładów z terenu miasta Radzionków i Tarnowskie Góry, pozostałe wysłano pocztą.
- Zbierano zgłoszenia w formie elektronicznej.
- Zorganizowano szkolenie dla zainteresowanych osób.
- Przygotowano zaświadczenia dla uczestników szkoleń.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem szkoleń.
- Sporządzono sprawozdania z pierwszego etapy kampanii.

Wniosek W szkoleniach uczestniczyło łącznie 40 osób właścicieli i pracowników z 34 zakładów.

Bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

„Bezpieczne ferie 2016” „Bezpieczne wakacje 2016”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Zasadnicze działania

- Przesłano drogą elektroniczną plakat „Bezpieczne Ferie 2016” do Urzędu Miasta
- Zamieszczono plakat „Bezpieczne Ferie 2016” na stronie internetowej PSSE w Bytomiu.
- Przygotowano i przeprowadzano warsztaty profilaktyczne na półkoloniach, na temat roli aktywności fizycznej, prawidłowego odżywiania, bezpiecznego spędzania czasu wolnego, profilaktyki uzależnień oraz odpowiedzialnego korzystanie z promieni UV.
- Sporządzano sprawozdanie z akcji „Bezpieczne Ferie 2016”.

Wniosek. Warsztaty w formie zabawy – gier, zagadek, quizów cieszą się zainteresowaniem, przeprowadzono je łącznie w 2 placówkach wśród 53dzieci.

Akcja Dopalacze-wypalacze „środki zastępcze”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Zasadnicze działania

- Przesłano informację do urzędów miast i gmin, placówek oświatowo wychowawczych z prośbą , aby zamieścili informacje nt. dopalaczy na swoich stronach internetowych.
- Przeprowadzono 6 porad organizacyjnych z partnerami akcji.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych osób.
- Zorganizowano i uczestniczono w 8 akcjach profilaktycznych, podczas których przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi, przeprowadzono testy w alko i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
- Prowadzono w zainteresowanych placówkach wśród dzieci i młodzieży testy w alko i narkogoglach. Skorzystało osób z testów w narkogoglach 207 i 207 w alkogoglach .
- Prowadzono i koordynowano Ogólnopolskie badania ankietowe dotyczących substancji psychoaktywnych zgodnie z wytycznymi w Technikum nr 4 w Bytomiu.
- Zaproszono szkoły do konkursu "Stop Dopalcaczom" oraz czuwano nad jego koordynacją.
- Zamieszczano aktualne informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.

Wniosek. Akcje potrzebne, cieszące się zainteresowaniem w szczególności testy w alko i narkogoglach.

Pedikuloza

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości w zakresie higieny, profilaktyka wszawicy.

Zasadnicze działania

- Zamieszczono broszurę na stronie internetowej PSSE Bytom.

- Przeprowadzano 12 narad w wybranych placówkach oświatowo wychowawczych w szczególności w przedszkolach ,zwracając uwagę na problem wszawicy.
- Przekazano materiały informacyjno –edukacyjne oraz zwrócono uwagę aby wyeksponować je w widocznych miejscach w placówkach oraz poinformować rodziców.

Wnioski. Akcja potrzebna, ciesząca się zainteresowaniem. Z uwagi na ograniczoną ilość materiałów informacyjno-edukacyjnych w formie papierowej nie objęto wszystkich placówek.

Inne przedsięwzięcia, do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej to:

Współorganizacja akcji z Posłem RP Barbarą Dziuk „Śląska Wiosna ze zdrowiem”. „IX Śląska Jesień ze zdrowiem”.

Cel - propagowanie zdrowego stylu życia

Zasadnicze działania

Zorganizowano „Miasteczko Zdrowia” w CH Hala Tarnowskie Góry i CH Agorze Bytom , gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji lekarskich i kosmetycznych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej zorganizowali punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz testy w alko i narkogoglach.

-Uzyskano zgodę na wypuszczenie balonów na Rynku w Tarnowskich Górach w dniu 27.10.2016r. od Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

-Uczestniczono we mszy św. W Tarnowskich Górach podczas „Jesieni ze Zdrowiem”, następnie włączono się w przemarsz i wypuszczono balony do nieba, jako znak solidarności z chorymi na nowotwory.

Akcje cieszą się dużym zainteresowaniem. Udział łącznie wzięło 1500 osób, w tym przeprowadzono 65 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu wśród palaczy oraz 40 testów w alkogoglach i 40 testów w narkogoglach.

Edukacja ekologiczna i zdrowotna - współpraca podczas organizacji konkursu na plakat i przedstawienie ekologiczne pt. ”Świat Zadymiony ma same złe strony” oraz konferencji ekologicznej

Cel konkursu i konferencji

- Uwrażliwienie dzieci na potrzebę dbania o własne zdrowie i środowisko.
- Propagowanie kultury muzycznej, tanecznej i plastycznej wśród dzieci.
- Kształtowanie umiejętności współzawodnictwa.

Zasadnicze działania

- Zorganizowano naradę organizacyjną w sprawie organizacji konkursów i konferencji ustalono podział zadań.
- Rozesłano regulamin konkursu do przedszkoli.
- Uczestniczono w pracach w komisji konkursowych.
- Czuwano nad prawidłowym przebiegiem konkursu.
- Uczestniczono w konferencji ekologicznej. Zorganizowano i obsługiwano punkt

informacyjny z materiałami edukacyjnymi, przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu dla zainteresowanych osób oraz testy w alkoholglach i narkoglach.

Wnioski. W konkursie na występ artystyczny o przesłaniu pt. "Świat Zadymiony ma same złe strony" udział wzięło 10 zespołów. W konferencji uczestniczyło 300 osób.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bytomiu dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom, który swoim zasięgiem obejmuje powiat tarnogórski włączyli się w organizowane akcje „Rejonowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy”, „Olimpiadę Wiedzy o Zdrowiu PCK” i Wampiriadę.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych.
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.
- pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w zubożeniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie tarnogórskim realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Inspekcji Sanitarnej zwiększyła się liczba programów profilaktycznych i szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcje Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice są bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć, czy programów w roku 2016 była zadowalająca.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami w celu pozyskania materiałów, gadżetów. Władze Miast i Gmin w roku 2016 chętnie włączali się w akcje profilaktyczne i często w nich uczestniczyli. Organizowane konkursy, warsztaty

cieszą się zainteresowaniem i niewątpliwie pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne, czy też wykonać testy w alko i narkogooglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklaroowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

1. W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badan Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwartą z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoży przygotowuje podłoża hodowlane na potrzeby wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej auditorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań, co owocuje brakiem niezgodności na auditach zewnętrznych.

a) Sekcja Badań Wody w 2016 roku przeprowadziła badania :

- wody wodociągowej i przeznaczonej do spożycia : przebadano 146 próbek
- wody z basenów kąpielowych i kąpielisk: przebadano 103 próbki
- wody wodociągowej ciepłej : przebadano 150 próbek.

Wodę przeznaczoną do spożycia badano zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 13.11.2015 (Dz. U. 2015 poz. 1989). Oznaczane były : bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, barwa, mętność, przewodnictwo, odczyn, jon amonowy, azotyny, azotany, żelazo, mangan, fosforany. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

W basenach badano liczbę bakterii *Escherichia coli*, liczbę bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, ogólną liczbę mikroorganizmów, utlenialność i mętność.

W wodzie wodociągowej ciepłej badano bakterie z rodzaju *Legionella*.

W odniesieniu do ubiegłego roku odnotowano spadek w ilości przeprowadzonych badań.

b) Sekcja Badań Żywności w 2016 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

W ramach urzędowej kontroli zgodnie z rocznym planem poboru próbek na 2016 rok z terenu powiatu tarnogórskiego mikrobiologicznie przebadano prawie wszystkie grupy produktów – 68 próbek, głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, a dodatkowo w pewnych grupach produktów w kierunku *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae*. Zbadano 15 próbek warzyw i przetworów warzywnych, 10 próbek mleka i przetworów mleczarskich, 10 próbek lodów, 10 próbek ryb i przetworów rybnych, po 5 próbek przypraw, mięsa i jaj, które również były dodatkowo badane w kierunku obecności pałeczek *Salmonella* wspólnie

z inspekcją weterynaryjną. Kwestionowano 5 próbek lodów za zawyżoną liczbę bakterii *Enterobacteriaceae*. Kontrolą sanitarną objęto również przypuszczalne ogniska zatruc pokarmowych. Zbadane próby nie kwestionowano za ich jakość zdrowotną.

W roku 2016 monitoringiem mikrobiologicznym objęte były następujące grupy produktów: mleko i przetwory mleczne, lody, ciastka z kremem.

Fizykochemicznie zbadano 44 próbki w tym 10 próbek mięsa i ryb w kierunku zawartości azotanów i azotynów, 4 próbki warzyw w kierunku zanieczyszczeń azotanami i azotynami, 13 próbek (przetworów zbożowych, orzechów, przypraw, herbaty i kawy) badano w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych. Ponadto zbadano 14 próbek sanitarnych w kierunku szkodników zbożowo-mącznych, z czego 11 zdyskwalifikowano.

Monitoringiem fizykochemicznym objęto:

- warzywa: różne rodzaje sałaty, szpinak świeży i mrożony - badanie w kierunku azotanów,
- suplementy diety – w kierunku znakowania,
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – w kierunku znakowania.

Liczba badań żywności w porównaniu do roku ubiegłego uległa nieznacznym wahaniom w poszczególnych grupach asortymentowych i jest zależna od rocznego planu pobierania próbek opracowywanego rokrocznie przez WSSE w Katowicach.

Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek *Salmonella* i *Shigella*,
- badania parazytologiczne,
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

W roku 2016 w sekcji wykonano:

- 2824 badania u 940 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 293 badania u 122 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi
- 83 badania u 29 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych
- 88 badań u 29 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu
- 50 badań dla 23 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną
- 101 badań dla 42osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego

W porównaniu do roku ubiegłego znacząco zwiększyła się liczba badań osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną. Pozostała liczba badań z powiatu tarnogórskiego nieznacznie wzrosła we wszystkich innych wymienionych grupach osób.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2016 – pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 2659 kontroli na terenie powiatu tarnogórskiego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 218 decyzji administracyjnych, w tym 31 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano 504 decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 66 mandatów karnych na kwotę 9 800 zł

W roku sprawozdawczym nałożono w drodze decyzji administracyjnej 1 karę pieniężną na kwotę 20 000 zł dot. wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W 2016 r. nie było trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami i nie zastosowano środków przymusowego postępowania w administracji.

W 2016 r. w żadnym obiekcie kontrolowanym nie stwierdzono bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu.